

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
i stolp. peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vprašanje verskih udruženj mladine

Vsi politični in kulturni delavci sveta posvečajo danes največjo skrb mladini. Kajti v naglem preokretu modernega časa je ravno mladina izpostavljena največjim nevarnostim, potrebuje razumnega vodstva in trdne orien-tacije za življenje. Razmotriva se zlasti doba doraščanja, v kateri mladi človek najbolj potrebuje tako ljubečega razumevanja kakor odločne roke, da ga iz vrtincev raznih nagonov in nejasnih hrepenenj prav usmeri. In ker je danes država vzgojiteljica človeka ravno v dobi njegovih najmočnejših notranjih doživljanj, kolebanj in stremeljenj, zato ima pač ona največjo odgovornost za bodoči potek in razvoj njegovega življenja. Tega se državniki in vzgojniki modernega sveta tudi v večji ali manjši meri zavedajo.

Tudi v naši državi se že, odkar obstoja, obrača ves trud voditeljev naše šolske pro-svete in praktičnih šolnikov na to, da se šol-stvo postavi na trdno podlago enotnega držav-nega zakona, ki bi odgovaljal času sploh, po-sebič pa našim državnim, narodnim in kul-turnim potrebam. Sedanji vladi, nemoteni po vrvežu strankarskih političnih strasti, je pri-držano, da tak zakon končno tudi uzakoni, kar ji bo tem lažje, ker je veliko predpriprav že narejenih in veliko praktičnih izkušenj pre-stanih, stvar pa tudi tako po bivših parlamen-tarnih odborih, profsorskih združenjih in po-litičnem ter strokovnem časopisju najobširneje in najpodrobneje predebatirana in načrtana. Na tej podlagi se ni bati, da bi zakon v glav-nem ne ustrežal.

Zato nas je osupnilo, ko smo brali, da se baje hočejo mladini prepovedati vsa udruž-e-nja na verski podlagi. Saj so o tem tako sta-riši kakor katoliški episkopat že večkrat iz-rekli jasno in odločno svoje mnenje, ki je splošno znano in vsestransko utemeljeno. Zato te vesti niti ne verujemo, tako se nam kaj ta-tega zdi nemogoče in še posebno pod sedanja vlado, ki kaže povsod odločno voljo, da ohrani tradicionalne religiozne, moralne in kul-turne dobrine naroda. Kajti o tem pač noben državnik pri nas ne bo dvomil, da je pospeševanje in poglobljevanje religioznega mišljenja, čuvstvovanja in življenja baš v šolski mladini največja državna potreba!

Po polomu tako zvanega svobodomis-elstva, po grozotah brezbožnega komunizma, po razdejanjih materializma so vsi veliki in plemeniti kulturni delavci zapada edini v tem, da vzgoja idealnega, poštenega in resnično nacionalnega naraščaja ni mogoča dru-gače ko na religiozni podlagi. Tozadevno delo religioznega prosvetljevanja od strani pokli-canega veroučitelja se podpira po domu in Cerkvah ter po verskih združenjih, ki so bistven del cerkvenoverskega vzgojnega organizma. To so v prvi vrsti marijanske kongregacije, ki so pod vodstvom Cerkev in se vodijo od zastopnikov Cerkev z onim velikim čuvstvom moralne odgovornosti za večni blagor mladih duš, ki je svojsko cerkvenemu dušnemu pa-stirstvu. Zato so brez vsake podlage svojčas v tako zvanem svobodomiselnem časopisju v slabem namenu izrečene domneve, kakor da ta religiozna vzgoja po kongregacijah preči namene in duha šolske vzgoje. Katoliške reli-giozne kongregacije le krepko in uspešno pod-pirajo delo in trud države, da bi šola vzgojila dobre, krepkosti in značajne državljane. Kdo drugi more bolj v mladem človeku utrditi moralno zavest, da pripada državi in ji je v vesti dolžan brezpogojno zvestobo in pokorščino tudi v najtežavnejših okoliščinah in z največjimi žrtvami kot ravno religija, ki uči, da je država ena najvišjih dobrin na zemlji, da je oblast od Boga, da smo vsi pred Bogom in svojo vestjo odgovorni za blagor drugega in celote Kongregacije pa tudi najboljše in najuspešnejše navaajo mlade ljudi k zaseb-nemu krepostnemu življenju, k čistosti in zdržnosti, resnicoljubnosti, treznosti, samo-premagovanju, pa tudi k ljubezni do življenja in dela. Praktična izkušnja in statistika do-kazuje, kako neprimerno višje je moralno stanje mladine, ki se vzgaja v katoliških verskih združenjih, kakor pa one mladine, ki je izven šole prepuščena sama sebi, oziroma nima v življenju nobene religiozne vzpodbude, pa se izgublja v moralni močvari vlemesta v duševno degeneracijo, socialne zablode, zločine in — samoumor.

Zato si ne moremo misliti, da bi se hotelo z novim šolskim zakonom preprečevati čisto religiozno združevanje šolske mladine po kon-gregacijah, ker bi to bilo največjo škodo

Bogati fondi belgrajske univerze

Univerza zgradi posebno železnico do svojih gozdov

Belgrad, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Iz krogov belgrajskih vseučiliških profesorjev je dobil Vaš dopisnik naslednje informacije o gmotnem stanju te ustanove: Belgrajska univerza je v poslednjih letih zelo napredovala. Tudi po številu slušateljev se more prištevati med največje evropske univerze. Saj je število slušateljev doseglo skoro 10.000, to je toliko, ko-likor jih je imela pred vojno dunajska uni-verza. Kar se tiče dohodkov, je poleg rednih proračunskih kreditov poudariti posebno za-puščine, od katerih je najpomembnejša ded-

ščina kraljice Natalije, ki predstavlja vred-nost 300 milijonov Din. Je to ogromen gozdni kompleks, ki se do sedaj ni mogel rentabilno izkoriščati, ker je železnica oddaljena preko 20 km. Z zapuščino nedavno umrlega Čelo-viča, ki se ceni na 30 milijonov Din, se bo gradila zveza z železnico, da se bodo gozdovi mogli izkoriščati. Računa se, da bodo letni dohodki te bogate ustanove znašali 20 do 30 milijonov dinarjev, ki se bodo uporabili v prid belgrajske univerze in akademikov.

Velike nevihte v Bosni

Strele ubila dva kmeta

Sarajevo, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Že dva dni traja v Sarajevu in okolici velika nevihta. Tudi iz ostalih krajev Bosne prihajajo gla-sovi o vremenskih neizodah. V Sarajevu je

včeraj, ko se je utrgal oblak, odnesla voda enega otroka in vrgla na suho novorojenčka, katerega identitete še niso mogli ugotoviti. Strela je ubila 2 kmeta. Škoda je velika.

Heimwehrovci ne odnehajo

Govore o pohodu na Dunaj — Streeruwitza čaka usoda Facte

Dunaj, 24. avg. (Tel. »Slov.«) V dunajskih listih se širijo senzacionalne izjave voditelja Heimwehrovcev dr. Steidleja. Izjava trdi, da niti najmanj ne misli na to, da se bo nasto-panje Heimwehra omejilo, temveč se bo še okrepilo od 1. septembra dalje do pozne je-seni. Tudi za mesec december se namerava ogromna manifestacija na dunajskem dvornem trgu. Državni kancler Streeruwitz je sicer na-meraval izdati načelno prepoved za nastope, vendar s tem v kabinetu ni prodr, ker je ve-čina deželnih glavarjev na strani Heimwehra. Če marksisti ne bodo prostovoljno opustili svo-jege odpora, jih bodo k temu prisilili. Dasi se pohod italijanskih fašistov na Rim ne more primerjati z avstrijskimi razmerami, pa so ven-dar podane gotove analogije. Zadnji italijan-ski kabinet pred Mussolinijem je bil kabinet Facte, in že danes se čuje, da se tudi Streeruwitzev kabinet označuje v tem pomenu kot kabinet Facte.

London, 24. avg. (Tel. »Slov.«) »Daily Te-lexgraph« izraža bojazen, da bo zelo kmalu

prišlo v Avstriji do novih dogodkov. Ogroža-nje politične in finančne stabilnosti Avstrije lahko v tem vedno kočljivem koncu Evrope dovede do resnih komplikacij. Grožnja Heimwehrovcev s pohodom na Dunaj je treba vzeti resno. V nasprotju s tem, da se dr. Seipel in nekateri člani sedanjega kabineta odkrito pri-znavajo za Heimwehrovce, se je zvezni kanc-ler Streeruwitz pošteno trudil za mir, vendar je malo upanja, da bi njegov vpliv imel uspeh.

London, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Zvezni kancler Streeruwitz izjavlja v intervjuju v »Daily Newsu«, da bo avstrijska vlada pre-prečila ponovitev krvavih dogodkov. Nervoz-nost o negotovem političnem položaju v Av-striji, ki se je pojavila v inozemstvu radi čas-nikarskih poročil, je popolnoma neutemeljena. Ravno tako je tudi neutemeljena vest, da dela dr. Seipel vladi politične težkoče. Na prihod-njem zasedanju avstrijskega parlamenta se bodo bavili s problemom privatne in organi-zacijske iniciative.

Obsojeni komunisti

Belgrad, 24. avg. a. Danes ob 11.30 je predsedujoči sodnik državnega sodišča za za-ščito države dr. Ogorelica prečital obsodbo proti obtoženim komunistom iz Slavonskega Broda. Državno sodišče za zaščito države je ugotovilo, da so krivi in da se kaznujejo: Mi-lisav Belovuković in Florijan Hotelič za de-janja po čl. 1 točka 1 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi na 2 leti robije ter za dejanje po § 91 b srbskega kazenskega za-kona vsak na 2 leti zavora, skupno na 3 leta in 4 mesece robije. Oba sta obsojena na ka-zen brez izgube gradjanske časti. Ostoje Dja-ković in Franjo Luc sta obsojena po čl. 1 točka 1 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi vsak na 3 leta robije in po čl. 91 b srbskega kazenskega zakona vsak na 3 leta zavora, skupno na 5 let robije. Slavko Cvetković je obsojen po čl. 1 točka 1 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi na 4 leta robije in po čl. 91 b srbskega kaz-en-skega zakona na 3 leta zavora, skupno na 5 let robije. Rude Milutinović in Marin Po-parić sta oproščena.

Pretirane vesti o viharju v južni Srbiji

Belgrad, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila v predsedstvu vlade konferenca o nujni pomoči onim krajem v južni Srbiji, ki so trpeli vsled zadnjega neurja. Sklenjeno je bilo, da se pozove veliki župan, ki naj ugotovi škodo od poplavi in takoj pomaga prebivalstvu. Ugotovljeno je, da so prvotne vesti o škodi in žrtvah bile pretirane.

Zadnja volja pok. Reissa izvršena

Belgrad, 24. avg. Danes je odpotovala na Kajmakčalan posebna komisija, da položi sree pok. prof. Reissa v smislu njegovega te-stamenta v kapelico na Kajmakčalanu. Komisi-jo tvorijo gg. Albert Favra, član rodbine pok. Reissa, Zivojin Branković, predstavnik Udruženja rezervnih oficirjev in bojnikov, prof. Loran in Sava Milič kot izvršitelji opo-roke pok. Reissa.

Mažuranić odide kot delegat v Ženevo

Belgrad, 24. avg. (»Avala«) Danes ob 12.15 je predsednik vlade in minister notra-njih del general Peter Živković sprejel dr. Želimira Mažuranića, ministra za trgovino in industrijo na razpoloženju. Dr. Mažuranić bo odpotoval prihodnji teden v Ženevo, kjer bo sodeloval kot drug delegat naše države na skupščini Društva narodov.

Avstrija uvede žitni monopol

Dunaj, 24. avg. Na včerajšnji seji vlade se je razpravljalo o predlogu, da se v Avstriji uvede monopol žita. O tem vprašanju ni bil storjen noben sklep. Razprava o tem vpraša-nju se bo nadaljevala po sestanku parlamenta. Gospodarski krogi žele, da bi se znižale cene žita in moke, kar pa je nemogoče izvesti za-radi pogodbe z Jugoslavijo, ki poteče šele l. 1932. Zato se bo uvedel monopol žita.

Pravilnik o trgovini s slivami podpisan

Belgrad, 24. avg. a. Namestnik ministra za trgovino in industrijo je podpisal v spora-zumu z ministrom poljedelstva pravilnik o trgovini s slivami in pekmezom. S tem pravil-nikom se ureja način branja in sušenja sliv kakor tudi način spravljjanja pekmeza. Pravil-nik obsega nadalje določbe glede izvoza sliv. Ta pravilnik bo stopil v veljavo in dobi ob-vezno moč, ko bo objavljen v »Službenih novinah«.

Kriza našega vinogradništva

Split, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Jutri se bo tu začela velika konferenca o krizi našega vinogradništva, katere se bodo poleg Dalma-tincev udeležili tudi vinogradniki iz ostalih pokrajin države. V imenu vlade se bo konfe-rence udeležil načelnik finančnega minist-rstva dr. Gospodnetič. V Split je že prišlo ve-liko število tujcev, iz česar se vidi, da vlada za konferenco veliko zanimanje. Vršila se bo v prostorih trgovske zbornice.

Angleške ladje obiščejo Dalmacijo

Kotor, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Po vesteh z Malte pride v Boko Kotorsko večji oddelek angleške sredozemske mornarice, in to v mnogo večjem številu, kakor do sedaj obi-čajno. Šest dni se bodo angleške ladje mu-dile v Tivatu, šest dni pa v Kotoru.

Naša delegacija za študentovsko federacijo D. N.

Belgrad, 24. avg. a. Začetkom septembra se sestane v Ženevi kongres mednarodne uni-verzitetne federacije za Društvo narodov. Kongres bo zasedal vzporedno s skupščino Društva narodov. Na kongresu bodo zbrani predstavniki univerzitetnih združenj iz 36 držav. Našo delegacijo bo vodil dr. Milenko Milič iz Belgrada, a sestojala bo iz dr. Kazi-mirja Antiča iz Zagreba, Milana Glaserja iz Zagreba, Borisa Pečareviča, Dušana Vojvo-diča iz Belgrada in Marija Zajca iz Ljubljane. Danes sta odpotovala v Ženevo naša delegata dr. Milenko Milič in Boris Pečarevič, da se dogovorita s predstavniki študentskih organi-zacij iz ostalih držav glede predsedništva tega kongresa.

Belgrajske vesti

Belgrad, 24. avg. (Avala). Minister pro-svete Boža Maksimović je odpotoval sinoči na Bled. V Belgrad se bo vrnil v ponedeljek 26. t. m.

Dr. Berković, načelnik državne statisti-ke bo obiskal Budimpešto, Dunaj, Prago in Berlin, kjer bo študiral statistične ustanove.

Novi župnik farne cerkve na Čukariji pri Belgradu bo gosp. Tumpej, ki je bil do sedaj župnik v Bitolju.

David Korenić, načelnik v trgovinskem ministstvu je odrejen za našega zastopnika na mednarodnem kongresu za trgovski pouk.

Naš dunajski poslanik Milojevič, ki se je nekoliko dni mudil v Belgradu, se je vrnil na svoje mesto. Tudi naš poslanik v Budim-pešti se nahaja v Belgradu.

Cetinje, 24. avg. a. Včeraj je padal v več-jem delu zetske oblasti dež, ki je blagodejno vplival na posevke.

Izenačenje srbsko-hrv. pravopisa

Komisija za izenačenje srbsko-hrvatskega pravopisa je končala svoje delo in predložila prosvetnemu ministru svoje poročilo, ki ga je ta odobrila. Nato je prosvetni minister izdal to-le naredbo:

V vseh šolah naše države se uporablja pravopis, zgrajen na veliki jezikovni in pravopisni reformi Vuka Karadžića. Kljub temu pa, da se ta pravopis ravna po istih osnovnih načelih, so se vendar v raznih krajih naše države razvile neenakosti, ki ovirajo, da se pouk o njih popolnoma izenači. Na drugi strani dostikrat tudi sami učitelji ne vedo, kateri pravopisni način je boljši in katerega je treba uporabljati.

V interesu izenačenja pouka, čim bolj pravilne ocene učencev in čim večje pismenosti v naši šoli, so v poročilu našete razlikosti sedanega pravopisa in navedeno je, kaj se naj v bodoče uporablja v teh slučajih. V redkih primerih so dovoljena dva načina: Učitelji se bodo potrudili, da se bo v teh slučajih na eni šoli ali pri istih učencih uporabljal samo eden od dovoljenih načinov.

Način pisave, naveden v tem pravilniku, se mora izvajati tudi v vseh novih izdajah šolskih knjig. Ne ena šolska knjiga, bodisi da pomeni novo izdajo preje izdane knjige, bodisi da se sedaj prvič izda, se ne more odobriti kot šolska knjiga, če ni izdelana po teh pravilih.

Izvedo je le to, kar ni obseženo v tem pravilniku ali je bilo do sedaj izenačeno, ali po naravi stvari ne prihaja v poštev pri navodilih te vrste. Razume se samo po sebi, da bo pouk na naših šolah šele tedaj popolnoma izenačen, kadar bo tudi terminologija povsod ista. Tega dela izenačenja šolskega pouka se to poročilo ne dotika.

Ta način pisanja se ima uvesti v vse naše šole, tako osnovne kot srednje in strokovne, in sicer začetkom novega leta 1929-30.

Prosvetno ministrstvo P. br. 15.142.

Prosvetni minister Boža Z. Maksimović.

Oficielna razlaga k novi uredbi.

Ob priliki nove pravopisne uredbe je izšla k tej tudi oficielna utemeljitve naredbe, iz katere posumamo.

Ze davno se je čutila potreba, da dobe naše šole uradna navodila, po katerih se imajo ravnati pri uporabi pravopisa. Je sicer res, da se piše od leta 1868, ko so odpravljene v Srbiji tudi zadnje omejitve Vukovega pravopisa, in od leta 1892, ko je v Zagrebu definitivno sprejet Vukov pravopis, v naših šolah z istim pravopisom, ki ga je določil leta 1818. Vuk. Ne more se pa reči, da se je povsod uporabljal popolnoma isti. V njegovi uporabi so se pojavljale neenakosti in včasih tudi znatne razlike.

To stanje je trajalo pri nas tudi po ujedini-aju. Sedaj pa je nastala potreba, da se pravopis izenači, ker je to tudi v interesu šole. Prosvetno ministrstvo je z raznih strani dobivalo vprašanja zaradi pravopisa, na katera pa ni moglo niti samo odgovoriti, ker so že preje bile odobrene slovnice in šolske knjige z zelo različnim pravopisom.

Prosvetno ministrstvo bi že davno to neenakost odpravilo, da nima naš narod dve abecedi, latinico in cirilico, ki uživata že davno enakopravnost in dvoje narečij, vzhodno in južno, ki sta enako ukoreninjeni v tradiciji naših literarno izobraženih ljudi. Prej, ki se je vodil zaradi teh razlik, je pokazal, da vsaka stran odločno brani svoje stališče, misleč, da zagovarja s tem del narodne kulture in ponosa. V resnici pa je samo branila navade, od katerih so se nekatere udomačile šele tekotom XIX. stoletja.

Poleg teh omenjenih razlik, ki zaenkrat niso moge biti odpravljene, pa je v našem pravopisu malih neenakosti, ki jih je bilo mogoče izenačiti. Ravno te majhne neenakosti pa so najbolj ovirale pravilno uporabo pravopisa v šolah. Latinica ali cirilica, južno ali vzhodno narečje — niso nikdar povzročali v šolah kakšnega dvoma ali nesporazuma; pač pa pisanje ali nepisanje posamezne besede, uporaba velikih in majhnih črk itd.

Zato je prosvetno ministrstvo sklenilo, da skliče komisijo znanih strokovnjakov, ki naj izvede to izenačenje. V komisijo so bili imenovani: profesor T. Maretić, urednik slovarja Jugoslovanske akademije, nadaljevalci zelo zaslužnega dela Daničića in avtor znane in dosedaj najboljši in največje slovnice našega jezika; akademik **Ljubomir Stojanović**, pisec zelo razširjene šolske slovnice in izvrstni poznavalec našega naroda in jezika; **Milan Rešetar**, bivši profesor dunajske, a sedaj zagrebske univerze, pisatelj odličnih razprav o našem jeziku in avtor srbsko-hrvatske slovnice v nemškem jeziku (v zadnjem času je njega zamenjaval Stepan Ivšić, profesor zagrebske univerze); **Aleksander Belić**, profesor belgrajske univerze, znani strokovnjak v vprašanih zgodovini in dialektologiji našega jezika in pisec šolske knjige o pravopisu; in **Dragotin Boranić**, profesor zagrebske univerze in pisec pravopisnega slovarja.

Razen teh sta bila člana komisije še: profesor **R. Ramovš**, kot zastopnik slovenske filologije, in profesor **St. M. Kuljabin**, kot zastopnik filologije drugih slovanskih narodov. Njih navzočnost v komisiji je bila potrebna vsled tega, ker je bila naloga komisije tudi ta, da izenači terminologijo. Poleg tega, da je potrebno, da se slovenska terminologija čim bolj nasloni na srbsko-hrvatsko, je bilo tudi dobro, da ima komisija v vsakem posameznem slučaju podatke, kako je bilo kaj ukrepano pri drugih slovanskih narodih.

Naloga komisije je bila: da izvede izenačenje našega pravopisa, ne pa da ga iz temelja reformira. To se pravi, da je imela od tega, kar se uporablja, izbrati najpraviše in to proglasiti kot pravilo skupnega pravopisa. Neenakosti v našem pravopisu je bilo več vrst. V nekaterih slučajih so se uporabljale pravilnejše stvari v vzhodnih krajih, ponekod v zapadnih. Včasih pa se je pravopis popolnoma oddaljil od Vukove osnove. Vse, kar je bilo mogoče tako po današnji uporabi, bodisi po razvoju našega jezika, je bilo treba priversti na to osnovo.

Res je sicer, da je Vukov pravopis najpopolnejši na svetu. Ali tudi on ima svoje pomanjkljivosti. Tudi Vuk ni do konca izvedel določitev glasovnih sprememb v besedah. Zato ima tudi njegov pravopis gotove omejitve. Te omejitve se pa niso vedno spoštovale in tako je nastala večja svoboda v uporabi Vukovega pravopisa, kakor pa je to odgovarjalo Vukovi nameri. Bilo je potrebno, da se v novem pravopisu temeljna načela Vukovega pravopisa ohranijo popolnoma čista in da se odpravi vse, kar je bilo z njim v nasprotju.

Komisija je izvršila svoje naloge v tem smislu. V navodilu, ki ga je izdelala, je več treznosti in pravega smisla, kakor pa težnje, da se povsod ohrani strokovnjaška pedanterija. V vsakem posameznem slučaju je sicer komisija določila točno vrednost kakšnega ukoreninjenega načina pisanja, če pa ni bilo posebne potrebe, se ga ni dotiknila.

Posebne pomena je dejstvo, da je bila v vseh vprašanih dosežena popolna soglasnost vseh članov komisije.

Nova posvetovanja v Haagu

V čem obstoje še nasprotja

Pariz, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Po francoskih listih je povprečno stanje na haški konferenci oceniti takole: 1. V finančnem vprašanju upniških držav: Angleški komuniké pravi, da je Snowden tudi včerajšnje zadnje ponudbo štirih držav zopet proglasil za nezadostno. Razlika obstoji na eni strani v vprašanju celotne višine angleške anuitete. V tem pogledu je Snowden po vesteh »Echo de Paris« zmanjšal svojo zahtevo od 48 na 40 mil., Francija pa ponuja 30 do 35 mil. Na drugi strani je razlika glede udeležbe Anglije pri nezavarovanih anuitetah. V tem pogledu doseženo sporazumljenje pa je zopet ogroženo po zahtevah malih držav, ki kot protiuslugo zahtevajo od zaveznikov neizpolnjive zahteve.

2. Glede vprašanja stvarnih dobav: Finančne razprave so odvisne od dveh stvari: Morda bo vendarle nastopil MacDonald, ki je zahteval, da se mu iz Haaga pošljejo akti, radi česar je razumljivo, da je Snowden predlagal ponovno odgoditev plenarne seje. Na drugi strani pa je rešitev tega vprašanja odvisna tudi od tega, koliko je Nemčija pripravljena, prispevati k žrtvam štirih držav. Ta nemška pripravljenost je seveda zopet odvisna od tega, koliko bodo šle upnice Nemčiji na roko v vprašanju izpraznitve Porenja. Na včerajšnjem sestanku sta Snowden in dr. Stresemann v glavnem govorila o stvarnih dobavah. Glede kontrole stvarnih dobav v času eventualnega moratorija je že prišlo do načelnega sporazumjenja, dočim so še velike difference glede trajanja in izvrševanja stvarnih dobav. Nemška delegacija uveljavlja, da so stvarne dobave po Youngovem načrtu itak že bistveno reducirane.

3. V političnem vprašanju: a) Glede izpraznitve Porenja je že končno določeno angleško stališče in sicer v Hendersonovem pismu, naslovljenem na Stresemanna, v katerem Henderson še enkrat potrjuje, da bo Anglija začela izpraznjevati svoj pas brez ozira na izid haške konference meseca septembra in da bo izpraznjevanje končano v treh mesecih. Po vesteh »Matina« so razgovori med Briandom in Stresemannom prišli na mrtvo točko, ker Briand vztraja na tem, da je izpraznitev odvisna od sprejema Youngovega

načrta ter je označil, sklicevaje se na strokovnjake, 1. sept. 1930 kot končni termin za izpraznitev. Stresemann pa zahteva 1. IV. 1930 kot zadnji rok za izpraznitev brez ozira na to, da zahteva sicer izpraznitev, ki ne bi bila odvisna od sprejetja Youngovega načrta. b) Glede odbora za ugotovitve in poravnave se je izjavilo z angleške strani, da je mnogo upanja, da bo prišlo v najkrajšem času do soglasnosti v nemškem in angleškem stališču.

Večerna seja po večerji pri kraljici

Haag, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Včeraj večer je seja, ki se je začela po večerji pri kraljici, trajala do polnoči. Razpravljali so o stvarnih dobavah, posebno pa o dobavljanju premoaga v Italijo, o čemer se je že enkrat obširno govorilo v finančnem odboru. Anglija je zopet izjavila, da jo je nemški premoag popolnoma izpodrinil z italijanskega trga. Italija je zopet naglašala, da je poraba premoaga v Italiji v primeri s predvojnimi časom zelo narastla in da nemške pošiljke premoaga niso vzrok, da je angleški premoag izostal. Razgovori o tem se bodo še nadaljevali. Na večerji pri kraljici so se vsi voditelji delegacij posamezno poklonili belgijski kraljici. Težko vprašanje vrstnega reda sedežev se je rešilo na ta način, da so sedeli pri kraljici visoki holandski dvorni in državni dostojanstveniki. Vendar pa je najbližje kraljici sedel Briand, ki je bil zato zelo nesrečen, ker ni smel kaditi. Briand je kmalu s Stresemannom izginil v sosedni dvorani in sta si oba privoščila svoje cigarete, ozir. cigare.

Izredna seja francoskega ministrskega sveta

Pariz, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Vaš dopisnik doznava, da je za nedeljo zjutraj sklicana izredna seja francoskega ministrskega sveta. Briand se bo ob 9 dopoldne pripeljal v Pariz in se ob 10.50 takoj zopet vrnil v Haag. Tudi predsednik republike Doumergue je zato prekinil svoj dopust. Razpravljalo se bo o tem, da se določi meje, do katerih more iti Francija pri vprašanih, ki se razpravljajo v Haagu.

Sestanek treh zunanjih ministrov

Haag, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Danes je prišlo do sestanka, ki bo morda odločilen za haško konferenco: Snowden, Stresemann in Briand so kosili skupaj. Razen tega sta bila Briand in Stresemann še nekoliko časa sama skupaj. Ta sestanek je važen radi tega, ker se je vršil v sedanjem stadiju konference in ker je bil Snowden do sedaj vedno proti temu. O vsebini razgovorov še ni bilo do sedaj prav nič znanega. Popoldanska seja finančnih in gospodarskih ministrov držav sklicateljic je trajala le malo časa. Zdi se, da je pri tem prišlo v glavnih obrisih do pričakovanega sporazumjenja. Dosedanji rezultat razgovorov se bo do jutri opoldne izdelal pismeno. Ta dogovor glede stvarnih dobav se tiče najbrže v glavnem premoagovnega vprašanja, ki je za Anglijo najbolj važno. Čuje se, da so se spo-

razumeli tako, da je Italija zagotovila Angliji, da bo naročala 30% svoje potrebe na premoagu iz Anglije. Nato so se razgovarjali še zastopniki Francije, Belgije, Italije in Japonske, in sicer, kakor se domneva, o novi splošni ponudbi Snowdenu glede nezavarovanih anuitet.

MacDonald prekinil počitnice

London, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Oficiozno se javlja, da je MacDonald danes ob 9 zjutraj zapustil svoje poletno bivališče na Škotskem in odletel v London. Prejel je važna poročila od angleške delegacije iz Haaga, ki so dala povoda, da je svoje počitnice na Škotskem prekinil preje, kakor je prvotno nameraval. Dalje se govori, da bosta Snowden in Henderson morda prišla v nedeljo v London in se sestala tam z Macdonaldom.

Boji v Jeruzalemu

Jeruzalem, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Včeraj je prišlo do ponovnih spopadov med židi in Arabci in so bile pri tem tri osebe ubite. Na stotine arabskih vaščanov je šlo oboroženih s sabljami v Jeruzalem. Po hujskaških govorih so Arabci navalili na židovski del mesta. Pri napadu je bilo zelo mnogo židov ranjenih. Policija je le z največjo težavo napravila red. Po cestah Jeruzalema patrolirajo oklopni avtomobili policije. Tudi v drugih mestih Palestine je že prišlo do nemirov, vendar pa je policija hitro vpostavila red.

London, 24. avg. Iz Jeruzalema poročajo, da zaenkrat ni mogoče ugotoviti točnega števila mrtvih in ranjenih, ki so padli tekotom sinočnih spopadov. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo 25 oseb ubitih. Od teh je 15 Arabcev, 9 pa Židov. Ranjencev je nad 100.

London, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Ko je angleška admiraliteta danes pozno popoldne objavila, da je poslala v Palestino dve bojni ladji z Malte, so tudi londonski listi začeli opisovati položaj kot zelo resen. Ladji, ki sta bili poslani v Palestino, sta bojna ladja »Barham«

Nekateri slučaj, n. pr. v pisavi črke h, sta dovoljena dva načina. Eden z dosledno uporabo črke h (kakor je to zahteval sam Vuk), in drugi z omejeno uporabo tega glasa. To je zahtevala dosedanja uporaba tega zvoka v književnem jeziku. Komisija je smatrala za potrebno, da omeji samovoljno njegovo uporabo in da določi, kdaj se mora ta črka pisati. Povsod drugod se je oziralo na izgovor in če sta bila v izgovoru dva načina, sta dopuščena oba; ali vse to je točno določeno.

Komisija je torej šla po srednji poti. Ozirala se je na razvoj našega pravopisa in o umestnosti izgovora književnega jezika. Če so bili kje dvomi, se je komisija potrudila, da jih čim bolj omeji. Tudi novo pravopisno navodilo je samo etapa v razvoju našega kulturnega zedinjenja. Za danes je važno, da je en del tega zedinjenja izvršen in da bo imela naša šola v vseh krajih naše domovine isti pravopis.

„Zeppelin“ preletel tretjino oceana

Tokio, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Ob 23 srednjeevropskega časa se je nahajal zrakoplov »Zeppelin« na točki 159 stopinj 20 minut vzhodne dolžine in 38 stopinj 35 minut severne širine.

Hamburg, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Hamburg — America Linie poroča, da se je nahajal »Zeppelin« ob 5 zjutraj srednjeevropskega časa na točki 165 stopinj vzhodne dolžine in 40 stopinj 5 minut severne širine. Na krogu je vse v redu.

Newyork, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Položaj »Zeppelina« je bil ob 12 berlinskega časa 43 stopinj 30 minut severne širine in 171 stopinj 1 minuta vzhodne dolžine. Iz tega je razvidno, da zrakoplov radi težkih oblakov in goste megle vozi počasneje. Zrakoplov je že prepoval tretjino poti čez Tihi ocean.

Newyork, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Ob 20.30 srednjeevropskega časa je bila postaja v San Franciscu v zvezi s »Zeppelinom«. Z zrakoplova so oddali celo vrsto privatnih vesti, niso pa javili svoje pozicije. Brezžična postaja v San Franciscu ceni, da se nahaja zrakoplov 2300 angleških milj vzhodno od Tokia.

Pred zasedanjem D. N.

Zeneva, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Generalno tajništvo Društva narodov je objavilo prvi začasni spisek delegatov raznih držav, ki bodo prišli na prihodnjo skupščino Društva narodov. Iz tega spiska izhaja, da bodo tej skupščini prisostvovali mnogi ugledni državniki iz vsega sveta. Na skupščini bo nekoliko predsednikov vlade, kakih 10 ministrov zunanjih del in drugi ministri. Dnevni red skupščine Društva narodov še ni končno veljavno ugotovljen, zdi se pa, da skupščina ne bo razpravljala v posebno težkih vprašanjih.

Nov poveljnik kitajskih čet

London, 24. avg. a. Reuter poroča, da je bil za poveljnika novih kitajskih čet, ki bodo osredotočene proti sovjetski vojski, imenovan guverner pokrajine Kirin, Čang So Siang.

Sangaj, 24. avg. a. V službenem poročilu kitajske vlade se navajajo razni atentati, ki so bili izvršeni od strani sovjetskih agentov na progah.

Drobne vesti

Pariz, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Maršal Pétain se je odpeljal na češkoslovaške manevre v spremstvu šefa generalnega štaba Pelleja in polkovnika Molinierja.

Pariz, 24. avg. (Tel. »Slov.«) »Matin« poroča, da so Francozi v svoji ofenzivi v Maroku zasedli strateško točko Loukchar, ki zapira dolino Wadi el Abib, in sicer brez prelivanja krvi, s čimer so po vesteh francoskih listov operacije končali.

Predzadnje kolo turnirja

Praga, 24. avg. (Tel. »Slov.«) V Karlovih varih se je odigralo danes predzadnje kolo šahovskega turnirja. Navzoče je bilo zelo številno občinstvo. Bile so tudi nekatere senzacije. Igre so potekle tako: Spielmann je premagal Capablancu po 50. potezah. Capablancu je igral zelo ostro. Spielmann je s tem zopet dobil upanje za prvo nagrado, ker je verjetno, da bo dobil tudi visečo partijo proti Treybalu. Marshall je premagal Gilga. Dr. Vidmar je s krasno igro že bil na tem, da dobi igro proti Mattisonu, pozneje pa je prišel v največjo časovno stisko. Da pridobi časa, je ponavljal poteze. Prišlo je trikrat do iste pozicije in po pravilih je Mattison po pravici zahteval remis. Tartakower-Treybal remis. Euwe je premagal Thomasa, Niemcowitz Maroczyja. Rubinstein-Becker remis. Bogoljubov je premagal Menšikovo, Yates pa Canala in Johnera Šamischa. Partija Colle-Grünfeld je bila prekinjena in je Colle na boljšem.

Stanje po predzadnjem kolu: Niemcowiž 14 in ima igrati še s Tartakowerjem, Capablancu 13½, igrati ima še s Maroczyjem, Spielmann 13 (1), ima igrati še z Mattisonom, Rubinstein 13, ima igrati še z Euwejem, dr. Vidmar, Bogoljubov, Euwe 11½. Jutri se bodo igrale samo viseče partije. V ponedeljek se bo igralo zadnje kolo, v torek pa se bodo razdelile nagrade.

Dunajska vremenska napoved. Toplejše. Precej jasno vreme. V severozapadni Avstriji nekoliko časa bolj oblačno.

XII. Zagrebački zbor 7. do 16. septembra 1929

Splošni mednarodni vzorčni sejem s spec. sejmi Tekstil in potrebine za tekstilno industrijo Krava in konfekcije iz krava — Uenje in izdelki Papir in izdelki — Stelko in porcelan — Težke železarske in metalne industrije — Ogrevne naprave — Kofetarska izložba — Poljedelstvo (stroji, orodja, gnojila in ostale potrebščine in gospodarski izdelki)

II. Medicinsko - higienska in veterinarska razstava povodom zdravniških kongresov in zborovanje veterinarjev in lekarnarjev

14. in 15. septembra 1929

II. razstava domače in mednarodni sejem Inozemske plemenske živine

Na novem mestnem sejmišču — Zadržni dnevi Na železnih, jadranskih parobrodih in avijonih 50% popusta. Potne legitimacije za brezplačni povratek se dobivajo za o. n. Din. 30.— pri potovnih pisarnah, podružnicah Prve hrvatske železnice in pri dnevnikarjih v vseh večjih krajih ter železniških postajah

Potovanje Venizelos

Atene, 24. avg. (Tel. »Slov.«) Venizelos bo odpotoval iz Zeneve okoli 6. septembra in bo na povratku obiskal Berlin, Varšavo, Prago, Dunaj, Budimpešto, Beograd in Bukarešt.

Kaj je novega

Koledar

Nedelja, 25. avgusta (14. pobinkošna nedelja): Ludovik, kralj; Patricija, devica. — Jutri: ponedeljek, 26. avgusta: Zefirin I., papež; Bernard Of.

Začetek šolskega leta

Z merodajne strani smo poučeni, da se vrše razredni in privatni izpiti, kakor tudi prijave za sprejem v roku, ki so ga objavila vodstva šol. Naš včerajšnji brzojav se nanaša le na začetek rednega pouka, o katerem bodo vodstva svoje učence pravočasno obvestila.

Na državni realki v Ljubljani se pričnejo povernjalni in dopolnilni izpiti v torek 27. avgusta, višji tečajni izpiti pa v torek 3. septembra ob 8. Zavod bo imel v novem šolskem letu realno gimnazijske razrede od I. do VI. in realne razrede od V. do VII. Ako ne dospe drugačna odredba, bo vpisovanje v I. razred (tudi repetentov) 2. septembra od 9 do 12, v ostale razrede ob 10, vpisovanje učencev iz drugih zavodov pa 3. sept. od 10 do 11. Natančneje obvestilo na deski v avli realnega poslopja. — Ravnateljstvo.

Na državni realni gimnaziji v Kočevju bo vpisovanje za prvošolce in dijake ostalih razredov iz drugih zavodov 2. septembra; domači dijaki od II. razreda dalje se bodo vpisovali dne 3. septembra. Početek vsakokrat ob 8. Potrebne dokumente je prinesiti s seboj. — Ravnateljstvo.

Tehniška srednja šola v Ljubljani z delovodskimi in strokovno-obrtnimi šolami. Vpisovanje v prve letnike vseh oddelkov razven Gradbene rokodelske šole se vrši od 2. do 5. septembra. O sprejemu bo odločala 5. septembra posebna komisija. Popravljalni izpiti se vršijo od 2. do 6. septembra. Sprejemni izpiti za žensko obitno šolo se vršijo 6. septembra. Vpisovanje v višje letnike se na vseh šolskih oddelkih vrši 7. septembra. Pouk se prične 9. septembra. Na mizarsko in strgarsko delovodsko šolo se letos učenci v prvi letnik ne bodo sprejemali. Na Gradbeni rokodelski šoli se vrši vpisovanje koncem oktobra in se pouk prične 4. novembra.

Ob petletnici higijenskega muzeja v Ljubljani

25. avgusta 1924 je bil nekaj mejnik v zdravstvenem napredku Slovenije. Ta dan so se javnosti prvič odprla vrata stalnega higijenskega muzeja v Ljubljani in s tem je bil tudi položen temelj za zgradbo doma zdravstva ter dana vsakomur stalna prilika za zdravstveno prosveto.

Higijenski muzej v Ljubljani je le člen v verigi od čez 300 soc. medicinskih institucij, ustanovljenih v naši državi od njenega postanka dalje. Njega glavni namen je: upoznati vsakega posameznika z ustrojstvom človeškega telesa in vsemi nevarnostmi, ki ga obdajajo, da bi na ta način odvrnil slabše posledice neznanja in preprečil bolezni in poškodbe — telesne in duševne.

V naši higijenski organizaciji, ki je zadnja leta tako silno napredovala, je primanjkovalo nečesa. Manjkalo je tal, kamor bi se delavci na polju soc. higijene oprli. Manjkalo nam je knjig, slik, statistike, propagandnih pripomočkov itd.

Stalna in potujoča higijenska razstava v Ljubljani odpravlja tudi ta nedostatek v razmahu zdravstvenega poduka med narodom. Delo na socialno higijenskih načelih postaja vedno bolj zaokroženo in poglobljeno. Kot preprostemu tako tudi višje izobraženemu dobro služi higijenski muzej, saj vidimo dostikrat tudi med izobraženejšimi sloji nič manjšo nevednost v zdravstvenih vprašanjih kot pri drugih ljudeh. Higijenski muzej je živo pisana knjiga, ki jo čita in razume lahko vsakdo. Ona pri-

naša jasnost marsikomu, ki tava v zablodah ali na- pačnem umevanju pravilnega življenja in odgoje zaroda.

Usoda narodovega naraščaja in s tem narodo- ve bodočnosti je narava položila v roke mater. Mati s svojim znanjem lahko otroku veliko koristi, tudi če ne živi v najugodnejših socialnih razmerah. V rokah nevesne matere pa lahko tudi najbogatejše dete boleha in duševno zaostane. Pri nas umre letno na 1.000.000 prebivalcev otrok in mladine od 1. do 15. leta 4000 ali okoli 50.000 letno. V drugih higi- jensko naprednejših državah umre na 1.000.000 pre- bivalcev samo 500 do 1000 otrok letno.

S poukom o osebni higijeni je združen boj proti jetiki, ki v naših krajih tako silno razsaja. Priznati moramo, da smo z osebno higijeno še ja- leč zadaj. Narod je treba navdušiti za prirodo, zrak, vodo in sonce in boj z jetiko bo uspešnejši. Pri nas umre na jetiki na 1.000.000 prebivalcev 3500 oseb, ali okoli 40.000 letno. V drugih higijensko napred- nejših državah okoli 1200 oseb na 1.000.000.

Tisti, ki išče jasnosti v spolnem vprašanju, jo bo dobil v higijenskem muzeju. Koliko lažje bo poučil oče sina ali mati hčerko v hig. muzeju kot doma, marsikatero besedo nadomesti tu slika, izrek ali preparat. Če bo mladina pravočasno po- učena o nevarnostih, se bo tudi zmanjšalo število spolno bolnih, število posledičnih bolezni in mrtvo- rojencev. Marsikomu pa bo prihranjeno bridko razo- čaranje po dolgi letih spolnega okuženja. Pri nas boleha na raznih spolnih boleznih nad 1.000.000 ljudi.

Težko boš pridobil alkoholika, da bi prečital kak protialkoholni spis ali poslušal predavanje vsaj eno uro, a v higijensko razstavo bo šel raje že zato, ker ne ve v naprej, kako bo obsojen. Spoznal bo tam, bolj kot kje drugje, grozoto svoje bolezni. V naši državi se popije letno 300.000.000 litrov piva, 200 milj. litrov vina in 70 milj. litrov žganja. Če vse navedene številke premostrimo, bomo razumeli, kje leži vzrok, da umre pri nas na 1.000.000 prebi- valcev okoli 20.000 oseb, a na Danskem, Norveškem, Ameriki in drugje komaj polovico tega. To si je treba zapomniti, zakaj trajna tako velika izguba se ne da nadomestiti.

Ustanovitelj higijenskega muzeja v Ljubljani (prvega v državi), dr. Ivo Pirč, direktor Higijenske- ga zavoda v Ljubljani, je dovolil piscu vpogled v historijat, iz katerega je razvidno, da je bila prva Stalna higijenska razstava v Ljubljani ustanovljena 25. avgusta 1924 ob sopolmoči tedanjega inšpektorja ministrstva narodnega zdravja dr. V. Katliča in nekaterih državnih in privatnih institucij z malen- kostnim denarjem, a veliko moralno silo, ki ni klo- nila takratnemu deljenemu mnenju o potrebi in ko- risti take ustanove, katere naprednejše države ne le vedno večajo, ampak ustanavljajo nove v vseh večjih krajih.

Prva higijenska razstava je bila tedaj name- ščena v malem Döckerjevem paviljonu, katerega opore so se šibile pod nogami tisočeri obiskoval- cev. Torej zdrava misel, ki je zahtevala udejstvo- vanja in razmaha. Ze prihodnje leto (1925) se je razstava toliko izpopolnila, da jo je bilo treba na- mestiti v veliki paviljon velesajma, a danes ob pe- tletnici ustanovitve obsega higijenski muzej deset- kratno prvotno talno ploskev in vsebuje nad 1000 predmetov. Vseh obiskovalcev zaznamuje do danes 120.000. V muzeju so se vršila tudi predavanja in to zlasti mladini, materam, delavstvu, učitelstvu, vojaštvu in na željo manjšim skupinam tujece. Da- nih je bilo mnogo nasvetov za razne asanacije, ka- tere je povečini izvršil Higijenski zavod v Ljub- ljani. Širilo se je zdravstveno čtivo, slike in publi- kacije. Razstavo je obiskal in se o njej pohvalno izrazil tudi Nj. Vel. kralj več tu- in inozemskih me- dicinskih veljakov. Tako je n. pr. sanitetni šef za Belgijo zaposlil za seznam predmetov in se živo zanimal za oddelek o zaščiti dece.

Iz podanega vidimo, kako obširne so naloge stalne in potujoče higijenske razstave, a njih obstoj bomo ob desetletnici opazili tudi na zdravju na- šega ljudstva.

Vsem, zlasti staršem, pa naj bo vedno v spo- minu zlata krilatica ljubljanskega higijenskega mu- zeja: »Mens sana in corpore sano«.

★ Proti zaprtju in hemeroidom, motenju v želodcu in črevih, oteklini jeter in vranice, bolečinam v hrbtu in v križu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan zavžita. Zdravniške preizkušnje pri obolenjih spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo razkrajajoče in vselej milo odvajalno. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

:: Orel Krakovo-Trnovo ::
priredi danes ob 4 pop. na let- nem telovadišču, Karunova ul. 14
javno telovadbo
Sodeluje godba Dravske divizije

H. I. Magog:

Aretacija

Ko je bil avto že skoro vrhu klanca, se je iz grmičevja ob poti iznenada pojavil mo- žak, ki je planil na cesto in šel proti avto- mobilu. Šofer Pincheux je jedva še utegnil zavreti voz in preprečiti nesrečo. Neznane- c je takoj stopil k njemu.

»Prijatelj, ali je prostora še zame?« je vprašal.

Obril se ni bil gotovo že dva dni. Nje- gova obleka je bila ponošena in kosmi mahu so viseli na njej, kakor da je nč prespal v gozdu. Njegova vnanost ni bila vabljiva, a ker v bližini ni bilo žive duše in Pincheux ni bil oborožen, se mu ni upal naravnost odbiti.

»Najprej bi rad vedel, s kom imam po- sla,« je zagodrnjal nezaupljivo.

»O, ni se me treba bati,« je odvrnil ne- znanec in se zarežal. »Rad bi še začasno pri- spel na postajo in ujel ekspres. Vzemite me s seboj, ne bo zastoj!«

To reši, je potegnil iz žepa bankovec, ki ga je Pincheux po kratkem pomisleku vtaknil v žep.

»Avto ni moj, jaz sem samo šofer,« je odgovoril nekoliko prijazneje. »No, le vsto- pite!«

Neznanec se je udobno zleknil na blazi- ne. Pincheux je pogledal.

Neoprezni ste bili. Kako lahko bi vas bil povozil,« je rekel Pincheux, da sploh kaj po- ve. »Zakaj mi niste dali znamenja?«

»Ker bi ne bili ustavili,« se je nasmejal neznane- c. »Avtomobilisti nimajo navade po- birati na cesti ljudi.

»Nisem sem vas bil ravno razveselil,« je priznal Pincheux, ki mu je bil bankovec ne- koliko vrnil pogum. »Zadnje čase se pri nas dogajajo čudne reči. Ono noč je bil umorjen moj gospodar Bertrand. Morilca še niso do- bili. Najbrže se klati tod okoli. Zelo mora biti človek oprezen.«

»Imate prav. Vaš gospodar je tedaj bil bogat?«

»O, nekaj je že imel pod palcem.«

»Pa skop je tudi bil, seveda? Ne vem, kaj bi stavil, da je imel doma sveženj bankovcev v predalu, ki se ni dobro zaklepal.«

»Uganili ste.«

»Ponoči je vstajal, si prižigal luč in pre- števal denar. Kdo ve? Sobo je imel najbrž v pritličju in še na cesto povzru. Če pri tem oknu ni imel zaves, ni čuda, če je luč pri- vabila kakega potepuha. Udarce s pestjo v okno in skok, je bil v sobi. Stari se je morda obrnil začuden, v tistem hipu mu je že smrt stala na tilniku. In preden je uspel krikniti, je bilo po njem. Za nameček še udarec s krepelcem po glavi in potepuh se je mirno polastil bankovcev — pa smuk skozi okno. Nihče ga ni videl, ne slišal.«

»Pripovedujete, kakor da ste bili zraven,« je ostrmel šofer. »Skoro prav tako sem tudi jaz povedal orožnikom.«

»Drugi dan,« je vprašal neznane- c z lah- nim smehljajem.

»Seveda. Ko sem našel gospoda na tleh, je bil že mrzel.«

»In nihče ni ničesar slišal? To je bilo za morilca zelo ugodno.«

»Pa tudi zame. Ako bi me bil ropot zbu- dil, bi prišel doli s podstrešja in bi jo morda še jaz izkupil. A na srečo imam trdo spanje.«

Avtomobilska nesreča

Domžale, 24. avgusta.

Ko sta se sinoči vračala domov s službene poti cestni nadzornik g. Rudolf Seljak in komandir finančne straže v Domžalah g. Jagger z avtomobilom, last prvega, je blizu Lukovice od- povedal volan avtomobila in avto je zadel v obcestni kamen. Dočim je g. Jagger odnesel le lahke poškodbe, je dobil g. Seljak težje notra- nje. Došli zdravnik iz Zdravstvenega doma ji- ma je nudil prvo pomoč. G. Seljaka so odpeljali z avtom domov v Domžale, danes pa v ljublan- sko bolnico. Avto je bil starega tipa in je zelo poškodovan.

Žalosna usoda koroškega Slovenca

Ljubljana, 24. avgusta.

Gospodinje in kuharice, ki so hitele danes zjutraj z velikimi cekarji na bogato založen trg kupovat živila, so opazile, da je nekemu, razmeroma mlademu moškemu postalo na klo- pici v »Zvezdi« slabo. Na mah se je zbrala okrog reveža gruča ljudi, nekdo je celo prinesel iz bližnje veže kozarec vode, drugi pa so telefo- nirali po rešilni voz. Mož pa ni bil pijan, niti epileptičen, kot bi kdo mislil, temveč dobe- sedno in resnično sestradan, to se pravi, mož ni imel že več dni grizljaja v ustih. Moža je

rešilni voz prepeljal v Mestni dom. Revež je obupno prosil: »Ne v bolnišnico! Na reševalni postaji so usmiljeni ljudje. Telefonist g. Kačar je takoj uganil, kaj bi možu najbolj prišlo in odstopil mu je — svoj zajutrek. Z veliko slastjo ga je pojedel. Gasilec g. Kunej pa je skočil k svoji ženi v kuhinjo in se vrnil z velikim lon- cem kave in kosom kruha. Sestradanec, ki se že tedne ni tako gostil, je pospravil tudi to, nato pa povedal, odkod je in kdo je: Janez J., 34 let- ni uradnik — to se pravi, dnevničar je bil prej na sodišču, od 1. januarja dalje pa je reduci- ran in zaman so bili vsi njegovi napor, najti drugo službo ali zaslužek. Doma je na Koro- škem, radi svoje slovenske zavednosti pa je moral zapustiti svojo ožjo domovino. Sedaj je pristojen v Ljubljano. Brez mesece in mesece je brez zaslužka, brez sredstev, brez hrane, brez stanovanja. Noč, kot mnogo prejšnjih, je pre- bil na prostem, pod milim nebom, lačen in tudi prezebel, zakaj noči so sedaj že precej hladne. Z reševalne postaje so telefonirali v mestni so- cialni urad, če bi se dala dobiti kaka podpora za tega revnega, sestradanega koroškega iz- gnanca. Na magistratu so odgovorili povoljno in revež je odhval na magistrat. Dobil je nekaj kovačev, veliko mu na magistratu niso mogli dati, kvečjemu toliko, da se dvakrat, trikrat lahko pošteno naje. Potem bo ubogi koroški Slovenec zopet na cesti, zopet bo stopal in taval v negotovost, je glad, ki je danes hud, jutri pa bo še hujši.

da drug drugega ne vidita, vendar se nista izgubila iz oči, dokler ni zažvižgal ekspres.

Pincheux se je mehanično obrnil proti vlaku.

Ko se je potem ozrl po neznancu, ga ni bilo več. Ekspres se je ustavil. Šofer je šel ob vlaku in opazoval ljudi, ki so se vsuli iz vagonov.

Ekspres je zapuhal. Tedaj se je Pincheux, ki je čakal na zadnji strani zadnjega vagona, bliskovito povzpela na ploščad. Zaničljivo se je pokimal proti postaji, ki je že izginjala za ovinkom in odprli vrata.

»Le išči! Kje bom že zvečer,« je za- mrmral škodoželjno.

Stopil je na hodnik, išoč z očmi prazen kupe. V tistem hipu je obstal kakor vkopan. Nasproti mu je prihajal neznane- c, katerega je preje pobral na cesti. Tik pred njim je ob- stal, posmehljivo ga mereč z očmi.

»Glej, glej,« se je smejal in stopil s šo- ferjem v kupe. »Kakor vidim, se nekam od- pravljate, he?«

Pincheux je vsa kri izginila z obraza. Bliskovito se je vrgel na neznanca, toda ta je bil na to že pripravljen. Po kratki borbi je obelžal Pincheux v vklepenjeni rokami na tleh. Neznane- c se je sklonil k njemu, mu prebrskal žepe in privlekel na dan več svežnjev bankovcev.

»Bankovci gospoda Bertranda,« se je za- grohotal. »No, to vam odtehta vsa priznanja. He, prijateljček, pobrisati ste jo hoteli z uro- panim denarjem... ne da bi bili prej poča- kali detektiva iz Pariza? Izborna misel! Sa- mo... samo nerodno je bilo, da ste ga sre- čali že na cesti in da vas je prehitel... V imenu zakona...«

(L. V.)

Moja prijateljica je vedno dobre volje.
Pri glavobolu, migreni in mesečnih motnjah vzame nekaj

Pyramidon
Tablet

ki takoj pomagajo in so popolnoma neškodljive. Zato bo sedaj moj princip: Vedno morajo biti Pyramidon-tablete v hiši!

Pristine samo v originalnem zavoju „Meister-Lucius“.

Razstava poštinih znamk v Ljubljani

Slov. filatelistično društvo v Ljubljani priredi povodom svoje desetletnice dne 7., 8. in 9. septembra t. l. v Jakopičevem pivljonu v Ljubljani društveno razstavo poštinih znamk.

Razstavljena bo v prvi vrsti slovenska znamka, ki je izšla po znanem Vavpotičevem načrtu dne 3. jan. 1919 in sicer v vseh vrednotah, po celih polah, naneah barv ter rabljena z žigi skoraj vseh tedanjih poštinih uradov v Sloveniji. Ta zbirka je gotovo največja te vrste in tudi iz kulturno-zgodovinskega stališča velesnamliva.

Zastopane pa bodo tudi vse druge evropske države ne samo obstoječe, marveč tudi one, ki so opustile izdajo lastnih znamk ali so sploh prenehale.

Razstavljene bodo končno tudi prekomorske znamke, specialne sestave starih znamk na pisnih, dobrodelne, zrakoplovne znamke itd.

Tako bo razstava ne samo odmev društvenega filatelističnega delovanja, marveč bo nudila tudi poučno sliko o načinih, kako se danes zbirajo znamke. — Ker se vrši razstava ob času ljubljanskega velesejma, je obisk iz krajev izven Ljubljane radi polovične vožnje zelo olaščen.

Zid podsul dva delavca

Na neki novi stavbi na Pantovčaku v Zagrebu se je pripetila v petek popoldne težka nesreča, pri kateri sta bila resno poškodovana dva delavca. To stavbo na Pantovčaku so te dni popravljali delavci, med temi tudi 45 letni Tomo Margalič iz Vrapca in 20 letni Mijo Lovrek iz Dubrovnice. Delavci so morali pri tej hiši podreti pet metrov visok zid in so ga popoldne že pričeli podirati, popoldne pa so delali drugo delo. Na zid, ki bi ga morali podreti, se je vsedel Tomo Margalič, dočim je Mijo Lovrek stal pod zidom, razgovarjajoč se s svojim tovarišem. Ko sta se najmanj nadejala, se je zid naenkrat podrli in ruševine so zasule Margaliča in Lovreka. Na kraj nesreče so takoj prihitali drugi delavci, ki so bili tam zaposleni, in pasantje s ceste, ter pričeli odkopavati zasuta delavca. Istočasno je bil poklican tudi reševalni voz. Lovreka in Margaliča so težko ranjena in nezavestna potegnili izpod razvalin ter prepeljali v bolnišnico, kjer jima je bila nujna zdravniška pomoč. Tam so ugotovili, da je dobil Margalič zelo nevarne poškodbe na glavi in da mu je prelomljena ključnica. Njegovo stanje je resno in se še ne ve, če bo ostal pri življenju. Tudi Lovrek je dobil zelo težke poškodbe po telesu, zlasti na desni strani, ki mu je vsa obročena in krvava od teškega zida, ki se je vsul nanj.

Osebnosti

iz železniške službe.

Imenovani so za nadzornike: dosedanja blokovičnik: Birsa Ivan, zvan. II. kat. Maribor gl. kol.; Donik Matevž, zvan. II. kat. Pragersko; kretiniki zvaniki II. kategorije: Bergeč Mihael, Ljubljana gl. kol.; Borštnar Franc, Ljubljana gl. kol.; Dolenc Josip, Zidani most; Garbajs Ivan, Ljubljana gl. kol.; Gerbec Izidor, Jesenice; Jamnikar Karel, Ljubljana gl. kol.; Jug Alojzij, Jesenice; Kobil Franc, Ljubljana gl. kol.; Kresnik Alojzij, Zidani most; Mrežar Franc, Zidani most; Pavlič Ivan, Ljubljana gl. kol.; Petrič Ivan, Ljubljana gor. kol.; Rijavec Evgen, Ljubljana gor. kol.; Torelli Anton, Ljubljana gor. kol.; Trošt Ivan, Ljubljana gl. kol.; za kretiniki: dosedanja spredovnik: Kovač Ivan, zvan. II. kat. Kraljevec-Prelog; blokovičnik: Kogl Matija, zvan. II. kat. Hoče; Mittoni Franc, zvan. II. kat. Litija; Kukovec Ivan, zvan. II. kat. Tezno; skladiščni paznik: Ravnik Franc, zvan. II. kat. Bistrica-Boh. jezero; nadpremičnik: Arman Alojzij, zvan. II. kat. Zidani most; premikač: zvaniki II. kategorije: Ambrož Josip, Jesenice; Ažman Alojzij, Jesenice; Berdnik Jernej, Poljane; Boškian Anton, Novo mesto; Brilej Konrad, Zidani most; Cimerlaj Stefan, Ormož; Glin Josip, Ljubljana gor. kol.; Dremel Vinko, Zidani most; Ekar Simon, Pragersko; Flucher Josip, Gornja Lendava-Mačkovec; Gmeiner Anton, Tezno; Goričan Franc, Pragersko; Grič Josip, Ljubljana gor. kol.; Hvasija Ignacij, kurilnica Ljubljana I. gl. kol.; Koren Stefan, Pragersko; Kovačič Josip, Pragersko; Lah Franc, Pragersko; Pirc Josip, Bled jezero; Pogačnik Avgust, Jesenice; Saje Josip, Novo mesto; Schober Henrik, Zidani most; prog. ni čuvaj: Golob Karel, zvan. II. kat. Poljane; Vrešak Ivan, zvan. II. kat. Vuhred-Marenberg; Zaberl Ivan, zvan. II. kat. Maribor gl. kol.; kurlač: Kropič Franc, zvan. II. kat. kurilnica Jesenice; za premikača: dosedanja spredovniki: Koki Rudolf, zvan. II. kat. Maribor gl. kol.; Kogovšek Karel, zvan. II. kat. Ljubljana gl. kol.; Koprivnik Alojzij, zvan. II. kat. Maribor gl. kol.; Krošelj Anton, zvan. II. kat. Ljubljana gl. kol.; progovni čuvaj: Abram Franc, zvan. II. kat. Bistrica-Boh.

jezero; za progovnega čuvaja: dosedanja skupinovodje: zvaniki II. kategorije: Cesar Anton, prog. sekcija Zidani most; Dujaković Ivan, prog. sekcija Zidani most; Gaves Franc, prog. sekcija Zidani most; Jagodič Ivan, prog. sekcija Zidani most; Korže Franc, prog. sekcija Celje; Novak Anton, prog. sekcija Zidani most; Rap Alojzij, prog. sekcija Zidani most; Repin Josip, prog. sekcija Celje; Škrbec Anton, prog. sekcija Ljubljana gl. prog.; Vavpotič Martin, prog. sekcija Maribor gl. prog.; kretiniki: zvaniki II. kategorije: Dobovšek Franc, Bistrica; Gerdina Lovro, Borovnica; Keršman Karel, Borovnica; Koželj Alojzij, Ptuj; Marchel Henrik, Podnart-Kropa; za vozovnega zapisovaleca: dosedanja spredovnik: Krivec Josip, zvan. II. kat. Jesenice; pisarniški pomočniki zvaniki II. kategorije: Bergeč Ivan, Tezno; Mlaker Josip, Maribor kor. kol.; Rus Ivan, Pragersko; Stepišnik Avgust, Tezno; Wraško Ferdinand, Maribor kor. kol.; postaj. paznik: Gruđen Mihael, zvan. II. kat. Maribor gl. kol.; kretiniki: Premk Anton, zvan. II. kat. Zidani most; Stefančič Karel, zvan. II. kat. Zidani most; premikač: Zupan Franc, zvan. II. kat. Jesenice; skladiščni sluga: Struc Aleksander, zvan. II. kat. Tezno; postajni sluga: Meze Anton, zvan. II. kat. Ljubljana gor. kol.; čuvaj: Krošelj Vinko, služitelj, Pragersko; za svetilničarja obrtnika: dosedanja delovodja: Pavlin Josip, zvan. I. kat. Ljubljana gor. kol.; svetilničar: Berčič Josip, zvan. II. kat. Ljubljana gl. kol.; za čuvaja: dosedanja blokovičnik: Groblnik Mihael, zvan. II. kat. Maribor gl. kol.; nadpremičnik: Stirn Ivan, zvan. II. kat. Ljubljana gor. kol.; kretiniki: Klobasa Anton, zvan. II. kat. Zidani most; premikač: Markušek Viktor, zvan. II. kat. Zidani most; Šramel Anton, zvan. II. kat. Zidani most; strokovnik: Cergol Franc, služitelj, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; za pisarniške sluga: dosedanja blokovičnik: Jokan Andrej, zvan. II. kat. Trbovlje; Plavčak Franc, zvaniki II. kategorije: Maribor gl. kol.; kretiniki: Faganel Anton, zvan. II. kat. Rakek; premikač: Fatur Ivan, zvan. II. kat. Maribor gl. kol.; vozovni zapisovalec: Selan Anton, zvan. II. kat. Rakek; progovni čuvaj: Divjak Simon, zvan. II. kat. prog. sekcija Maribor gl. prog.; avizerja: Blažina Josip, služitelj, Ljubljana gl. kol.; Mrak Ivan, služitelj, Ljubljana gl. kol.; avizerja: dosedanja premikač: Kraner Josip, zvan. II. kat. Maribor gl. kol.; pisarniške sluga: Erjavec Stefan, služitelj, Ljubljana gl. kol.; Herzog Ivan, služitelj, Maribor gl. kol.; Jermoušek Stefan, služitelj, Ljubljana gl. kol.; za svetilničarja: dosedanja spredovnik: Lemut Anton, zvan. II. kat. Ljubljana gor. kol.

Druge vesti

★ Umrl je 24. t. m. v Mengšu gosp. Milan Jenčič, posestnik in tovarnar. Svetila mu večna luč! Preostali naša sožalja!

★ Oglase za velesejski teden sprejema »Slovenec« uprava in vse njene podružnice počenši od ponedeljka dalje vsak dan ob uradnih urah od 8 do 6. Posebej opozarjamo na prvo velesejsko številko prihodnje nedelje. Trgovci in obrtniki, posebno še razstavljalci, ne zamudite te ugodne prilike.

★ Zadržni kongres. Zadržni kongres se bo vršil v nedeljo 1. septembra, ne pa kot je bilo prvotno javljeno 31. avgusta. Kongres se prične v nedeljo ob 9 dopoldne v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Na dnevnem redu je več predavanj, v katerih se bodo obravnavala važna vprašanja, ki zadevajo naše zadržništvo. Po kongresu si bodo udeleženci ogledali zadržno razstavo na ljubljanskem velesejmu. Kot je sklepiti iz dosedanjih prijav, bo udeležba na kongresu prav dobra, posebno Vojvodina pošlje dosti delegatov. Zato tudi naj ne bi bilo naše zadržice, ki ne bi bila zastopana na kongresu.

★ Limbarska gora. Na mnoga vprašanja glede reda službe božje pri sv. Valentinu o sv. Tilnu naznanjamo, da se vrši cerkveni shod v nedeljo 1. septembra s službo božjo ob 6 in 10. Prejšnji večer spovedovanje, ob 6 pridiga in litanije. Avtovožnja Ljubljana — Moravče in Ljubljana — Kranjska.

★ Umetniška Matica v Ljubljani. Vodstvo Umetniške Maticе je naknadno podaljšalo rok za prijave članov do 15. oktobra. Vse poverjenike prosimo, da do tega termina izpolnijo svoje bloke in da pridobijo čim več članov. Publikacije in sicer monografijo kiparja Tineta Kosa ter dve sliki dobe člani za Božič. Članarina 24 Din je tako nizka, da lahko postane vsakdo član Umetniške Maticе. Prijave je pošiljati na naslov: Umetniška Matica v Ljubljani, Dunajska c. 35.

★ Razpis služb. Oblastna samouprava mariborske oblasti sprejme takoj v začasno službo dva inženjerja-arhitekta za dobo dveh let proti mesečnemu honorarju, ki bi se določil po dogovoru. Prosilci za ti dve mesti morajo dokazati, da so strokovno popolnoma usposobljeni in morajo pravilno kolkovati prošnji priložiti kratek curriculum vitae. Prošnje je vložiti pri komisariju oblastne samouprave najkasneje do 15. septembra 1929. V Mariboru, dne 22. avgusta 1929. — Komisar oblastne samouprave: dr. Leskovar s. r.

★ Pododbor udruženja rez. častnikov in bojnikov v Ljubljani sporoča svojim članom, ki so vplačali članarino in prijavnino za kongres, da so jim bile 23. t. m. razposlane vozovnice. Kdor bi je ne prejel, naj pododboru sporoči brzojavno, da mu dostavi drugo. Kdor ne ve še sedaj, kje bo premočeval, naj se obrne direktno na eno ali drugo upravo hotelov, ki so bili omenjeni že v »Slovencu« 14. t.

m. Udeležba pri sprevedu dne 1. septembra je obvezna in se bodo žigosale legitimacije za povratek samo udeležnikom. Najugodnejši čas za odhod bo 23. ali še 30. avgusta z brzovlakom, ki odhaja ob 8 iz Ljubljane.

★ Novomeški osmošolcem 1904. Po petindvajsetih letih, v torek 27. avgusta ob 4 popoldne sestane pri očetu »Štemburju« v Kandiji. Tovariši, ki se nameravajo udeležiti sestanka, naj javijo to nemudoma g. Janku Kraju, profesorju, Novo mesto.

★ Davčna uprava Ljubljana okolica razglasa, da so seznamki oseb, zavezanih pridobitni, ki vsebujejo predlogo davčne uprave za odmero pridobnine za leto 1929, in dan razprave, razposlani županstvom v razgrnitev za dobo 8 dni in jih interesi lahko vpogledajo.

★ Dijaški dom v Ptuj sprejema gojence za vse razrede realne gimnazije in meštanske šole v popolno oskrbo in vzgojo. Hranarina zmerna. Glasben pouk v zavodu. — Prospekte in pojasnila daje vodstvo zavoda.

★ Zagreb dobi nov vodovod. Mesto Zagreb se ne preskrbuje z vodo iz rezervarjev kot druga mesta, na pr. tudi Ljubljana, temveč neposredno iz studencev in močnih podtalnih vodnih stroj. Ta voda se oteka neposredno v vodovodno mrežo, brez filtracije, ki v Zagrebu sprito zdrave vode res ni potrebna. Vendar pa ima tudi Zagreb dosega že dva vodna rezervarja, toda ne za to, da bi oskrbovala mesto z vodo, temveč, da se v njih nahaja voda, kolikor je črpalke ne morejo oddati za dnevno uporabo. Ta dva rezervarja sta v Tuskancu in v Jurjevski ulici, moreta pa sprejeti do 13.000 kub. metrov vode in jo hraniti za slučaj kakšne katastrofe, dočim znaša dnevna uporaba vode v Zagrebu 36.000 do 42.000 kub. metrov. Sedaj bo zagrebška mestna občina sezidala še en rezervar na Lošinski cesti; ta rezervar bo obsegal 10.000 kub. metrov vode. Od vodovodne mreže pa do rezervarja bo vodila posebna napeljava, ki bo dražja od rezervarja samega. Skupno bo veljal rezervar za vodno napeljavo vred okrog 6 milijonov Din. Pred dnevi se je vršila dražba za dela pri rezervarju ter je bilo sprejetih že nekaj ponudb. Do konca tega meseca bo sklenjeno, kdo bo gradil to novo in veliko vodovodno zgradbo.

★ Šest romunskih letal v Zagrebu. Na zagrebško letališče je priletelo v petek ob 11 dopoldne šest romunskih letal tipa »Neuporte«, ki so letela iz Pariza v Bukarešt. Ta letala je naročila Romunija v Parizu in bodo tekmovala na tekmi letal držav Male antante, ki se bodo vršila dne 6. in 7. sept. — Letala so vodili romunski častniki piloti. Njihov prihod v Zagreb je bil napovedan za v četrtek zvečer, toda ker so letalci spetoma nalezli na nevihto, so se spustili na tla blizu vasi Sv. Križ v hrvaški Zagorju. Tam so letalci tudi prenočili, jutraj pa so se dvignili in odleteli v Zagreb. Romunski letalci so odleteli v Bukarešt večer popoldne.

★ Mladenič hotel petovati pod vagonom iz Bolgarije v Francijo. Na subotiskem kolodvoru je v četrtek ob 8 zvečer orožnik izvel izpod koles ekspresnega vlaka Budimpešta—Praga komaj sedemnajstletnega mladeniča, ki se je iz Sofije v Subotico pripeljal pod vagonom ekspresnega vlaka, seveda brez potnega lista in brez železniškega lista. Temu zanimivemu mladeniču je ime Lupan Kovačev ter je bil zadnje čase zaposlen v Varni za natakarja, kar je njegov poklic. Kot je sam povedal, je že dolgo želel priti na francosko revijero in ko je prihranil malo denarja in hrane, je odšel v Sofijo, kjer se mu je posrečilo utihotapiti se pod vagon ekspresnega vlaka, ki je bil namenjen v Francijo. Tako je ležal na ošišku vagona prepotoval več sto kilometrov do Subotice. V Subotico je prišel že pred 2 dnevi, v četrtek pa je hotel na isti način odpotovati dalje. Toda orožnik ga je opazil, kako se je plazil okoli vagona in šele, ko se je mladenič vlegel, ga je orožnik aretiral. Pri zaslišanju je mladenič najprej izjavil, da je Francoz, doma iz Marssella in sploh ni hotel govoriti v bolgarskem jeziku. Toda spretna vprašanja šefa obmejne policije so ga spravila v zadrego, tako da je čisto mehanično odgovoril v bolgarsčini. Mladenič je kaznovan na 15 dni zapore radi nedovoljenega prekoračenja meje, po prestani kazni pa bo moral nazaj v Bolgarijo.

★ Breskev in marelice. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Priredil Martin Humeč, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 10 Din. Malokateri naših sadjarjev zna gojiti in pravilno ravnavati z breskvijo in marelico, ki rodita izmed vseh naših sadnih plemen najplemenitejši sad. Knjiga je vsled tega za naše sadjarje eminentne važnosti. Peča se v prvi vrsti z negovanjem in pridelovanjem breskve v drugi vrsti pa z vzgajanjem marelice. Obsega izredno zanimiva poglavja in je okrašena z 22 slikami in dvema barvnima prilogo. Knjigo priporočamo vsem, ki imajo priliko gojiti to žlahtno drevje, oziroma se zanimajo za sadjerejo.

★ Gozdni delavci! Nujno se potrebuje 20 gozdnih delavcev za podiranje bukovega gozda in za napravo bukovihi drv. Nastop takoj. Pogoji in naslov pri borzi dela v Ljubljani.

★ V Rim, Florenco, Neapolj potuje »Probuca«, gosp. odsek, Ljubljana, Resljeva 13, 16. sept. Prijave in informacije pri naslovu.

★ »A njega ni...« je naslov najnovejši slovenski povesti iz svetovne vojne, ki je izšla v začetku avgusta. Povest je zelo zanimiva. Dobi se pri avtorju (Fr. Kolenc, kaplan, M. Sobota) in v

Muholovec

AEROXON

polovi vse muhe!

Se mnogo posname! Torej zahtevajte izrecno „Aeroxon“

knjigarnah v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj. Stane (brez poštnine) samo 15 Din.

★ Zakaj imam tako malo sreče pri sobnih rastlinah? Zato, ker čisto ne najdeš nikogar, ki bi ti pomagal s poukom in nasvetom, kako je treba lončnim cvetlikom na pravem času postreči ter skrbeti za krepek razvoj mladega naraščaja. Pri ljubljani Jegličeva knjiga »Naše prijateljice« te lahko brž reši iz marsikaterih zadržev. To dolgo pričakovano knjigo, ki je letošnjo pomlad izšla v Mohorjevi knjiznici in ki bi ne smela manjkati v nobeni slovenski hiši, imajo na prodaj vse knjigarne, udje Mohorjeve družbe jo pa dobe po znižani ceni od založbe v Celju.

★ Darujte Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Ključavničarska ulica 3-11.

★ Mednarodna vožnja po Alpah 7—11. avg. 1929 je ponovno dokazala, kako veliko zaupanje imajo avtomobilisti do Continental obročev. Od 40 voznikov, ki so završili vožnjo brez zaprek, jih je 24 ali 60% vozilo na Continental obročih. Doseženi uspeh dokazuje, da so dobro izbirali. Ostali 40% so rabili obroče šest drugih znamk, ki so zastopane s 5—10%. Enako sta vozila edina dva tovarniška teama brez defekta na Conti obročih.

★ Parna in vročeizračna kopalnica Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani bo od 26. avgusta do nadaljnjega radi popravil zaprta. 9106

★ Ant. Rud. Legat-ov enoletni trgovski letaj v Mariboru. (Odobren od ministrstva trgovine in industrije v Beogradu.) Lastni internat, letni izpiti in izpričevala pod državnim nadzorstvom. Prospekti in upisovanje v trgovini Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7. Natančneje v inseratnem delu.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo imajo drevi: Sušnik, Marijin trg 5 in Kuralt, Gosposvetska cesta 10. — V ponedeljek zvečer: Trnkoczy, Mestni trg 4 in Ramor, Miklošičeva cesta 20.

★ Ljubljanske p. n. inserente opozarjamo, da naroče svoje oglase za Velesejski teden čim največ mogoče že v prvih dneh prihodnjega tedna, da se more ustreči vsaki izraženi želji.

★ Orlovski odsek Krakovo-Trnovo priredi danes ob 4 popoldne na letnem telovadišču v Karunovi ulici 14 javno telovadbo z izbranimi telovadnimi točkami, ter s sodelovanjem godbe Dravske divizije. Po telovadihu prosla zabava, srečolov, šaljava pošta, zanimiva tekma s cvetkami itd. Za dobra jedila in pijačo vsestransko preskrbljeno. Prireditelj se vrši ob vsakem vremenu. Ljubitelji telovadbe in prijatelji Orla vladno vabljeni.

★ Križanska moška Marijina družba izleti danes popoldne ob ugodnem vremenu k Sv. Jakobu ob Savi. Odhod s prvim popoldanskim kamniškim vlakom ob 1 do Črnuče in od tam peš uro hoda ali pa z avtobusom ob dveh (ne pol 1) izpred frančiškanske cerkve. Zbirališče ob 3 pri cerkvi v Sv. Jakobu. Semišljeniki in prijatelji dobrodošli.

★ Umrla je v mestnem zavetišču Ana Rozman. Pogreb bo danes ob 5 popoldne iz hiralnice.

★ Zahvala ljubljanskih gasilcev! V sled nezadostnih lastnih sredstev smo bili primorani uvesti nabiralno akcijo za nabavo modernega gasilnega orodja, predvsem pa za odplačilo nove motorne brigadine, ki je bila blagoslovljena 29. junija 1929. Razposlali smo preko 5000 okrožnic na vse pridobitvene sloje mesta Ljubljane. Našem klicu se je odzvalo le častno število ljubljanskega meštanstva. Najsrčneje se zahvaljujemo tem potom vsem darovalcem, posebno pa se zahvaljujemo g. oblastnemu komisariju, zavarovalnim družbam, denarnim zavodom, podjetjem in vsem onim, ki so nam priskočili na pomoč z višjimi zneski. Nismo sicer dosegli zaželenega namena in še ne moremo smatrati niti nove avtobrigade za svojo last, vendar nas je že dosedanja uspeh uveril, da naš trud ni bil zastoj in da še vedno lahko računamo na podporo naših soseščanov. Prepričani pa smo, da nam priskočijo na pomoč tudi oni, ki do sedaj tega še niso storili. Zagotavljamo, da bomo po zgledu naših prednikov vršili težko in odgovarjajočo gasilsko službo tudi v bodoče z vso verno in se oddolžili s tem vsem onim, ki vedo ceniti plemeniti namen organiziranega gasilstva. — Ljubljana, 24. avgusta 1929. — Prvo prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani. V imenu odseka za nabavo modernega gasilnega orodja: Milko Hojan, predsednik.

★ Amnestija. Deželno in okrajno sodišče v Ljubljani je v teh dneh zelo zaposleno z reševanjem amnestijskega ukaza. Pri okrajnem sodišču v Ljubljani bo po sedanjih izglelih sodeč amnestiranih nad 150 ljudi, ki so bili obsojeni radi raznih prestopkov do 2 meseca zapore ali do 1000 Din denarne kazni. V zaporu pri okraj. sodišču v Ljubljani je amnestija doletela le enega kaznjence, vsi ostali še niso bili nastopili kazni. Hudo so razočarani tisti, ki so bili obsojeni na podlagi zasebnih obtožb, radi žaljenja časti in podobno, pa so pričakovali pomilostjenja. Toda za vse take stvari amnestija ne velja.

★ Umrla je v Ljubljani v času od 21. do 24. t. m.: Helena Trdina, zasebnica, 80 let, Gubčeva ulica 17; Ivan Lovrin, trgovski potnik, 24 let, Gosposvetska cesta 10; v bolnišnici so v istem času umrli: Anton Hirselj, učitar, 72 let, Prevek 4 pri Litiji; Alojzija Bačman, občinska uboga, 78 let, Rečica pri Krškem; Luka Pogačnik, zasebnik, 72 let, Čestnjica pri Seleh; Anton Lukanc, delavec, 30 let, Krize; Ciril Nakrst, posestnikov sin, 4 leta,

OGLASE za velesejske številke „SLOVENCA“

sprejemamo počenši s ponedeljkom 26. avg. vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v upravi Slovenca v Kopitarjevi ulici in v naših podružnicah

Glavna sejska številka z dne 1. sept. izide v izredno pomnoženi nakladi

Z oglaševanjem v „Slovencu“ dosežete največji uspehi

Peče pri Moravčah; Josip Turk, kmetski sin, 2 in pol leta, Toplice pri Zagorju.

© **Sobotni živilski trg.** Ljubljanski trg nudi prav zanimivo sliko, ki se od časa do časa menja, vendar pa le ostaja skozi in skozi približno enaka. Za semeniščem dvoje, troje vrst okoliških kmetov s sadjem, gobami, jagodami in drugo domačo vrtno in gozdno robo, v sredini trnovske in krakovske vrtnarice z zelenjavo, krompirjem, zeljem in kar še k tej robi spada, tam zadaj za mesarskimi štanti pa krošnarice, jajčarice, ki jih na enem koncu končujejo prodajalci masla in mlečnih izdelkov, na drugi strani ob Zmajskem mostu pa ženske s cveticami. Takšen je ljubljanski trg vsako soboto, menjajo se le obzori, oblike prodajanja in kupovanja ter vrste blaga, ki je na prodaj. Včeraj so za semeniščem prevladovali jurčki, drobnji, prav lepi jurčki, po 5 Din liter. Zraven njih cela vrsta košar z malinami, jagodami, raznimi slivami z domačih vrstov — vse po stari ceni, ki se suče od 2 pa do 5 Din, kakor je blago in kolikor ga je tisti dan na trgu. Sadja, zlasti jabolk je vedno več, celo temu primerno pada. Za »kovačce« dobite že celo košaro jabolk. Hruške so dražje, tudi kvaliteta je boljša od jabolk. Hudo konkurenco delajo našim kmetičam prodajalci iz Hrvaškega. Včeraj je bilo na prodaj dovolj grozdja iz Smedereva in Novega Sada. Prvega so prodajali po 10 Din, drugega po 15 Din. Krompir je bil po 1.25 Din, luščen prekljasti fižol po 2.50 Din, zeljnate glave po 1 Din, kumare po 0.25—0.75 Din. Kumare dovažajo zlasti iz okolice Škofje Loke, kupčija gre slabo. Mnogo robe so morali peljati domov. Perutnine kot vedno dovolj, jaje razmeroma dosti, po 2.25 do 2.75 Din par. Nenavadno veliko je bilo včeraj rož. Ženske ob Zmajskem mostu so jih prodajale zelo po ceni, nageljne n. pr. po 1 Din sopek.

© **Mestna zastavljavnica** zaradi preselitve v nove poslovne prostore na Poljanski cesti od četrta 29. t. m. do 8. septembra t. l. za stranke ne posluje. **Dražba vseh** v januarju 1929 zastavljenih predmetov se bo vršila izjemoma radi selitve samo dne 19. septembra t. l. od 15 dalje v novem uradnem lokalu na Poljanski cesti.

© **Stavbena dela v Ljubljani** so v očiščeni bližajoči se jeseni močno razgibana in pospešena. Dasi je še daleč do konca letošnje stavbene sezone, vendar je treba računati z nepredvidenimi vremenskimi izpremembami, ki bi utegnile dobo gradbenih del skrajšati. Mikličev novi hotel pred glavnim kolodvorom je končan. Sedaj se baje baš pripravljajo, da bi zunanje lice poslopja opremili s primernim napisom. — Pri vstopu v najlepšo ulico, Miklošičevo cesto, bi morali stražiti dve tako monumentalni stavbi, kot bo palača Vzajemne zavarovalnice, ki je na vogalu Miklošičeve in Masarykove ceste baš te dni dograjena do vrha. — Zidarska dela Trgovskega doma ob Simon Gregorčičevi ulici lepo napredujejo, ne bodo pa pred prihodnjo pomladjo končana, razen če bo ugodna zima. — Palača pošne hranilnice na Aleksandrovi cesti je spod stihot in bo po svoji zunanosti uspešno tekmovala s svojimi sosedi. Le operno gledališče izgublja v svoji novi okolici na svoji velikosti in se zdi, kot da leze nekam k tlom. — Kar je bilo letos v Ljubljani manjših stavbenih del, doživlja in preživlja, so večinoma končana.

© **Prekinjena kopalna sezona.** Po zadnjem deževju se je vreme znatno ohladilo. Po ulicah je opažati že mnogo ljudi v jesenskih plaščih, zlasti med občutljivejšim nežnim spolom. Prevladujejo seveda še vedno taki, ki kljub padli temperaturi vztrajno kljubujejo vremenskim izpremembam v lahkih poletnih oblekah. Le kopalna sezona je zaenkrat prekinjena. Sava se je močno ohladila in kalna sameva. Enako Ljubljana in Gradašča. Tudi gostje kopališča SK »Ilirijec« so mnogo redkejši kot prejšnje dni. Jesen prihaja, zelenje po parkih in drevesih, kakor tudi zunaj v prirodi postaja nekam trudno, nerazpoloženo. Vse željno pričakuje zopet toplih solnčnih dni, najbolj pa šolska mladina, ki so ji nepričakovano podaljšane počitnice kar za pol meseca.

© **Nesreče in poškodbe.** Težja nesreča se je pripetila v petek zvečer Tereziji Erjavec, stanujoči v Razlagovi ulici 34. Padla je po stopnicah in si pri padcu nevarno poškodovala gornji del telesa, zlasti prsni koš. Reševalni avto jo je prepeljal v bolnišnico. — Dva desetletna deklica, Ivan K. in Boris K. sta se v Šiški igrala. Pri igri sta se sprla, Ivan pa se je tako razjezil, da je prišel metati v Borisa kamenje. Boris je strmel in kar verjeti ni mogel, da ga Ivan obmetava s kamenjem. Od začudenja je odprl usta — naravnost v usta mu je priletel kot jajce velik kamen, mu izbil tri zobe in težko ranil obe ustnici. Boris je odjokal k očetu, ta pa je stopil na policijo in povedal vso reč gospodom stražnikom. Ti bodo tudi poskrbeli, da bojevit Ivan ne bo ostal brez kazni. — Na Galjevi so barake in v teh barakah je tesno. Prebivalci barak se radi sprejo med seboj in stepejo. Tako je neki mladenič v petek z desko pošteno pretepel starejšega moža, bolnega za kilo. Sedaj toži ta še o hujskih bolečinah, kot jih je imel

Katehetski dan!

Slovenski katehetje

se bodo zbrali v torek 27. avgusta t. l. na celodnevno zborovanje v Ljubljani. Začetek ob 9 dopoldne v semeniški dvorani.

Spored:

1. Uvodno poročilo. (Prof. dr. Gr. Pečjak.)
2. Referat tajnikov.
3. Predavanje prof. J. Bogoviča, tajnika lavantinskega kateh. društva: »Psihoanaliza in verskonravna vzgoja.«
4. Predavanje prof. dr. J. Demšarja: »Sedanje stanje katehetskega gibanja.«
5. Poročilo in razgovor o definitivni obliki Novega katekizma.

Popoldansko zborovanje.

Zbirališče v Lichtenturnovem zavodu. (Začetek ob 14.30.)

6. Kateheza o delu. (»Novi katekizem« vpr. 262—264.) Katehizuje Fr. Koretič, stolni vikar in katehet v Lichtenturnovem zavodu.
7. Občni zbor ljubljanskega kateh. društva.

Opomba: Gg. zborovalci, ki bi se hoteli udeležiti (proti primerni odškodnini) skupnega obeda v semenišču, naj se prijavijo čimprej (najkasneje do 24. avg.) tajniku Katehetskega društva A. Čadežu, Pred Škofijo 6, Ljubljana.

„To je zategadeij“,

povdarja gospa Mica, „ker je otroče perilo slabo oprano. Od zapranega perila dobi ubogi otročiček srbeče izpuščaje. Vporabljal samo RADION in ne bo se ti več kaj takega pripetilo. Otroče perilo pere in razkužuje obenem, le

Celje

© **Celjska podružnica »Slovenčeve«** uprave sprejema skozi ves teden oglase za velesejmske številke »Slovenca«. Pozor na današnji oglas!

© **Visok obisk v Solčavi.** Dne 21. t. m. je obiskal Solčavo presv. pomožni škof ljubljanski dr. Gregor Rožman. Prišel je, da opravi ob obletnici smrti Pavla Šumana, svojega prijatelja in duhovnega sinu, sv. mašo, katero je Prevzvišeni daroval dne 22. t. m. ob pol 11 in kateri sta seveda prisostvovala tudi oče pokojnika g. dr. Šuman in njegova soproga iz Belgrada. Ker je bil ta dan ravno pogreb mladeniča Franca Plesnika p. d. Golerjevega, ki je bil Marijin družbenik in Orel, je škof dr. Rožman sam pokopal blagega mladeniča ob asistenci 7 duhovnikov, namreč provincijala frančiškanov o. dr. Regalata, generalnega lektorja o. Krizostoma, ameriškega misijonarja o. Odila, salezijanskega duhovnika g. Klemenška in se obeh domačih gospodov. Slučaj je bil, da so vsi ti gospodje prišli pozdravit 80letnega župnika Šmida in ob tej priliki izkazali čast tudi zavednemu članu orlovске organizacije. — Po škofovi maši je bilo prvo posvetovanje o kapeli v Logarski dolini. Kapelica bo posvečena sv. Pavlu in bodo z ozirom na to, da je v Solčavi pokopan Pavle Šuman, Šumanovi oskrbeli sliko sv. Pavla in notranjost kaple. Ker bi se radi v svrhu službe božje kapelice posluževali tudi domačini, bo treba zgraditi nekoliko večjo kapelo, t. j. okoli 40—50 kvadratnih metrov veliko. Tako bo kajpak tudi več stala in potrebna bo pomoč širše javnosti, o čemer bo še govora. Prevz. vladika se je odpeljal iz Solčave 22. t. m. popoldne. Slabo vreme mu ni dopuščalo, da bi mogel pogledati še izkopenine prof. Brodarja v Potočki zijavki in bogoslovski dom pri Sv. Duhu.

© **Lepa slovesnost v Solčavi.** Dne 13. t. m. je obhajal solčavski duh. svet. in župnik g. Miloš Šmid 80letnico svojega življenja. Slovesno praznovanje tega za vso župnijo pomembnega slavlja se je izvršilo na Veliko Gospojnico in župljani so ta dan pokazali, s koliko ljubeznijo se oklepajo svojega starčka-župnika. Pred župniščem se je zbrala vsa Solčava, zlasti je bila navzoča še naša mladina. R. Klemenšek je jubilarja v sinovski lep besedah pozdravil, se mu za njega ljubezen in žrtve zahvalil in mu imenom cele župnije želel še veliko let srečnega življenja. Ko je pevski zbor

Dopisi

Jesenice

Jubilej dela. Danes preteče štirideset let, kar je gospod Ivan Kuncič stopil v službo pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Leta 1889 se je namreč tovarna šele pričela graditi in je bil on izmed prvih delavcev pri gradnji in postavljanju te

meljnega kamna današnjemu velikemu podjetju. Bil je tudi med ustanovitelji tovarniške požarne brambe ter ob nešteti prilikah pomagal pri gašenju požarov. Tudi zunaj tovarne se je udeleževal ter bil med ustanovniki l. delavskega konsumnega društva na Jesenicah. Več let je bil odbornik bratovske skladnice KID, potem ustanovnik vrlo dobro uspevajčega delavskega podpornega kakor tudi pogrebnega društva. Jubilar je bil rojen l. 1860, a je še danes krepak in čil. Še na mnoga leta!

Nesreče. Tesar, o katerem smo zadnjič poročali, da se je ponesrečil na stavbi g. Šorlija, se piše Zalokar Janez. Ko se je zavedel in bil zmožen za prevoz, so ga odpeljali domov v gorjansko župnijo. — V sredo je zopet povozil avtomobil gluhozono dekletke, ki je šlo na Jesenicah preko ceste. To pot pa ni bilo tako kot prejšnjo nedeljo, da je avto odzdrbl po nesreči dalje, pač pa je lastnik avta ponesrečenko odpeljal k zdravniku, ki pa je konstatal na srečo le neznatne praske.

Ježica pri Ljubljani

Regulacijski načrt. Brezdvomno spada med najbolj pereče zadeve naše občine regulacijski načrt, ki pa bo moral biti napravljen več ali manj v

zapel nekaj prijetnih pesmi in je odigrala godba na pihala nekaj prijetnih komadov, je mladina izročila jubilarju prekrasen dar, ki ga je bil slavljenec prav posebno vesel, in ko se je ganjen zahvalil župljanom in mladini, se je vse solzilo hvalečnosti in ljubezni do svojega dušnega pastirja.

© **Po gledališkem tečaju.** Sinoči so se v gledališkem tečaju, ki ga je priredilo celjsko Katol. prosvetno društvo, končala redna predavanja. Prvotno na 15 dni projektirani tečaj je dejansko trajal 16 dni ali 48 ur z približno 32 predavanji in 16 praktičnimi vežbami v igri, režiji in šminkanju. Poprečna udeležba je znašala 40 oseb na večer. Udeleženci so deloma pokazali zelo mnogo smisla za teater in so z nepričakovano discipliniranostjo in resnostjo sledili predavanjem. Vsi predavatelji brez izjeme so smatrali svojo nalogo za resno in odgovorno, pa so temu primerno svoja predavanja pripravili z ljubeznijo in kritičnostjo. Poznavatelji podobnih tečajev so izjavili še tekom tečaja, da toliko znanja s strani udeležencev še niso videli. Iz udeležencev tečaja se bo prihodnji teden organiziral gledališki odsek Katol. prosvetnega društva, ki bo najprej definitivno naštel Gogoljevo »Ženitev«, nato pa se posvetil sezonskemu študiju, ki bo — kakor čujemo — med drugimi obsegal Shakespearovega »Othelaa«, Linhartovo komedijo »Matiček se ženi« in Calderonovega »Carodeja«, ki se v Celju za ljudski oder prireja. — Poleg udeležencev tečaja se bodo gledališkemu odseku kajpak lahko priključili tudi še drugi ljubitelji gledališča, kar bo še objavljeno.

© **Vzorčna razstava hmelja.** Za misel prireditve posebne razstave vzorcev, na kateri bi se lahko hmeljski kupci informirali o kvaliteti razpoložljivega pridelka iz celjske okolice, so hmeljari odgovorili s številnimi prijavami za razstavo. Ker pa je poslednje deževje močno oviralo nabiranje, ker večina hmelja danes še sploh ni obrana in ker ni oportuno, da bi prišel hmelj tako rekoč iz sušilnice na razstavo, se je vodstvo razstave odločilo, da preloži otvoritev razstave na prihodnjo nedeljo, t. j. na dan 1. septembra. Istčasno je podaljšal tudi rok za prijavo razstavljalcev in lahko hmeljari prijaviijo pri tajništvu podružnice na Cankarjevi cesti 4 udeležbo na razstavi še do petka 30. t. m. Vodstvo razstave je dalje pripravljeno razstaviti pridelek tudi iz onih krajev, kjer še niso organizirane podružnice hmeljarskega društva, kakor n. pr. Teharja, Sv. Jurja ob j. z. Kalobja, Sv. Ruperta n. l. itd. Tudi hmeljari iz teh krajev naj se pravočasno prijavijo v Celje.

skladu z regulacijskim načrtom mesta Ljubljane. Nič manj kakor za našo občino je ta zadeva važna za mesto Ljubljano samo, čigar del bo nekoč naša občina. Izdelava takega načrta res da ni lahka, ali vendar še silno nujna. Lice bodoče velike Ljubljane, o kateri se tako rado sanja, se ustvarja že danes. Poliklicani faktorji naj ne odlašajo, pozvana pa je vsa javnost ljubljanska in okoliška, da se ne bodo zanamci nekoč opravičeno jezili nad sodobniki. Ljubljansko polje na severni strani Ljubljane bo v najbližji bodočnosti zasedano in nato se premakne stavbna črta k Savi in to lahko od Tacna mimo Ježice do Tomačevega nastane po svoji legi najlepši del mesta. Razdalja od centra mesta danes itak ne dela več nobenih težav, ko vežejo okolico dobre avtobusne zveze na vse strani.

Cena vodovt povišana. Z II. četrtletjem je mestni vodovod povišal ceno vodi od 1.49 na 3.20 Din. Nasprotno pa je znižana vodomersčina na polovico dosedanje cene, takse za priključitev pa so odpravljene, toda le za stanovanjske hiše, dočim ostanejo še nadalje v veljavi za hiše, v katerih se izvršuje kaka obrt.

Jadranski straži je nakazal občinski odbor v svoji zadnji seji 100 Din podpore.

Postajališče Ježice ne dela ravno časti ne železniški upravi še manj pa Ježici sami. Že večkrat so se podvzeli koraki, da bi se primerno popravilo, toda doslej brez uspeha. V imenu potujočega občinstva prosimo železniško upravo, da da še pred zimo leseno hišico vsaj toliko popraviti, da ne bo notri teko in da bodo čakalci vsaj nekoliko varni v njej pred mrazom. Je pa že toliko prometa, da se to lahko žrtvuje! In pa razsvetljava! Ali je res nujno potrebno, da morajo biti železniške postaje tako slabo razsvetljene?

ROVTE NAD LOGATCEM

Nedelja 18. avgusta nam ostane nepozabna. Ze na vse zgodaj so jele prihajati množice od vseh strani proti našemu kraju. Orlovski dan je. Kmalu po desetih se je razvil krasen sprevod od gostilne »Rožman« proti cerkvi; spredaj konjeniki, godba, četnik na konju, prapori, nato člani, članice, mladenke, mladiči, naraščaj in narodne noše ter nebroj ostalih. Pot je vodila v cerkev, kjer je daroval sv. mašo domači g. župnik. Imel je lep verski nagovor na brate Orle. Po sv. maši je bil taboj. Popoldne se je videlo, kaj lahko napravi disciplina in red. Nastop je bil nad vsako kritiko. Pri telovadbi je bilo opaziti tudi br. Jezerška, zmagovalca na mednarodnih tekmah v Pragi. Na prireditvi je bilo zbranih prav lepo število gledalcev, ki so vztrajali v kljub dvakratnemu dežju.

Zagorje ob Savi

Naša izolirnica dolgo časa ni imela veliko posla — pač ni bilo nalezljivih bolezni. Sedaj pa že več mesecev posluje kar nepretrgoma. V juliju so otroci imeli ošpice in so morali v izolirnico, sedaj pa se je tudi med odraslimi pojavilo nekaj nalezljivih bolezni. Imeli smo par slučajev škrlatinke in nekaj slučajev paratifusa. Velika sreča je, da imamo to koristno ustanovo, sicer bi taki slučajji lahko postali usodni zlasti v našem kraju, kjer ljudje stanujejo tako blizu skupaj in je oku-

NIVEA-CREME

In nato ven v naravo, zrak in solnce.

Nivea-Crema pospešuje zagorelost potem solnčnih žarkov in zmanjšuje nevarnost bolečnih solnčnih opeklin. Ali suho mora biti Vaše telo. Ne smete je nikdar mokrega izpostaviti solnčnim žarkom. In zmeraj preje nadrgniti.

Samo Nivea-Crema vsebuje za nego kože potrebni eucerit in v tem tli njen učinek.

Doze po Din 3-4, 5-6, 10 - in 22-30. Tuba iz čistega kosira po Din 9-11 in 14-16.

ženje od družine do družine skoro neizogibno. Tako pa se vsak pojav more že v kali zatreti.

Aeroplan se je vrtil precej časa v petek 23. avgusta dopoldne okrog pol desetih zelo nizko nad Zagorjem. Ali je smer zgrešil, ali si je ogledoval naš kraj ali pa je bil v njem morda kak Zagorjan, kot je bilo pred kratkim res, ko se je g. Globokar prav nizko peljal preko svojega domačega kraja — Zagorja. Veliki pič, ki smo ga z zanimanjem opazovali, je odplul preko Sv. Urha proti Trbovljam in dalje.

DONZALE.

Prijatelji gasilstva, danes vsi v Domžale k 10 letnici Kamniške župe. Obenem velika vrtna veselica na vrtu g. Volka. Paviljoni bogato opremljeni z najboljšimi pljčami in jestvinami.

Trbovlje

Kolavdacija zadružnih stanovanjskih hiš. V petek je bila kolavdacija prvih štirih stanovanjskih hiš, katere je dala postaviti stavbinska zadruha »Dom in vrt« za svoje člane na zemljišču blizu Dimnika.

Ograja na hrastniškem koledvoru, ki je bila napravljena pred meseci in proti kateri se je prebivalstvo, posebno vozniki, ki niso mogli voz obratiti, priloževalo, se bo, kakor poroča železniška gradbena direkcija v toliko odstranila, da ne bo ovirala dostopa h koledvorski skladišču.

Ljubencije. Ta sad na našem trgu dosega in bil poznani, v petek jih je pa tukajšnji trgovec Slavko Hlastan pripeljal na tržni prostor za cel vagon. Ljudje, nenavajeni na te črube, kakor jih imenujejo, zvedavo gledajo in tudi pridno po njih segajo. Najdejo se tudi taki, ki ljubencije na mestu razrežejo in jo z vitkom jedo pri tem pa pripovedujejo razne doživljaje iz južnih pokrajin, kjer je ta sad poleti tedenski priboljšek.

Tedenska polješka kronika. Po tomboli gasilkega društva se je razvila veselica in ljudje so bili židane volje. Prišlo je tudi do prerekanja in v tem prepiru je neki gasilec enega razgrajala vrigel v potok Trbovličko. — Iz veselice domov gredeče Hraščičane so ob 3 zjutraj na Posetju napadli trije fantalini in jih prav po domače pretepli. — Predelavca Rotarja na obratu Neža sta klicala v petek na večer dva delavca na korajžo, ker sta ga imela nekaj na piki. Korajžo sta si poprej pridobila pri dveh litrih vina. Da bo zanaprej Rotar imel mir, ju je naznanil orožništvu. — Cirkuski divi pri cirkusu Columbia je ukradel neki D. F. ročno torbico, v kateri je imela zlato zapustnico, dva ehana s 3 afiri, zlat prstan in še druge drobnarije v vrednosti 1370 Din. Uzmovih je je pobral proti Mariboru in je bojda že prijet.

Brežice ob Savi

Osebnost. Pri tukajšnjem okrajnem sodišču je nastopil službo g. Josip Pfeifer iz Prevalj, na mesto g. Josipa Kolška, ki odide v Maribor na novo službeno mesto.

Okrajna blagajna. V četrtek, dne 23. t. m. ob 10 dopoldne se vrši v risalnici meštanske šole v Brežicah občni zbor okrajne blagajne. Glavna točka dnevnega reda je odobritev proračuna za l. 1930.

Cirkus. V Brežicah smo letos kaj srečni z raznimi cirkusi. Zopet je prispel eden, menda že peti letos, cirkus »Colosseum« in vabi z raznimi kričnimi lepaki k g. la predstavam. Morda bo imel ta kaj več sreče kakor drugi.

DOBOVA

Naša šola se bo mladini v kratkem odprla. Samo čudno je, da je med učiteljskim zborom na naši šoli vsako leto sprememba. Saj ni skoro lepšega kraja tako ti železnice ob glavni progi, kakor je Dobova, ko so zveze ugodne na vse strani naše širne domovine, pa se vsako leto menja nekaj učnih moči. Kaj je neki temu vzrok? Lansko leto smo opravili čakali koncem šolskega leta na šolsko razstavo, pa ni bilo nič, upamo pa, da nas bo učiteljski zbor naše šestrazredne letos presenetil z razstavo koncem leta, posebno v risanju, ženskih ročnih delih in rokotvornem pouku. Priporočljivo bi bilo, da se ženskemu ročnemu delu posveti v letošnjem letu malo več pozornosti kakor v preteklem letu. Da se pouk v ženskih ročnih delih nekoliko poživlji in pospeši, smo upravičeni zahtevati, saj je na naši šoli nastavljen nalašč za to učiteljica ročnih del.

Letina jako dobro obeta. Marsikaj dinar bi se več zaslužil, ko bi bila tu večja postaja. Upamo pa sedaj, ko se bo pričel graditi drugi tir, da se bo tudi naša postaja prenovila, potem bo Dobova imela lepo bodočnost. Že naprej vidimo, kako se bo potem naš kraj gospodarsko, gmočno in kulturno dvignil in tudi dobra letina bo dala potem dobre dohodke.

Ptuj

Ogenj v kinu. Prošlo nedeljo zvečer je pri kino-predstavi v mestnem gledališču izbruhnil v kabini za operaterja ogenj iz neznanega vzroka. Zgoraj je filmski trak enega celega akta in si je operater, ki je skušal ogenj pogasiti, prizadejal pri tem obžutne opekline na rokah. Publiku je sicer opazila dim, vendar ni nastala nikak zmešnjaja, ker so ogenj pogasili s Minimax-aparatom. Ni še dolgo od tega, ko se je istotako pojavil ogenj v kabini. Opozarjamo pristojno oblast, da strogo pazi na to, da se ne bo kadilo med predstavami in da se vestno vpoštevajo vsi varnostni predpisi zoper ogenj. Na mestu bi bilo, da bi se tudi prostor za filme združil z operacijsko kabino in se obil z železno pločevino. Posledice požara v gledališču, ki je vse leseno v notranjosti, bi bile za publiko in mesto katastrofalne in je skrajna previdnost in strogo na mestu.

Nov duhovnik. Iz Vojnika se je preselil stalno v Ptuj g. Jakob Cinglak, duhovnik v pokouju. Ob delavnih ima ev. mašo v proštni cerkvi vsak dan ob 8 in povaga v dušnem pastirstvu.

Slovenska Krajina

Neprestani pretepi. Ni večjega praznika, da se fantje v večih gostilnah ne bi stekli. Kakor smo na tem mestu poročali, je imel pretep pod Lipo smrtno žrtev. Nesrečno še ni bil pokopan, ko so

se fantje do krvi stekli v Rankovcih. Kmalu potem je prišlo do hudega pretepa v Dokležovju. Splošno se opaža, da je mladina najbolj divja ob priliki plesnih prireditev, zato bi bilo morda prav, da bi oblast take prireditve omejila.

Kaj bo z gimnazijo? To vprašanje se sliši te dni povsod. Začetek šolskega leta je pred vrati, nikdo pa ne ve, kaka usoda zadene gimnazijo v Murski Soboti. Bog ne da, da bi bila ukinjena, ker bi bil to za vso Slovensko Krajinu velik udarec.

Velika dobrota. Te dni s dobile občine, ki so trpele lansko leto vsled toče, od mariborskega občestnega odbora pol drugi milijon dinarjev posojila po 6%. Prebivalstvo je sprejelo posojilo z velikim veseljem.

Cerkveni vestnik

Rakovnik. Dne 6., 7. in 8. septembra bo v svetišču Marije Pom. na Rakovniku tridnevna proslava blaženega Janeza Bosca. V petek zvečer ob 7 bo govor in slovesen blagoslov. V soboto zvečer ob 7 procesija s posmrtnimi ostanki blaženega, nato govor in blagoslov. V nedeljo ob 5 sveta maša pred Najsvetejšim, ob pol 10 govor, nato pontifikalna sveta maša. Popoldne ob pol 4 govor, nato procesija z Najsvetejšim in s kipom blaženega Janeza Bosca. Zvečer razsvetljava in godba. Vsi, ki se udeležijo shoda, lahko uživajo polovično vožnjo. Vsak naj vzame na domači postaji cel vozni listek in naj ga pusti žigosati. V Ljubljani naj listka ne odda, ampak prihrani za povratek. Izkaznice, da se je udeležil shoda, se bodo dobile v pisarni salezijskega sodruštva.

Glasnik prav. Sreča Jezusovega. — Izšla je septembarska številka Glasnika s sledečo bogato in izbrano vsebino: Ivan Zore D. J.: Vincencijeve konference. Dr. Anton Cepon: Trenutni milosti (s sliko). I. Z.: Spreobrnjenje nižjih slojev v Indiji. Frane Tomc D. J.: Pisma o notranjem življenju (s sliko). P. Križostom: Gospod — duhovnikov nam daj! I. Zore D. J.: Iz večnega mesta (z slikama). Dr. Jakob Zagar: Življenje svete družinske matere (s sliko). Dr. Josip Valjavec: Blaženi Janez Bosco (s sliko). Kristijan Cuderman: Redovnica in mati. Rudolf Pate D. J., Lovani (Belgija): Velika obljuba Sreče Jezusovega (s sliko). Ant. Demšar D. J.: Oče, reši nas hudega (s sliko). Viktor Kopatnik D. J.: V Gospodu je bila njegova moč. Anton Vizjak D. J., Kurseong (Indija): Roža z indijskih poljan. Razno itd. List se naroči pri Upravi Glasnika Ljubljana, Zrinjskega cesta št. 9. Letna naročnina znaša 15 Din.

Orel

Kamniško orlovsko krožje in domačska orliška srenja vabita na veliko prireditev dne 1. septembra v Domžalah. Ta dan proslavi domačski odesk 20 letnico svojega obstoja in ta dan bo blagoslovljen nov odsekov prapor. Spored je: Ob 9 zbirališče v Družbenem domu. Pred sv. mašo blagoslovljen prapor. Ob 10 sv. maša, potem spoved. Ob 13 skušnja, ob 14 litanije in ob 15 telovadba. Prireditve je obvezna za vse člane, članice in naraščaj. — Odbor.

Spored javne telovadbe Orla Krakovo Trnovo, katera se vrši danes popoldne ob 4 na letnem telovadišču. Karunova ulica 14. 1. Orliči proste vaje za leto 1929. 2. Člani, vaje katere so izvajali v Pragi. 3. Članice športne vaje. 4. Mladi gimnastika. 5. Gojenke ranjanje. 6. Orodna telovadba. 7. Gimnastika članic. 8. Lahka atletika. 9. Članice kroškovne vaje. 10. Člani odsekove vaje. Po telovadbi prosta zabava, prireditve se vrši ob vsakem vremenu. Sodeluje godba Dravske divizije, prijatelji orlovstva vlijudno vabljene. Bog živl!

Prireditve in društvene vesti

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Cerkviah pri Kranju naznanja, da se radi ovir ne vrši blagoslovljen motorne brigadne v nedeljo, dne 25. avgusta, ampak 1. septembra t. l.

Odvada alkoholizma

Zadovoljnost v zakonu.

Iz vsega srca se Vam zahvaljujem za sijajni uspeh Vašega preparata »Aroko I«, s katerim sem na popolnoma mil in prijeten način, da moj bolnik tega niti opazil ni, ozdravila strastnega alkoholika, ki je mučil mene in mojo družino že dolgo let s svojo slabo navado. Preparate sem mu dajala skričaj v jedi in pičaji in uspeh se je pokazal z vso gotovostjo v času, ki je po Vaši napovedi za to potreben, namreč v treh tednih.

Rešili ste človeka gotovega propada in napravili s tem najin zakon zopet srečen in zadovoljen, kot je bil prej. Iz hvaležnosti Vam dovoljujem, da priobčite moje pismo v časopisih, če bi se pa kdo zanimal za moje ime, mu smete na zahtevo sporočiti moj naslov.

Še enkrat moja in mojih otrok srčna hvala
Z veselošpovanjem: S.

Take in podobne zahvale prihajajo vsak dan trdki

Arome Company,
Zagreb, Jelačičev trg br. 20

za njeno sredstvo »Aroko I«, s katerim je mogoče na popolnoma nenevaren način odvaditi alkoholike vseh starosti in jakosti v razmeroma kratkem času alkoholizma. Ozdravljeni alkoholiki pa se ne bo nikdar več udal alkoholu. Obrnite se še danes s pismom na našo trdiko, ki Vam zastoji in franko v dobro zaprtem in diskretnem ovoju, brez napisa na zunanji strani in na vsak naročeni naslov pošlje tiskovine, cenik in vzorce, in sicer brez obveznosti z Vaše strani za nakup. Tisočere družine so obvarovale svoj ugled obstoj in napredek s pomočjo sredstva »Aroko I«. Če imate torej alkoholika v hiši, pomeni naše sredstvo tudi Vam gotovo zmago nad zlom, zaradi katerega Vam preti velika nevarnost.

ILIRIJA : MARIBOR

Finale za juniorski pokal danes ob 15.30 na igrišču Ilirije

Letošnji turnir juniorskih moštev za prehodni pokal, ki ga je razpisala SK Ilirija, se zaključuje danes z odločilno tekmo med juniorskim moštvoma SK Ilirije in I. SSK Maribora. — Turnirja se je udeleževalo letos 17 klubov, oziroma moštev iz Ljubljane, Maribora in Celja. Pokal brani od lani juniorsko moštvo Ilirije. Zmagovalec v tem turnirju se more popolnoma upravičeno smatrati za juniorskega prvaka Slovenije. Izmed letošnjih finalistov nam je seveda bolj znana Ilirija, ki se je v dosedanjih izločilnih tekmah pokazala z najboljšimi strani ne samo po sigurnih zmagah nad Mladiko, Jadranom, Hermesom in Primorjem, temveč morda še bolj po svoji tehnični izvežbanosti in taktično izvrstni skupni igri. Team Maribora velja za enakovrednega nasprotnika, ki Ilirije glede vigranosti morda ne dosega popolnoma, ki jo pa ntegne nadkriljevati v brzini in vztrajnosti. Splošno se smatra, da gresta Ilirija in Maribor v finale z enakimi izgledi. Tekma obeta najlepši sport, gotovo pa bo najboljša tekma v današnjem nogometnem programu.

Danes se odigra nadalje tudi juniorski finale za utešno darilo. Nasprotnika sta tu SK Slovan in SK Reka. Ta tekma se odigra ob 10 na prostoru SK Ilirije. Tudi od juniorskih teamov Slovana in Reke je pričakovati lepe in napete tekme.

Tretja današnja juniorska tekma je srečanje juniorjev II SK Ilirije z SK Mladiko, ki se odigra ob 17 po finalu Ilirija : Maribor.

*

SK Ilirija, nogometna sekcija. Postava moštev za današnje tekme z SK Reko in SSK Mariborom je razvidna v članski knjigi v Evropi in na oglasni deski v garderobi. Garderoba za pokalno tekmo z SK Reko je na igrišču ASK Primorja; igralci naj bodo na mestu točno ob 15. — Načelstvo.

Pri elektni loteriji kolesarskega društva »Zarja« v Zgornjem Kašlju so bile izžrebane 18. avgusta te-le številke: 4325, 3053, 686, 3311, 2198, 3390, 567, 7458. — Dobitki, ki se ne dvignejo tekom 14 dni, pripadejo v korist društva.

JZSS Smučsko-tehnični odbor. (Službeno.) Vsi oni smučarji, ki žele polagati letošnje jesen savezne smučarske izpite za smučski tek kot tudi za skoke, naj javijo svoja imena do 1. oktobra 1929. Izpiti se bodo vršili začetkom novembra teoretično, kasneje, ko zapade sneg, pa tudi praktično. Kandidati morajo obvladati vse savezne pravilnike in pravila, dalje organizacijo FIS-e in imeti tudi splošne pojme o razvoju smučarstva. Pravilnike, ki so izšli sicer po 2 izdoda. Ostali klubi kot tudi posamezniki jih lahko naročijo pri saveznem blaginiku g. Komarju.

JZSS Smučsko tehnični odbor. V ponedeljek ob pol 21. uri odborova seja v damski sobi kavarne Emona.

Smučarski klub Ljubljana. V torek dne 27. avgusta v kavarni Emona seja odbora. Prosim vsi in točno!

Slovanske plavalne tekme v Varšavi

Tretja slovanska plavalna olimpijada je za nami. Prvenstvo si je tudi to pot osvojila Češka, vendar ne več v taki premoči kakor v prošlih dveh tekmah. Prvič so se vršile te tekme leta 1927 v Belgradu. Čehi so odnesli 224 točk, Jugoslavija 151, Poljska 84. Drugo prvenstvo se je vršilo v Pragi leta 1928 in je bilo že opaziti majhen napredek naše reprezentance. Čehi so dobili 277 točk, Jugoslavija 157 in Poljska 123. Z letošnjimi uspehi smo razdaljo med nami in Čehi še zmanjšali. Le 45 točk nas še loči od Čehov in, da so imeli naši tekmovalci več odmora po težkih tekmah za državno prvenstvo, bi bila razlika še manjša, tudi prvenstvo ne bi bilo izključeno. Povečini so vsi naši favoriti podlegli šele v končni tekmi. Poudariti moramo pa predvsem, da so pogoji za trening naših plavalcev veliko slabši od pogojev, ki jih imajo Čehi in Poljaki. Njim so na razpolago zimski bazeni, kjer lahko neprestano trenirajo. Pri nas smo dobili šele letos pravilno kopališče, ki omogoča dober trening in še to s privatno iniciativo. Če vzamemo vse to v pretrés, smo z doseženimi uspehi v Varšavi lahko zadovoljni.

V posameznih panogah so bili doseženi naslednji rezultati:

Dame 100 m hrbtno: 1. Doplerova (Č) 1:34.9, 2. Novakova (P) 1:38.4, 3. Volfartova (J) 1:39.6, 5. Godina (J).

Gospodje 400 m prosto: 1. Getrener (Č) 5:30.8, 2. Pacoroski (P) 5:35, 3. Bohenski (P) 5:36, 4. Senjanovič in 5. Bulat (oba J). Prvi neuspeh naših favoritov. Senjanovič je na zadnjih sto metrov popustil, ko je bil že sigurno na vodstvu.

Skoki s stolpa: 1. Maerz (P) 93.36 točke, 2. Grile (J) 93.67 točke, 3. Kordelič (J). Ta točka je prinesla največje iznenadenje. Grile je bil očitno boljši od Poljaka, osvojil si je celo več točk pri skrajno nepristranskih sodnikih, vendar je dobil Poljak z manj točkami prvo mesto.

Gospodje 400 m prosto: 1. Heiling (Č) 1:20.1, 2. Marčeta (J) 1:22.1, 3. Grbič (J) 1:24.2. Marčeta izgubi prvo mesto radi slabih obratov. Med našimi in Poljaki, ki so postavili nove poljske rekorde, je bila ostra borba.

Dame 400 m prosto: 1. Roje (J) 6:38.4, 2. Friedländer (Č) 7:4, 3. Nevenka Godina (J) 7:12.8. Naše dame rešujejo situacijo v korist Jugoslavije.

Jugoslavija : Poljska 5 : 0 (2 : 0).

Naša waterpolo reprezentanca je nastopila v sledeči postavi: Fabris, Čulič, Dabrovič I., Brajda, Roje, Dabrovič II., Dabrovič III. Pokazali so, da znajo zmagati tudi pod vodstvom slabega sodnika in pod okoliščinami, ki so bile v korist nasprotnika. Poljakom vsi nasveti madjarskega trenerja niso pomagali, tudi ko je sodnik izključil Dabroviča I. so naši dominirali in zabili celo gol. Poleg tega so imeli naši še izredno smolo v streljanju. Lepo število strelcev se je odbilo od prečke. Sodil je ing. Hauptman (Č) zelo slabo, celo pristransko.

Gospodje 1500 m prosto: 1. Pacowski (Č) 23, 2. Kot (P) 23:24, 3. Bulat (J) 23:24.1, 5. Roje 24:24. Bulat izgubi prvo mesto radi slabe taktike. Do 600 m se je držal zadnji, potem pa ni mogel premagati ostre konkurence. Vendar se Čehi po točkah sigurno približujemo.

Dame 100 m prosto: Olga Roje (J) 1:22.1, 2. Bešterova (Č) 1:26.2, 3. Switakova (Č) 1:26.7.

Sport

4. Zupan (J) 1:31.8. Roje zmagal s šest metri pred drugo.

Skoki dam s stolpa: 1. Schnatzke (P, 2. Pretnar (J), 3. Volfart (J). Čehinje niso skakale z 10 metrov, za Poljake pa skakejo Nemke iz Šlezije. Jugoslavija prevzame vodstvo z 92 točkami pred Čeko z 89 in Poljsko 68. Opaziti je bila velika nervoznost pri Čehih.

Češka : Poljska 8 : 0 (4 : 0).

S svojo izvrstno reprezentanco so Čehi v sigurni maniri odpravili trdo igrajoče Poljake. Tekmo je vodil naš delegat Macanovič.

Gospodje 100 m prosto: 1. Steiner (Č) 1:35, 2. Senjanovič 1:59, 3. Švehla (Č) 1:56.6, 4. Marovič (J) 1:59. Tudi na tej progi je Senjanovič v zadnjih metrih popustil. Dobro se je držal junior Marovič, ki je premagal poljske sprinterje.

Dame 200 m prsno: 1. Hansel (Č) 3:51.2, 2. Nezavdalova (Č) 3:33, 3. Volfart (J) 3:34.5. Roje je bila diskvalificirana, baje radi nepravilnega prsnega stila.

Skoki gospodov z deske: 1. Balasz (Č), 2. Nesvada (Č), 3. Kordelič, 5. Grile (oba J). Edini Kordelič je skakal v formi kot v Ljubljani. Oba Čeha sta z več rutine in elegantnije izvajanimi skoki zasedla prva dva mesta.

Gospodje 200 m prsno: 1. Vodička (Č) 3:7.1, 2. Fabris (J) 3:11.8, 3. mrtvi tek med Birimišo (J) in Jurkovskim (oba prispela istočasno 3:12, nov poljski rekord.

Skoki dam z deske. Tu dobi Volfartova le peto mesto. Izredno smolo je imela Novakova, naša prvakinja. Do prošlih skokov je bila na tretjem mestu. Radi nesporazuma je izvedla prvi prosti skok salto in pol mesto samo salto. Od sodnikov je dobila nule in je radi tega izpadla. Sam skok je pa krasno izvedla.

Štafeta 4 krat 100 m, dame, prosto: 1. Češka 5:57.5, nov češki in slovanski rekord, 2. Jugoslavija 5:59.6 (Volfartova, Zupan, Godina, Roje), 3. Poljska 6:37. Na tej progi je bila dosedaj še zmeraj naša zmaga. To pot so izgubili, ker je štafeta nastopila brez Lazihatove.

Štafeta 4 krat 200 m, gospodje, prosto: 1. Jugoslavija 10:40.8 (Marovič, Bulat, Roje, Senjanovič), 2. Poljska 10:50. Češka štafeta, ki je prva prispela na cilj, je bila diskvalificirana radi prehitre predaje. Čehi so prispeli na cilj samo toliko poprej, kar so pri nepravilni predaji prehiteli.

Jugoslavija : Češka 2 : 2 (2 : 0)

Jugoslavija je nastopila v isti postav kot proti Poljski. Čehi pa kompletni z ono garnituro, ki je Avstrijo z 9 : 5 premagala. To je bila krasna borba mladih ambicioznih igralcev, proti starim rutinerjem. Po prvih treh minutah so naši 2 : 0 v vodstvu. Najboljši igralci tekme so bili Dabrovič in Fabris v голу. Radi pogreške našega napada dobi žogo najboljši češki igralec Steiner, ki strelja, vendar Fabris na erti drži. Sodnik vseeno prizna gol. To precej deprimira naše igralce, ker sodnik prizna gol, ki ni bil. Izenačenje dosežejo Čehi iz štirimetrovke, ki je bila diktirana za neznan, celo problematičen faul. Takoj nato izpuste naši lepo priliko, da zabijejo tretji gol. Tako je ta lepa borba končala neodločeno le radi slabega sodnika. Sodil je Semadeni (P).

III. slovanska olimpijada je končala s pozitivnim uspehom naše reprezentance. Končno stanje točk je naslednje: 1. Češka 232 točk, 2. Jugoslavija 187 točk, 3. Poljska 131 točk. Proti prošlemu letu ima Češka 45 točk manj, Jugoslavija pa pod najneugodnejšimi pogoji 30 točk več kot prošlo leto. Poljska je dobila samo osem točk več.

Sportni dogodki

Ameriški zastopniki lahke atletike zmagujejo naprej. Nedosežen je njih sprinter Tolan dijak-črnc. V Charlottenburgu pri Berlinu je tekkel 100 m v 10.4 in je pustil Eldracherja za pol metra za seboj. Körniga za 2 m. 200 m Tolan 21.3, Eldr. in Körnig 21.5. Bower je tekkel v Charl. 300 y v 30.4, 300 m v 33.9, Büchner 300 m v 34.2, 800 m Paltzer 1:50.4, 7500 m Diekmann 23:26, 200 m lese Rockaway in Wichmann 24.5, 400 m lese Facelli 53.6. Wichmann je sedaj član kluba Charlottenburg. Pred prihodom v Berlin so startali Amerikanci v Helsinkih (Finska): Sexton skok v višino 1.85, met krogle 14.32 m (za Wahlstedtom s 15.27 in pred Järvinenom s 14.13), lahka krogla W. 19.12, S. 17.23, J. 17.11; kopje Pentila 65.66, dva druga Finca 63.56 in 62.53, 1 milja Lermond pred Loukolom 4:18.3, 110 m lese Sjoestedt 14.8 pred Rockawayem. — Hoff je zopet nastopil in je dosegel v skoku s palico 4 m; 4.15 se mu ni posrečilo. — Wide je zopet v izborni formi, 3000 m je pretekel v 8:51. — Na Angleškem se je pojavilo par prav dobrih atletov: Matthewman 100 y v 9.8, Thomas pol milje v 1:54, 1 milja v 4:18.4. — Uspešne metavce krogle ima Nemčija Hirschfeld in Uebler morata paziti; prišli so tekme letnikov 1911, 1912 1913 in 1914 in je sunil Holdhoff iz letnika 1911 kroglo 14.90 m daleč, Šölner iz letnika 1912 13.86 metrov, letnik 1913 je prišel na 12.85, 1. 1914 pa na 11.56 m. — Smolo ima Douda; že prej enkrat, ko je napravil nov čslav. rekord, se je naknadno izkazalo, da je bila krogla 17 gramov prelahka; zadnjič omenjeni rekord 14.96 m pa tudi ne more veljati, ker je bila krogla spet prelahka, sicer samo za bore 4 grame, a vendar. Pač pa bo priznan njegov rekord 14.48 m, ki ga je dosegel v borbi Slavije proti Sparti (Sl. 96½ točk, Sp. samo 37½); od 15 tekem jih je dobila Slavija 10, in bi bil poleg Doudovega sunka imenovati samo še Šindlerjev tek na 500 m v 1:08.2.

Lahkoatletski boj so vjevala Nemke in Angležinje; Zmagale so Nemke s 53½ točkami proti 45½. Od 10 tekem tega prvega njih meddržavnega boja so dobile Nemke 6 zmag. Angležinje 3, v skoku na višino je bil dosežen isti uspeh 1.515 m (Braunmüller in O' Kelly). Nekaj rezultatov: Skok na daljavo Grieme 5.69 (nov nemški rekord, šele pred kratkim Scharp 5.65 m); 80 m lese Hatt 12.3 (angl. rek.); 800 m Dollinger 2:23.2, Christmas 2:28.8 (angl. rek.); 100 m Walker 12.6, Thompson 12.7, nemška rekorderka Gelius 12.8; krogla Heublein 12.45 m; kopje Hargus 37.82; disko Fleischer 37.95 m; 4×100 m Angl. 48.7 m, Nem. 48.9.

TENIS JE LJUDSKI SPORT.

Pruski minister za narodovo blaginjo je izdal sledeče okrožnice: Po došlih mi poročilih obstoji večkrat mnenje, da državna pomoč za napravo teniških igrišč ni mogoča, češ, da je tenis sportna panoga, ki ne pride splošnosti v dobro. To mnenje je napačno; kajti prav v zadnjih letih se je razvil teniški sport iz družabnega sporta v ljudski sport. Zato odobravam, da se dodeli denarno slabim teniškim klubom denarna podpora v okviru razpoložljivih sredstev.

Več Tudi!

Na delo!

Vprašanje o krščanstvu in kulturi se zopet živahno razpravlja. Zdi se, da je temu vzrok neka dušna lakota. Siloviti so napredki kulturnih pridobitev. Po njih je postalo življenje pofinjeno do velike mere, življenjske potrebe se množe od dneva do dneva, skoraj bi dejali, da v nedoglednost. Napredka tehnike, razvoja industrije, razmaha prometa in trgovine, povzdige zdravstvenega skrbstva in zdravilstva ni treba kar več poudarjati, saj so vidni že skoro do zadnje gorske vasice. Tudi znanost hodi hitrih korakov in odkriva tajne narave in življenja, sedanjega in preteklega. Toda ob vsej kulturi ne moremo trditi, da bi bilo človeštvo srečno in zadovoljno. Zadovoljstvo, srečna sreča, medsebojni mir, ljubezen v človeškem sožitju kar nič ne odgovarjajo višini kulturnega napredka. Samoumori in obraz oblikujoča dušna jad ne nehajo oznanjati, da v dušah sreče ni. Boji slojev medseboj so številni, z ognjem ožarjen je klic po razrednem boju. Štrajki in delavska gibanja kličejo svetu o milijonih, ki z delom ne morejo dostojno živiti sebe in družine. Narodi žive v sovraštvih in sporih. Kljub kulturnosti kulturnih narodov je še šibke narodne manjšine v modernem robstvu, kjer se tepta najnaravnejša pravica svobode.

Moderna kultura je kultura humanizma. Človek je stopil v središče kulture in vesoljstva. Humanizem peha Boga — središče življenja in vesoljstva s prestola, da postavlja človeka na božji oltar. Biti modern človek se pravi v modernih časih biti brezveren človek, biti brez vere v Boga, v Kristusa, v Cerkev. To je tisto kužno vzdusje, s katerim so okužile javno mnenje zmote novega veka. V kužnem vzdusju ni zdravja. V zmoči ni moči in življenja. Boga odstavljajo, pa obožujejo človeka. Božjih del ne priznavajo, pa poveljujejo dela človeška. Brez nečesa najvišjega ne morejo živeti, zato je premnogim postala kultura bog. Če ne nosi človek v duši Boga, nosi malika, tako sodi preresnično Scheler. Malikovalstvo je zabloda, zabloda pa je življenja laž, zato prokletstvo in nesreča. Tudi moderno malikovalstvo kulture kot za človeka najvišjega je in ostane malikovalstvo ob vsej veličini kulturnega napredka in zato zabloda v nesrečo posameznikov in družbe.

Zdi se zanesljivo in gotovo, da je zlasti strahota svetovne vojne premnogim odprla oči in pahnila v dušo dvom nad vero v kulturo. Duš se je polastil nekam glad po miru, sreči, zadovoljstvu, po izvestnem zmislu življenja. Človek je hotel biti sebi bog, a žalosten tak bog človeške slabosti, revščine in omejenosti. Zato ni čudno, da se v povojnem času zanimanje za vero in verska vprašanja veča, da gre po svetu mogočen val zahteve po ponotranjenju človeka. Svoja dela je malikoval človek, pri tem pa izgubil svojo svobodo in dostojanstvo gospodstva nad stvarjo in blagom. Gospod najvišji je menil postati, v resnici je sebe izgubil in postal suženj narave — nižje od sebe in del, ki jih je sam naredil. Ob tej prevari se je premnogi moderni človek zamislil in obrnil svoj pogled na krščanstvo.

Duša žepa po globlji vsebini življenja in po njega vekotrajni vrednosti, krič srca po trajni vrednosti človeškega dela in stvarjanja, prevara nad moderno kulturo humanizma, ki ob vsem sijaju, blesku, udobnosti in razkošju duše prazni, to bodo tudi razlogi, da se toliko govori in piše o krščanstvu in kulturi. Krščanstvo naj bi vilo tudi moderni kulturi življenjske moči žive vode, ki teče v večno življenje. Ono naj bi tudi moderni kulturi dalo duha, ki oživlja, da črka ne ubija. Potrebo po krščanski kulturi čutijo premnogi živo, ker so razočarani v sebi in drugih nad nekrščansko kulturo. Le resnica je zmožna zdravega življenja. Resnica pa je za vse čase, da je najvišji in središče vesoljstva Bog, ne človek. Ta resnica mora zavladati v dušah kot živo življenje, mora preusmeriti moderno kulturo v njenih temeljih, prav v njenem mozgu. Še-le tedaj bo moderna kultura pričala o veličju duha — te iskre najvišje Intelligence, bo govorila človeštvo o dostojanstvu in vrednosti človeka — otroka božjega. Še-le tedaj bo odkrivala tajne veličastnih božjih del in bo tako kažipot in cesta do Njega, ki je začetek in konec. Le bogoumerjena kultura more dati kulturi resnično vrednost. Le v taki kulturi človek ohrani sebe in svoje dostojanstvo kralja vidnega stvarstva.

Klic časa.

Brezdvomna je za katoličane naloga ta, da z resnim kulturnim delom pripomorejo k preusmeritvi moderne kulture. Kulturno delo je danes dolžnost katoličanov bolj kot kdaj drugič. Nkrščanska kultura peha množice proč od Boga in Cerkev. Ona truje javno ozračje. Javno mnenje prepaja z bacili brezvernosti in nevernosti. Življenje zastruplja z izbranimi užitki in ume nenravnost zakriti s kopreno kulturne naprednosti. Res je glavna in prva naloga krščanstva, da goji krščansko versko in нравno življenje, ki je neposredno usmerjeno v večnost. Največja skrb katoličanov bodi nega religiozne in etične kulture, ki je vseh kulturnih panog prva, poglobitvena in najvišja! To stoji. Prav tako pa stoji, da katoličan more in mora živeti svoje krščansko življenje na zemlji. V nebesa gre pot le preko zemlje. To je dejstvo, ki ga tudi največji idealist mora priznati. Oblikovanje krščanske osebnosti je zato vezano tudi na pogoje zemeljskega življenja. Razvoj notranjega, duhovnega življenja zavisi tudi od zunanjih prilik in razmer, kulturno in socialno ozračje vplivata nanj. Milost pač dviga naravo, nadnaravni red gradi na naravnem, ga predpostavlja, da ga oplemenitenega in očiščenega dviga v nadnaravne višine. To je pre-

globoki razlog, da se katoličani ne odtegujejo kulturnemu delu na polju znanosti, umetnosti, pa tudi materialne kulture. Saj to delo ustvarja ugodnejše pogoje za življenje na zemlji, ki je priprava na življenje v večnosti. Svetna kultura se da onostransko usmeriti, ona more nuditi za versko in нравno življenje ugodnejše pogoje. Tako je mislil in delal krščanski srednji vek.

V modernih časih govore še posebno tehtni razlogi za kulturno delo katoličanov. Saj je proti- in nekrščanska kultura ustvarila premnogo nepovoljnih pogojev za razvoj krščanske verske in нравne kulture. Že sama je zgolj tostransko usmerjena in tako duši vsako večnostno misel o človeškem življenju. Kot taka svetna kultura ustvarja ozračje, ki je krščanstvu vsaj neprijazno in do krščanstva skrajno hladno, če že ne sovražno. Ozdravljenje tega ozračja ne pride samo od sebe. Preokret in preobrat more priti le po resnem delu. Krščanska kultura, ki bi zajela razdiralni vpliv in kvarni, duše pogiblajoči pohod nekrščanske kulture humanizma, je delo, na katero so klicani pač katoličani prvi. Katolicizem je očeval krščansko versko in нравno kulturo. V tej panogi kulturnega življenja je prinašal v vseh dobah dragocenih sadov. V verski in etični kulturi je pač katolicizem najjačji, najmočnejši in najživejši faktor, ki mu na svetu ni enakega. Uprav zaradi religiozne in etične kulture kliče moderni čas katoličane na plan, na budno delo v vseh panogah kulturnega življenja. Le tako bo moglo priti do tega, da se moderna kultura preusmeri, da svetna kultura ne bo sovražna večnostnim ciljem, da ne bo ogrožala verske in нравne kulture. Znanstveno delo kliče katoličane, da dvignejo prapor nepristranske vede. Umetnost čaka od njih velikih del — prešinjnih verske kulture, da zbršejo z nje lica umazanost lažumetnosti. Materialna kultura poziva katoličane, da tudi tu zastavijo svojo moč in skrb in tako presnujejo gospodarsko življenje v Kristusovem duhu.

Ni pravi duh.

Zakaj se katoličani ne udeležujejo kulturno tako živahno in v takem obsegu, kakor bi bilo pričakovati? To vprašanje se dandanes razmotriva. Ni, da bi iskali, v koliko je upravičeno. Toda že samo po sebi kaže, da ne bo povsem neosnovano. Ravno dejstvo, da je sodobna kultura protikrščansko ali vsaj nekrščansko usmerjena, premnoge katoličane odvrača od kulturnega dela. Ob zahtevi po poglavitni vernosti, po ponotranjenju človeka se oglašajo glasovi — tudi pri nas — ki niso zunanemu delu nič kaj prijazni, ki nekam nizko cenijo delo na raznih kulturnih popriščih. Zato tudi radi nekam trdo sodijo o prejšnjih generacijah, ki da bi bile preveč moči trosile v gospodarskem in kulturnem življenju.

Zdi se, da je take, tudi pri nas ne tuje glasove imel pred očmi, ko je znani nemški jezuit Friderik Muckermann govoril katoliškim akademikom v Marburgu (Hessen). Govoril je o veliki nevarnosti izolacije krščanstva od panog javnega in zasebnega življenja nemškega naroda. Izolacija krščanstva v kulturnem življenju je prinesla gospodstvo, s katerim sta materializem in pozitivistični idealizem zavladala nad kulturnim življenjem zadnjega stoletja. Tako človeštvo živi »onamljeno od iznajdb in gigantskega napredka tehnike tjavendan kot množica brez duše, ki izkuša prevpiti dušno praznoto svoje notranjosti, ogromno socialno in dušno bedo posameznika z ropotom strojev in šumnega vsakdnjega življenja. Izolirano od tega orjaškega toka modernega gajanja, ki s neizprosno trdoto vso velikansko uporabo sil in duha žrtvuje edino in izključno modernemu maliku materializma, čaka sodobno krščanstvo s tesnobo stvari, ki naj pridejo.« Zato je za krščanstvo moderna naloga ta, da opusti svoje izolirano stališče ter v trdem, smotrenem delu razvije svojo notra-

Mladostna svežost.

Ako imate brezhibno polt, tedaj vsak dan mislite tudi na to, da si to srečo ohranite. Na tisoče žen in deklet uporablja dosledno le Elida Ideal milo. Vse so navdušene o njegovi učinkovitosti in to po pravici, ker je uporaba tega mila takorekoč predpogoj za triumf uspeha.

Elida Ideal milo je izredno voljno in čisto — razkošno decentno skozi in skozi parfimirano — zelo prijetno in osvežujoče. Komadi so priročne oblike in lepo zaviti. Kupite še danes Elida Ideal milo ter pričnite takoj z racionalno nego Vaše polti.

ELIDA IDEAL MILO

njo silo na literarnem polju in vseh drugih kulturnih popriščih v odrešenju človeštva iz spon materializma. Tako Muckermann. Prav enako Pij XI. Katoliška akcija naj vzgoji aktivnih, na vseh popriščih zasebnega in javnega življenja dejavnih in delavnih katolikov. Prelepo je to izrazil tudi Rademacher, ko je dejal, da bi bil »svetnik — svetno usmerjen« — »idealna zahteva sedanjosti«.

Sestri iz evangelija, Marija in Marta, sta osebi bogomiselnega in dejavnega življenja. V katoliški cerkvi so bile vsekdar duše po Marijinem zgledu, pa tudi po Martinem zgledu. Moderni čas zahteva čim več katoličanov po Martinem zgledu, ki prežeti verske zavesti in krščanske čednosti gredo na strumno delo na vseh popriščih kulture in tako udeležujejo krščansko usmerjeno svetno kulturo. Ne podiraj, ne tožiti in jadicovat kliče moderni čas katoličane, ampak graditi v trdem, neustrašenem in bogoposvečenem delu.

IVAN KRIŽNAR

krovec - Hrenova ulica št. 9 — se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča krovška dela

Šahovski turnir v Karlovih Varih

Stanje po XIX. kolu

	Gilg	Colle	Vidmar	Spielmann	Maroczy	Tartakower	Thomas	Rubinstein	Bogoljubov	Canal	Yates	Mensikova	Becker	Euwe	Treybal	Niemzowitsch	Capablanca	Mattison	Grünfeld	Marshall	Sämisch	Johner
1. Gilg (Čehoslovaška)	1	0	0	0	1/2	1/2	1	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	0	0	0	?	1/2			1
2. Colle (Belgija)	0	1	0	0	1	1/2	1	1/2	0	1	1	1	1/2	0	1	1/2	0	0			1/2	0
3. dr. Vidmar (SHS)	1	1	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1	0	1	0	0	1/2			1	1	1	0
4. Spielmann (Avstrija)	1	1	1/2	1	1/2	1	0	1/2	0	1/2	1	1/2	1/2	?	0				1	1	1	1
5. Maroczy (Madjarska)	1	0	1/2	0	1	1/2	1/2	1	1	1	1	1/2	1/2	0			0	0	1	0	1/2	1
6. dr. Tartakower (Francija)	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1/2			1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2
7. Thomas (Anglija)	1/2	0	0	0	1/2	1/2	1	0	0	0	1	1/2				1/2	1/2	1/2	0	0	0	1/2
8. Rubinstein (Holandska)	0	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1	1/2	1			1	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1
9. Bogoljubov (Nemčija)	1	1	1/2	1/2	0	0	1	1/2	1	1/2	1			1/2	1	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	0
10. Canal (Peru)	1/2	0	1/2	1	0	1/2	1	0	1/2	1			1	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	0	1/2	1
11. Yates (Anglija)	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	1	1/2	0		1	0	1/2	1/2	1	0	0	0	1/2	1/2		1
12. Mensikova (Čehoslovaška)	1/2	0	0	0	0	0	0	0	0		0	1	0	0	0	0	0	1/2	0	1	0	0
13. dr. Becker (Avstrija)	1	1/2	1	1/2	1/2	1/2			0	1	0	0	1	1/2	1/2	0	1	0	1	1/2	0	0
14. dr. Euwe (Holandska)	1/2	1	0	1/2	1/2	1/2		1/2	1	1/2	1	0	1	1	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1
15. dr. Treybal (Čehoslovaška)	1	0	1	?	1		0	0	1/2	1/2	1	1/2	0	1	1/2	1	1/2	1	1/2	1	1/2	0
16. Niemzowitsch (Danska)	1	1/2	1	1		1/2	1/2	1	1/2	0	1	1/2	1	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1
17. Capablanca (Kuba)	1	1	1/2		1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1/2	1	1/2	1	1	1/2	1	0	1	1
18. Mattison (Latiška)	?	1		1	1	1/2	0	1/2	0	1	1	0	1/2	0	0	0	0	1/2	1/2	1	1	1
19. Grünfeld (Avstrija)	1/2		0	1	1/2	1	0	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	0	1/2	1/2
20. Marshall (Amerika)			0	0	1	1	1/2	1/2	1	1/2	1	0	1/2	0	1/2	0	1/2	0	1	1/2	1	1/2
21. Sämisch (Nemčija)		1/2	1/2	0	1	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	1	0	1	1/2	1	1	1
22. Johner (Švica)	0	1	1	0	1/2	1/2	1/2	0	1	0		1	1/2	0	1	0	0	1/2	1/2			

Iz filmskega sveta

Štiri leta v airiških pragozdih

Martin in Osa Johnson sta se mudila štiri leta v afriških pragozdih in džunglah, da sta snimala življenje divjih zveri, zlasti levov. Prinesla sta domov v Nemčijo krasne, originalne posnetke, katere je Ufa izdala z naslovom: »Simba, kralj živali.«

Zanimivo je, kaj Osa Johnson pripoveduje o svojih doživljajih v afriških pragozdih. Vsa leta svojega bivanja v Afriki je ekspedicijska posvetila temu, da študira življenje divjih zveri, zlasti levov. Hotela je na vsak način napraviti film o življenju leva in to se jim je sijajno posrečilo. Je pa od sile težavno in nevarno dobiti leva pred kamero. Ali je tako boječ, da ga ni možno fotografirati, ali pa preveč divji, da mora človek zelo paziti, da ne postane plen njegove krvočnosti. Dolgo, dolgo smo čakali na pripraven trenutek. Nekega dne nam črnci sporoče, da so levi na vidiku. Takoj se odpravimo na pot. Moja najzvestejša spremljevalka je bila moja žena. Vedno tik ob meni je čakala s puško v roki, pripravljena za strel. In nekega dne se nam snimanje posreči. Levi prihajajo bližje in bližje. Jaz mrzlično vrtim aparat v vednem strahu, kaj se zgodi, če levi zapazijo, da jih hočemo napraviti za filmske zvezde. Moram priznati, da nisem mislil v tistem trenutku toliko na smrtno nevarnost, v kateri smo se nahajali, temveč mnogo bolj na to, kakšno veselje napravim svojim rojakom v domovini, ko jim v filmu pokazem kralja živali v svojem najoriginalnejšem elementu. Pač pa je moja žena mislila samo na nevarnost. Sijajno me je krila in v trenutku, ko se je najbližji lev hotel vreči na nas, je počil strel in lev se je smrtno zadet zgrudil na zemljo.

Tudi to je opasno. Da leva podremo na tla, ga je treba zadeti naravnost v možgane ali pa v hrbtnačjo, sicer je obstreljeni lev še bolj divji in človeku še bolj nevaren. Toda moja žena zna sijajno streljati.

Na vprašanje, ali je treba žival po snimanju vedno ubiti, pravi Johnson, da to ne vselej. Mnogokrat smo napravili najopasnije snimke, ne da bi padla kaka žival. Je pač odvisno od tega, kako se zveri obnašajo. Največkrat se same umaknejo; če pa zavohajo žrtev, zlasti če so sestradane, je treba seči po orožju, da si človek reši lastno življenje.

Poleg leva smo imeli priliko snimati najrazličnejše živali: slone, nosorožce, žirafe, gazele in druge. Seveda je vse to združeno z veliko potrepljivostjo, hladnokrvnostjo in samozatajevanjem. Nudi pa tak film prvovrstno senzacijo, kajti moramo reči, da življenje v pragozdu je in ostane senzacionalno.

Štiri leta smo bivali v njem. Štiri polna leta smo neumorno delali na filmu, ki bo sedaj v dobri uri stekel pred očmi gledalcev in na kratko pokazal, kar smo mi v dolgi dobi z nemalim trdom skupaj spravili. Našega truda film pač ne more pokazati.

Film »Ljubezen ni šala«, ki ga igra kino »Ljubljanski dvor« je roman skrajno omedne vsebine in brez vsake moralne ali umetniške vrednosti. Zagrebški judi okrog Bosne naj nikar ne mislijo, da se bomo morali mi privaditi njihovega okusa. Nas je več in hvala Bogu še precej zdravega okusa imamo. V tem se bodo lahko letos sami prepričali pri svoji letošnji sezijijski produkciji. Časi, da nem bodo židje predpisovali filmske programe, morajo nehati.

Nova bazilika lurske Marije v Rajhenburgu

Trg Rajhenburg.

Levi breg šumeče Save spremlja od Zidanega mosta do Vidma pas strmih, z gozdi poraščenih gričev, razni potoki so ga pretrgali in si v stoletnem boju zgledali pot do matere-reke. Najbolj romantična je preseka, v kateri leži trg Rajhenburg. Na zapadu se dviga nad globino grad-samostan opatijske očevo trapištev, ki mogočno dominira nad bližnjim Posavjem že od 9. stoletja sem. Skozi vso sotesko ob rečici Brestanica se vrstijo trške hiše, nekatere še pravi tip nekdanjih slovenskih kmečkih hiš. Nad takozvanim »Kantonom« v spodnjem trgu stoji stara župnijska cerkev sv. Petra in Pavla, v zgornjem trgu pa opaziš podružnico sv. Boštjana z lepimi gotičnimi rebri v prezbitariju in okusnim zvonikom, ki ga ne najdeš sličnega kmalu kje. Trg Rajhenburg je že od nekdaj priljubljena točka za izletnike, zlasti iz Zagreba, ki najdejo poleti kakor tudi pozimi dovolj zabave in razvedrila.

Priprave za novo Lurško cerkev.

Stara župnijska cerkev, 18 m. dolga in 19 m. široka, je bila že zdavnej za Rajhenburg veliko premajhna. Saj je štela župnija že od nekdaj sem ca. 5000 duš. Tudi razni prizidi niso veliko pomagali. Pri naraščajočem prebivalstvu župnije je postajala torej potreba po novi župnijski cerkvi vedno nujnejša. Toda uboštvo župljanov je zabranjevalo nje postavitev potom skladnega odbora. Za tako podjetje je bilo treba novih potov in izredne moči.

V osebi novega g. župnika Jožefa Cerjaka, sedaj častnega kanonika v Slov. Bistrici, je dobila župnija l. 1900. moča, ki se je v veliko energijo lotil svojih načrtov, da namreč pozida v Rajhenburgu novo župnijsko cerkev. Njegovi podjetnosti se je pridružil še božji in Marijin blagoslov in slo je.

Se istega leta je ustanovil cerkveno stavbeno družbo, kateri je znal potem pridobiti udov ne samo po Slovenskem temveč skoraj po vseh deželah Evrope in tudi v Ameriki. Da, celo Azije in Afrike ni pustil pri miru. Seveda, največ je pristopilo k družbi Slovencev. Z 12 kronami enkrat za vselej so verniki radi pristopili, saj so postali s tem letno deležni sadov 12 svetih maš, za katere se je napravila mašna ustanova. Pa še na druge načine je znal g. župnik Cerjak poiskati sredstva za hitro uresničenje svojih načrtov. Ker stare župnijske cerkve ni bilo podirati in ker v spodnjem trgu sploh ni primerne prostora za večjo novo cerkveno stavbo, je dobil za božje plačilo od tržanke Ane Korbin severno tik trga posestvo z nizkim holmičem, ki je kakor nalašč ustvarjen za cerkveno stavbišče. V domači in v sosednjih župnijah je nabral drv, postavil peč in našel za vse stavbe dovolj izobnega apna. Da je dobil po produkejski ceni opeko, je prispeval primeren znesek gg. očetom trapištom k postavitvi nove opekarnje. Kamenje in pesek sta morala biti zastopni. Vožnja se ni smela plačati nobena. Vozniki so dobili samo kos kruha in kozarec vina. Za potrebni trdi les so morali pasti najlepši hrasti v župniji in v bližnjem Posavju. Domače žage so jih razrezale brezplačno. Mehak les, bodisi v hlohidi bodisi v deskah, je dala Zgornja in Srednja Savinjska dolina in Pohorje v bogajme. Vse temelje so morali izkopati farani, ne da bi imeli misliti na kakšno posvetno plačilo. Pa delali so radi in bili zraven veseli. Priprave za stavbo nove cerkve so napredovale tako, da je pokojni škof lavantinski dr. Mihael Napotnik dne 16. julija 1908 ob ogromni udeležbi vernega ljudstva že blagoslovil temeljni kamen novi veličastni stavbi. L. 1914. je stavbo trdila G. Tönnies v Ljubljani po načrtu arhitekta Pascherja dogotovila in dne 2. julija istega leta je bila nova cerkev posvečena in izročena svojemu namenu. Zidana v spomin petdesetletnice Marijinih prikazovanj v Lurdu na Francoskem je dobila ime: Cerkev Lurške Marije v Rajhenburgu.

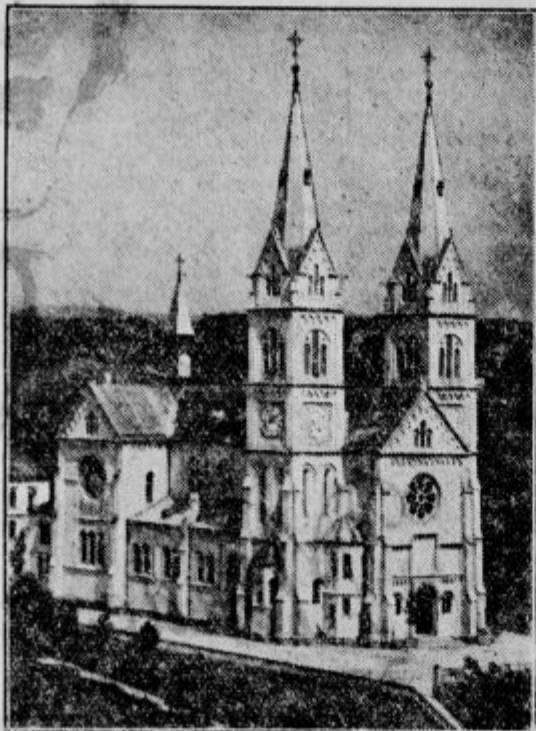
Kakšna je cerkev?

Cerkev Lurške Marije v Rajhenburgu je gotovo ena najlepših in najprijetnejših cerkvenih stavb na Slovenskem. Ima tri ladje in je 50 m dolga in 22 m široka. Srednja ladja je 16 m visoka, prezbitarij pa 15 m. Zvonika sta visoka po 57 m. Je romanska bazilika, ki spada v vrsto cerkev tako zvanega prehodnega sloga iz prvih desetletij 13. stoletja. Oltarjev ima 5: Lurške Marije (glavni oltar), presv. Srca Jez., sv. Jožefa, žal. Matere božje in sv. Križa. Prvi trije oltarji, prižnica in krstni kamen so iz čistega marmorja. V prijetni ornamentalni slikarji kaj dobro učinkuje figurálna skrivnost sv. rožnega venca, smrt sv. Jožefa, prikazen presv. Srca Jezusovega sveti Marjeti Alacoque in slike vere, upanja in ljubezni. Skozi prijetno slikana okna prihaja v cerkev ravno primerna svetloba, ki človeka vabi k veselumu, a pobožnemu razpoloženju. Lansko leto je dobila cerkev še nove mogočne orgle s 40 registri in električno razsvetljavo.

Posebne zanimivosti pri cerkvi.

Predvsem ne smemo pozabiti, da je to cerkev res pomagala zidati ves slovenski narod. Saj je ni župnija na Slovenskem, kjer bi se ne našli udje in dobrotniki cerkvene stavbene družbe v Rajhenburgu. Ni torej napačna trditev, da so si Slovenci oskrbeli svoj: Slovenski Lurd, kamor že romajo leto za letom bolj in bolj, da se zahvalijo Lurški Gospe za prežete milosti, ali pa da jo zaprosijo pomoči v svojih dušnih in telesnih potrebah. Vojaki svetovne vojske, ki jih večkrat najdeš v cerkvi pred podobo Lurške Marije globoko zatopljeni v hvaležni molitvi, da so bili rešeni gotove smrti, in zahvalne podobe, ki jih prinašajo verniki Mariji v dar, govorijo že tudi glasno svojo besedo. Nadaljnja zanimivost so kipi Lurške Marije, presv. Srca Jez. in sv. Jožefa. Vse tri je izdelala ista trdka v Parizu, ki je

napravila Marijin kip v Lurški baziliki na Francoskem. Marijin kip in kip sv. Jožefa je blagoslovil pokojni škof dr. Mihael Napotnik l. 1910. v masabielski votlini v Lurdu, kip presv. Srca Jezusovega pa je blagoslovil v Paray-le-Monialu v tamošnji baziliki pred istim oltarjem, kjer se je prikazal Zveličar z gorečim srcem sv. Marjeti Alacoque. Pri blagoslovu vsake teh treh podob je govoril škof pomembne besede, katere bomo na spominskih ploščah ob oltarjih.

Cerkev Lurške Marije postane »Basilica Minor«.

Na prošnjo in iskreno priporočilo prevzisenega knezoškofa dr. Andreja Karlna je sv. Oče Pij XI. s svojim pismom z dne 8. junija 1920 povzdignil Lurško cerkev v Rajhenburgu v baziliko. Veliko je to odklikovanje. Da ga razumemo, je treba pomniti sledeče:

V katoliški Cerkvi so štiri večje bazilike (Basilicae majores): 1. Lateranska, 2. Vatikanska, 3. sv. Pavla, 4. Marije Snežne. Nahačajo se v Rimu. Vse druge bazilike imajo ime »manjše bazilike« (Basilicae minores). Teh manjših bazilik je devet v Rimu, a vseh skupaj jih v katoliški Cerkvi ni nad 50. Tako redko se podeli kakti cerkvi ta časten naslov. V Jugoslaviji imamo samo dve taki baziliki: cerkev Matere milosti v Mariboru in sedaj tudi cerkev Lurške Marije v Rajhenburgu.

Imajo pa tudi manjše bazilike veliko prednost pred drugimi cerkvami. Vsaka teh bazilik postane nekako hčerka ene izmed štirih večjih bazilik v Rimu. In vsi odpusti, ki se lahko dobe v večji baziliki v Rimu, ali so na njo navezani, se prenesejo na manjšo baziliko. Marijine manjše bazilike se pridružijo večji baziliki Marije Snežne. Tako si bomo odslej verniki lahko pridobivali v rajhenburški baziliki popolni odpustek ob vseh večjih Marijinih in Gospodovih praznikih, nepopolnih odpustkov pa bodo lahko deležni ob zelo mnogih dneh med letom, kar pa bomo svoj čas še natančneje razglasili.

Slovesnost na praznik Marijinega rojstva, dne 8. septembra.

Na Marijin praznik, dne 8. septembra bo prevziseni vladika dr. Andrej Karlin slovesno razglasil cerkev Lurške Marije v Rajhenburgu za baziliko in obenem blagoslovil nove mogočne orgle, ki imajo 40 registrov in stanejo 130.000 Din.

Spored te slovesnosti je sledeči:

1. V soboto, dne 7. septembra ob 6 zvečer sprejem prevzisenega knezoškofa. Ob 7 zvečer romarska pridiga, pete litanije Matere božje in rimska procesija okoli nove bazilike.

2. V nedeljo, na praznik Marijinega rojstva, dne 8. septembra ob 6 jutraj pridiga in slovesna sv. maša. Ob 10 blagoslovi Prevziseni najprej nove orgle, potem sledi med škofovim govorom slovesni akt proklamacije cerkve za baziliko, škofova sv. maša.

Pri slovesnosti sodeluje pevsko društvo »Ljubljana«, ki priredi popoldne cerkven koncert v baziliki. Na orgle igra znani mojster iz Ljubljane g. Stanko Premrl.

Končne opombe.

Ta cerkvena slovesnost v Rajhenburgu zaključuje one mnogobrojne slovesnosti, ki so se vršile v dobi zidanja in dovrševanja tega prijaznega Marijinega svetišča. Bodi pa obenem svečanost globoka zahvala Bogu in Mariji, da se je vse to dovršilo. Te zahvalne pobožnosti naj bi se tedaj udeležili vsi živeči udje cerkvene stavbene družbe in vsi oni, ki so na kakršenkoli način pripomogli do zgraditve bazilike. Ker pa je Rajhenburg s svojo baziliko postal sedaj kraj obilnih milosti, naj bo v bodoče geslo vsakega Slovenca: Svet enkrat v življenju hočem biti v Marijinem svetišču v Slovenskem Lurdu.

Nikakor pa se naj ne pozabi, da cerkvena družba v Rajhenburgu obstoja še naprej. Je to tudi neobhodno potrebno, da se cerkev vzdržuje in olepšava. Udje plačajo sedaj enkrat za vselej po 25 Din. Sprejema se udnina tudi za rajne. Za vse ude in dobrotnike se bo bralo tudi naprej letno 12 sv. maš, vsako četrtletje pa se opravi za rajne ude in dobrotnike rekvjem z libero. Upamo, da bo Marija naklonila še mnogo, mnogo udov in dobrotnikov tej družbi.

Jos. Tratnik.

**Vsaj dinar
za Slovensko Stražo**

Po slavnostih v Slovenski Krajini

Dr. M. Slavič

Po desetletnici prekmurske svobode so me prijatelji naprosili, naj bi kaj napisal za javnost, kako je prišlo do tega, da sem se vzemal za to pokrajino, dasi sem rojen na Štajerskem, in kak vtis sem dobil pri desetletniških slavnostih.

Prekmurje mi je bilo znano že od mladih nog, ker sega moja rojstna občina na desnem, štajerskem bregu tik do Mure. Po štirih razredih osnovne šole v Križevcih pri Ljutomeru sem prišel v mestne šole v avstrijsko Radgono, kjer sem se seznanil v šoli s prekmurskimi sošolci. Takrat sem se začel učiti madžarski jezik, kar mi je prav prišlo ob prevratu. Prekmurski sošolec iz Cankove je namreč znal od doma madžarski ter mi s konverzациjo pripomogel do prvih pojmov madžarskega jezika. Kot gimnazijec sem našel doma madžarsko slovnico, ki mi je pokazala pravi ustroj tega jezika.

Kot gimnazijec v Mariboru sem se seznanil s slovenskimi dijaki iz Radgone. V radgonski okolici je namreč pet slovenskih vasi, kjer govorijo ljudje prekmurski jezik. Odtod je bilo takrat več dijakov, ki so bili navdušeni Slovenci. O počitnicah smo se vozili skupaj z vlakom od Radgone do Špilja, od koder so ti hodili v graške šole, ker so bili pod graško škofijo. S temi smo se navduševali za slovenstvo na obeh bregovih Mure. To smo manifestirali tudi s petjem narodnih pesmi ob železniških postajah, tako da smo večkrat prišli navskriž z Nemci na postajah. Te diake sem včasih obiskal na njihovem domu. Kot dijak sem večkrat potoval sam tudi po prekmurski pokrajini, da spoznam ljudi in kraje. Šel sem nekoč iz Radgone peš. Na cesti me je došel voz, na katerem je bilo polno ljudi. Vzamejo še mene nanj in pripeljejo na svoj dom v Prekmurju. Ze med vožnjo, še bolj pa na njihovem domu sem potipal na narodno struno. Bili so navdušeni Slovenci. Doma so zvečer lupili koruzo, kjer je bilo zbranih od 30 mladih ljudi. Tam sem jih nagovarjal, naj pojejo slovenske pesmi. Peli so nekaj domačih prekmurskih. Potem pa mi rečejo, da znajo tudi »živijo« peti, kar jih je naučil štajerski bogoslovec Gomilšek, a tega si niso upali prav peti, ker so se bali, da bi jih kdo zatožil radi »veležidajec«. V dijaških letih sem se seznanil z nekaterimi prekmurskimi duhovniki, tudi v Dobrovniku sem prišel, kjer sta bila župnik in kaplan trda Madžara. Kot bogoslovec pa sem spoznal v Tišini pri kanoniku-dekanu dr. Ivanociju bogoslovca Rogača (dr. Rogač je zdaj kanonik in ravnatelj škofijske pisarne v Sombotelju), s katerim sva ostala v dopisovalni zvezi do prevrata.

Ko se je v Mariboru ustanovil Narodni svet za Štajersko s Prekmurjem, se je meni poverila skrb za Prekmurje. Začel sem zbirati tvarino za določitev narodnih mej. V počitnicah 1918 sem prehodil v ta namen Prekmurje po dolgem in širokem. Takrat je bila meja med Avstrijo in Ogrsko strogo zastražena zlasti radi tega, da bi iz Ogrske ne prišlo nič živih v Avstrijo. Zato je bila Mura zastražena po madžarskih vojakih, ki so tudi sicer pazili, da bi ne prišel kdo po nepotrebnem iz Štajerske v Prekmurje. Prišel sem pri Veržetu z brodom čez Muro. Trije madžarski vojaki so mi prišli nasproti z nasajenimi bajonetmi. Pozdravim jih v madžarskem jeziku, na kar mi prijazno odzdravijo z lepimi pozdravnimi besedami ter puste nemoteno v Prekmurje. V Beltincah sem dobil župnika Stefana Kührja, v katerem sem spoznal navdušenega Jugoslavana; ta mi je dal zadnji somboteljski škofijski letopis, kjer sem imel statistiko Prekmurja po veri z označbo, v katerem jeziku se vrši služba božja. V Velikih Dolencih mi je dal Jožef Klekl mlajši še drug tak letopis in mi povedal slovenska imena na podlagi pomadžarjenih navedb. Ta župnik Klekl je bil takrat urednik prekmurskih »Novin«. Urejevala sva skupaj eno številko do dveh po polnoči, ob 6 pa bila že v cerkvi, ker je bil praznik. Po ranem cerkvenem opravilu sva se odpeljala na »žegnanje« v Gor-nje Petrovce, kjer sem spoznal pri obedu kakih 12 prekmurskih duhovnikov. Govorili smo že o Jugoslaviji, in g. Klekl je poudarjal, da »bomo zabijali mejne kole ob Rabi«. Pisal sem še o tem vsem prekmurskim slovenskim duhovnikom, ki so mi večinoma tudi odgovorili. Tako sem spoznal mišljenje prekmurskih duhovnikov. Najbolj navdušeni Jugoslavanmi so bili: oba bratranca Klekla, bogojinski župnik Baša in beltinski župnik Stefan Kühr. Ti so bili moji najboljši informatorji. Ko po prevratu ni bilo več mogoče osebno z njimi ob-čevati, mi je n. pr. pošiljal Stefan Kühr s kurirjem pisma na Štajersko s podpisom »Bradar od Mure«. Pri teh potovanjih po Prekmurju pred prevratom pa sem poslušal tudi, kako misli ljudstvo o Jugoslaviji. Govoril sem z vsakim človekom, ki sem ga kje dobil. Spoznal sem, da so zlasti vojaki, ki so prišli na dopuste, razširili Wilsonovo načelo o samoodlobi narodov, in da so ti govorili, da pride Prekmurje s Slovenijo k Jugoslaviji. Včasih je nastal med ljudmi radi tega prepir. V neki gostilni je en možakar hudo zagovarjal proti drugim svoje madžarsko mišljenje. Na splošno pa je našla jugoslovanska misel rodovitna tla, kar se je videlo takoj ob prevratu na taborih v Ljutomeru, Radgoni in v prekmurskih krajih, kjer so jugoslovansko misleči navdušenci razbijali madžarske shode in prirejali jugoslovanske manifestacije in ustanavljali narodne svete, dočim so vojaški letalci generala Maistra metali iz letal moje v prekmurske tiskane letake po Slovenski Krajini. Narodna vzgoja dr. Ivanocija in starejšega Klekla ter njunih prijateljev in sodrušnikov je obrodila še v pravem času sad.

Ko sem bil od jugoslovanske vlade določen, da kot izvedenec za Prekmurje sodelujem pri mirovni konferenci v Parizu, sem še poiskal vso potrebno tvarino za obrambo Sloven-ske Krajine, kar je nisem dobil od Prekmur-

cev, po ljubljanskih knjižnicah in v dunajski dvorani knjižnici. Hudo, dolgo časa brezupno je bilo naše delo pri konferenci za Prekmurje, ko pa je naša delegacija morala braniti še Maribor in Slovenske gorice. Končno je 1. avgusta 1919 zmagalo to, o čemer piše lepo voditelj Klekl v »Novinah« 18. avgusta 1929:

»Ljubo je narod Slovenske Krajine svoje narodno življenje, i naj to reši smrti, je prehod pot Kalvarije, dokeč ne je prišlo do goristajenja slobodščine. Svetila njemu je pa na toj teškoj poti svetlost ljubezni prek Mure, svetlost bratske ljubezni, štera je zapečatila našo slobodščino, kda je slovenska delegacija v Parizi ... dosegla, da je severna meja Jugoslavije Slovenska Krajina.«

Slavnosti ob desetletnici prekmurske svobode so naredile izredno dober, mogočen vtis. Ze jubilejno romanje o binkošti letosnjega leta bo ostalo udeležencem v neizbrisnem spominu, ko so bili do solz ginjeni ob iskrenih pozdravih in prijaznih sprejemih na Štajerskem in Kranjskem ter bili do dna srca prepričani, da so našli tu ljubeče brate in sestre, in silno oduševljeni za kraljevski dom, ko jih je na Bledu sama kraljica s prestolonaslednikom pozdravila z balkona Suvobora. Še večjega pomena pa so bile slavnosti v Slovenski Krajini sami, ker so dvignile vse sloje naroda, da se je razgibal in zavedel svoje narodne svobode. Po slavnostih so govorili ljudje, da tega do smrti ne bodo pozabili: »da je sam kralj prevzel pokroviteljstvo slavnosti in poslal na slavnost svojega zastopnika«, »da so trije vojaški zrakoplovi prileteli nalašč iz Zagreba ter krožili med slavnostjo eno uro nad Mursko Sobotno«, »da so se vršili tako ognjevitni govori in prisrčni pozdravi v Soboti na glavnem trgu in pri banketu, in istotako v Dolnji Lendavi«, »in ti veličastni sprevedi, ki jih Slovenska Krajina še ni videla«, »in to cvetje in zastavice in slavoloki, s katerimi je bila v vaseh med Sobotno in Hotizo cesta nepretrgoma okrašena«, »in ti topli pozdravi navdušenega ljudstva, ki je pozdravljalo zastopnike oblasti in narodne voditelje«. Take in enake sodbje si slišal vsepovsod. Slovenska Krajina se še ni nikdar čutila tako počaščena in še nikdar občutila tako globoko bratske ljubezni drugih Slovencev, Hrvatov in Srbov in pozornosti najvišjih oblasti v državi kakor ob tej desetletnici.

Slavnost je napravila tudi na vse, ki so prišli od drugod, vrlo dober vtis. Videli so narodno in državno zavednost in občudovali razne razstave, zlasti črensovsko razstavo domače obrti.

Ob tej priliki je treba tudi omeniti jubilejnih števil, ki so jih prinesli slovenski listi. O Slovenski krajini se je še malo pisalo. Zato sta zlasti jubilejna številka »Slovenca« in »Novine« velike važnosti. Iz »Novin« izvemo n. pr., da se je izvršil prvi poskus zasedbe Slovenske krajine pod vodstvom domačina takratnega poročnika, sedanjega lazarista g. Jožefa Goline, ki je prostovoljno z brodom prepeljal jugoslovanske čete, ki so takrat zasedale Medžimurje, na prekmursko stran in prevzel tam vodstvo za zasedanje prekmurskih občin z jugoslovanskimi vojniki in domačini ter z vojniki in orožjem, ki si jih je sam izposril pri slovenskem orožniškem kapetanu Sagadinu v Ljutomeru. Omeniti še treba tudi to, da je imel g. general Maister že izdelan načrt, kako bi zasedel Slovensko krajino s prekmurskimi prostovolci, ki so se sami prišli javit k njemu za to delo po shodu v Radgoni 26. decembra 1918. G. kapetan Jurišić ga je s svojim poskusom je prehitel za eden — dva dni.

To treba poudariti zato, da se ne bi zopet kdo našel, ki bi to prezrl, da bi podprl za časa volitev kake zmotne trditve, n. pr. da Slovenska krajina ni slovenska, ampak hrvatska ali kaj drugega. Ob desetletnici lahko z veseljem opažamo, da je Slovenska krajina postala znana tudi v hrvatski in srbski javnosti. Zagrebški in belgrajski listi so napisali lepe članke in navdušena poročila o prekmurskih slavnostih. Pišejo n. pr. tudi, da so »Prekmurci ostanki panonskih Slovencev, ki so imeli v ranem srednjem veku svojo kneževino pod Pribinom in Kćelom in ki so sprejeli krščanstvo od sv. Cirila in Metoda.« O slavnosti pa pravijo: »Današnja proslava oslobodjenja Prekomurja bila je triumf državne i nacionalne misli u ovom dijelu naše kraljevine ... Prekomurje može biti samo slovensko i jugoslovensko.«

Iz hrvatskih listov pa tudi zvemo, da so Madžari iz ogrske države hoteli motiti prekmursko slavnost. Pozivali so bojda osebe, ki so imele v ogrski dobi kako važnejšo pozicijo, naj slavnosti bojkotirajo in naj razobesijo črne zastave. O bojkotu ni bilo nič čutiti in črnih zastav ni bilo videti, pač pa nasprotno vse polno slovenskih in državnih zastav. Isti viri tudi poročajo, da je bila v Sobotišču (Sombathe-lju) žalna manifestacija za »izgubljeno« Prekmurje, na katero so vabili Slovence iz rabske doline, od katerih so se odzvali samo tisti, ki se se morali pod pritiskom odzvati. Iz tega se vidi, da se Ogrji še niso uživali v trianonski mir, iz česar sledi, da bo morala Jugoslavija v prihodnjem desetletju še dalje pazno čuvati trianonske meje in po geslu spominskega znaka za desetletnico: »Po trpeči ljubezni k svobodi« iz ljubezni do te pokrajine gledati, da bo v prihodnjem desetletju še bolj srečna, zadovoljna, krepka in močna.

Ariel-motocikle

500 in 550 cc

prodajamo po znižanih cenah

Jugo-Auto d. z o. z., Ljubljana

Dunajska cesta 36

Janez Petelinček na počitnicah

Pardon! Na počitnicah ni Janez Petelinček, ampak — radio. In ravno to je škoda in škandal, to je sramota tega stoletja in radi tega je Janez Petelinček hud in se pritožuje.

Kaj pa je treba radiu počitnice? Janezu Petelinčku bi bile pač potrebne, tudi časti in spoštovanja vredna kukavica zasluži pet let počitnic, nikakor pa ne gre, da bi šel na počitnice — radio. Kdo pa je prav za prav radio? Nihče in vsi. Kako naj tedaj gre nihče na počitnice, kako naj gremo vsi? Kdo bo potem še delal?

Počitnice zasluži tisti, ki kaj dela — ali mar radio sploh kaj dela? Če nič ne dela, je tedaj itak vedno na počitnicah — čemu tedaj njemu še posebnih počitnic?

Lepa reč!
Kar na lepem se zmisli radio, pa hajd na počitnice! Zlomek vendar, kaj pa mi, naročniki, jaz, Janez Petelinček? Mar smo mi kar tako, mar smo sploh kaj ali nismo nič? Če smo kaj, tedaj ogorčeno protestiramo zoper počitnice, če nismo nič, tedaj naj se gre radio solit. Naj nam da denar nazaj, aparate naj nam plača, mesto nas naj hodi spat, otroke naj tolaži, žene naj kroti — o škandal škandalozni!

Kako lepo je bilo prej urejeno in šele zdaj vemo, kaj nam je radio bil, dokler je žvižgal in brenčal in pel. Zdaj pa nič — počitnice. Prej so bile počitnice, kaj zdaj! Zdaj je muka, je smrt, zakaj prej so otroci poslušali radio, zdaj se derejo in emirajo vsak hip. Prej so žene poslušale predavanje, zdaj same predavajo in kako predavajo ubogim možem. O škandal škandalozni, kakšne počitnice!

Ko bi radio vedel, kakšne sitnosti in bridkosti je svojim naročnikom nakopal, kar koj se vrne s počitnic, še danes, še ta hip jih prekine. Naj si radio dobi vsaj namestnika, saj je povsod takšna navada, da službo prevzame kdo drugi, ako gre nekdo na počitnice. Zato skrbje gospod šef — ali mar radio nima svojega šefa? Če ga ima, ali je nemara tudi on na počitnicah? To reč bi bilo pojasniti, ker vendarle ne gre, vse naročnike in zlasti Janeza Petelinčka kar takole pustiti na cedilu.

Sploh pa: kam je krenil radio na počitnice? O tem slovenska javnost prav nič ne ve, saj se gospodu radiu tega ni zdelo vredno povedati občanstvu. Vsaj jezična kukavica bi bila to reč lahko povedala vsem cenjenim poslušalkam in poslušalcem. Vsa stvar sploh diši po omalovaževanju naročnikov, zlasti pa je omalovaževan Janez Petelinček.

In vendar bi ravno gospod Petelinček zaslužil vso pažnjo uvaževane kukavice in slovenskega radia. Komaj so mu uvideli ljudje izbihi kup predsodkov iz glave in si je reče potlej res montiral radio na glavo, — že ga radio lomi na takšne viže, da je strah in groza. Z ljudbeznijo in s primernim trudom se je Janez Petelinček posvetil radijski umetnosti in je kukavico poslušal sleherni dan in sleherni noč in jo je poslušal z užtkom in uspehom celo v sanjah — na, zdaj pa takšna neprilakovana smola.

Po takšnih bridkih doživetjih, ki jih je gospod Petelinček koj v prvih tednih okusil in doživel takorekoč — komu in kako in zakaj naj sploh še priporoča radio neukim ljudem? Ljudje vendarle ne kupujejo radia radi počitnic, še manj radi tistih lepih škaljic, kjer se zlomek skriva, kaj šel Marveč se je radio ljudem priljubil radi programa, radi lepim pesmi, radi godbe, radi predavanj. Ko bi radio šel sam na počitnice, zlomek ga nosi, nihče ne bi jokal za njim. Ampak je šel z radijem po gobe tudi program, pesmi, godbe, predavanja.

Morda bi se ta reč mogla urediti drugače: radio naj bi šel na počitnice, program pa naj bi bil ostal. Tako bi bilo i radiu i vsem naročnikom ustreženo, bil bi takorekoč volk sit in koza cela. Stvar je res vredna razmišljanja in ni niti še prepozno za to.

Sicer bi pa utegnile radiu počitnice nemara še kaj koristiti. Kamorkoli je šel radio na oddih, pošteno naj se oddahne in naj zlasti zkašlja vse pavze naenkrat, da se ne bodo venomer ponavljale v presledkih. Potem naj se radio vrne s počitnic točen, do minute točen, veren svojim poslušalcem.

Naj si v neznanem letovišču ali kjerkoli se nahaja na oddihu, kupi leka zoper tramvajske motnje na primer. Potem mu bo ta nerodni dopust odpustil celo Janez Petelinček, ki ga je ta reč najbolj zbolela.

Posrečena kombinacija gramofona in radio-aparata.

Za letošnje jesen se je posrečilo Radio-tovarni Ingelen izdelati izredno praktičen aparat, ki predstavlja kombinacijo gramofonskega ojačevalca in radio aparata. Ta aparat je postal v teku časa že prava potreba in danes je že na trgu. Aparat v resnici zasluži svoje ime »Komplet«.

Ima lepo, elegantno zunanost z dodejanim gramofonom ter aparat za priključek na omrežno napetost. Izdelujeta se dve tipi: dražja za priključek na izmenični in cenejša za priključek na enokomerni tok. Največji uspeh je pač ta: da se i gramofonska glasba kakor tudi radijski prenos čujeta enako čisto i močno. Ves aparat je nameščen v lepem kovčegu, ki je pripravljen za prenašanje. Upravljanje je izredno enostavno, kot nalašč za razvajene. Če bi komu slučajno radijski program ne ugaljal, si lahko takoj priključi gramofon. Ko se pa naveliča gramofona se lahko povrne nazaj k radiu.

Aparat predstavlja ideal današnje tehnike in modernih zahtev in prodira na trgu z neverjetno naglico. Razstavljen bo na velesojmu pri Radio-Ljubljani.

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 30. avgusta: 17.00 Reproducirana glasba. 19.00 Gospodinjska ura. 19.30 Barcelona in okolica, predava g. Bonač. 20.30 Pevski koncert malega zbora »Ljubljanskega zvonca«: 1. Moški zbor: 1. O. Dev: Pastirc pa pase ovce tri, 2. Spet ptičke pojo, 3. Spomlad pa lušno je, 4. Vigred približa se, 5. J. Prelovec: Oj Dobrodo, 6. O. Dev: Sem šel čez gmajnico. — 11. mešani zbori: 1. O. Dev: Pojdem v rute, 2. Oj tam za goru, 3. Po zimi pa rožice ne cveto, 4. Barčica, 5. M. Hubad: Je dro učno polje, 6. St. Pirnat: Gor čez izaro, 7. Dr. Fr. Kimovec: Marko skače. — Uvodno besedo govori pevovodja in skladatelj g. Zorko Prelovec. 21.00 Koncert Radio-kvarteta: Večer slov. skladateljev: 1. Ipavc: Serenada, 2. Volarič: Pesem, valček, 3. Kogoj: Adagio, vijolično solo, 4. Jeraj: Ob Sori, valček, 5. Novak: Nocturno, cello solo,

6. Bravničar: Valse dolente, Valse triste, 7. Tome: Rondo za 2 vijolini in klavir, 22. Casovna napoved in poročila.

Sobota, 31. avgusta: 10.00 Slovesna otvoritev velesojma. 11.00 Obisk zadružne razstave na velesojmu. 12.30 Reproducirana glasba. 13.00 Casovna napoved, borzna poročila, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.00 Koncert Radio-orkestra. 19.00 Delavska ura: Zavarovalni prispevek v našem delavskem zavarovanju, g. Josip Bole. 19.30 Obisk na svetovni razstavi v Barceloni, g. Bonač. 20.00 Prenos iz Zagreba. 22.00 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Nedelja, 25. avgusta.

Belgrad: 11.00 Plošče. 12.10 Plošče. 13.15 Dnevne vesti. 17.50 Ura ljudskega petja. 20.00 G. Vojislav Ilić bere iz lastnih pesmi. 20.30 Radijski orkester: 21.50 Cas. Dnevne vesti. 21.40 Srbske pesmi ob spremljevanju klavirja, poje gđ. Dar. Pavlović, čl. beogr. gled.: Živovale dve drugačke, Akšem ide, Dude, Keremejle, Moj dilbere, Memete more. 22.30 Septet pihal. — Zagreb: 11.30 Dop. koncert. 17.00 Popoldanski koncert. 20.30 Lahka večerna glasba Šidakovega radijskega kvarteta. — Varšava: 15.15 Prenos iz poznanske katedrale. 15.00 Plošče. 17.00 Poljuden koncert. 20.30 Večerni koncert. 22.45 Plesna godba. — Dunaj: 15.45 Popoldanski koncert. 18.10 Koncert. 20.00 Cas — Vreme. 20.05 »Ljubavna noč. Opereta. — Brno: 9.00 Nabožna glasba. 11.00 Koncert iz Trenč. toplic. 12.00 Orkestr. koncert. 16.30 Iz Prage. Koncert. 19.05 Orkestralni koncert. 22.20 Iz Bratislave: Koncert iz Trenč. toplic. — Langenberg: 9.05 Katol. jut. slovesnost. 12.30 Petje na prostem. — 13.00 Opoldan. koncert. 16.30 Večerni koncert. 20.00 Dekle iz Elizonda. Kom. opera v 1. dej. Jacques Offenbach. — Berlin: 9.00 Jutranja slovesnost. 12.00 Opoldanski koncert. 14.30 Iz Bavarske (plošče). 16.30 Koncert. 17.00 Godba h čaju. 20.00 Oddajne igre: »Der Feldprediger« — Nato do 24.00 godba k plesu. — Katowice: 10.15 Služba božja iz Poznanja. 12.20 Koncert na pihala. 17.00 Poljuden koncert iz Varšave. 18.35 Kramljanje: »Vtisi iz Jugoslavije«. 20.30 Večerni koncert iz Krakova. 22.45 Godba za ples. — Toulouse: 12.45 Orkestr. 13.00 Pesmi. 13.15 Violinski solo. 13.30 Nabožna glasba. 20.30 Dunajski orkester. 20.45 Pesmi. 21.00 Simfonični orkester. 21.30 Fragmenti iz operet. 21.45 Godba za ples. — Stuttgart: 11.00 Glasbena jut. slovesnost. 12.00 Promenadni koncert. 13.30 Zabavni koncert. 20.00 Vojaški koncert. 21.00 Švabski večer. 22.15 Godba za ples. — Praga: 9.00 Iz Bratislave: Nabožna glasba. 11.00 Iz Bratislave: Koncert iz Trenč. toplic. 20.10 Koncert iz Trenč. toplic. 20.10 Koncert. 21.20 Orkestralna glasba. 22.20 Iz

Dobra gospodinja in MILO „GAZELA“

to je postal nerazdružljiv pojmi, kajti kjer je vzorno gospodinjstvo, tam je v hiši vedno le milo „GAZELA“. Ono daje nadvse bogato peno, čisti, beli in varuje perilo. Zato perite tudi Vi — dosledno le s pravim

terpentinovim milom „GAZELA“

Bratislave: Koncert iz Trenč. toplic. — M. Ostrava: 7.00 Iz Prage: prenos iz Karlovih varov. 9.00 Iz Bratislave: Cerkvena glasba. 19.00 Poljudna glasba. 20.00 Iz Prage: Koncert. 22.20 Iz Bratislave: Koncert iz Trenč. toplic. — Leipzig: 8.30 Orgelski koncert. 9.00 Jutr. slovesnost. 11.30 Koncert. 13.00 Plošče. 15.00 Plošče (znameniti zbori). 17.00 Mandolin. koncert. 18.00 Sonate. 19.45 Baletna glasba. — Breslau: 9.00 Jutranji koncert. 11.00 Evang. jut. slovesnot. 11.30 Spominjska slavnost na Tannenbergu. 12.15 Koncert. 15.25 Popoldanska zabava. 20.00 »Der Feldprediger«, opereta v treh dej. Ugl. Karl Millöcker.

Ponedeljek, 26. avgusta.
Belgrad: 12.45 Radijski kvartet. 13.30 Dnevne vesti. — 17.30 Radio-jazz. 18.30 G. Svetislav Šumarević pred.: Iz starega Beograda: Obstreljevanje v letu 1862. in 4 meseci prekega soda (2. del). 20.00 G. M. R. Stojanović bere iz Herm. Sudermann: Litvanski povesti. 20.30 Radijski kvartet ob sodelovanju g. Lj. Slatin: Leoncavallo: Bajazzo, Pesmi, Rahmaninov: Elegija, Musorgsky: Kopak, Pesmi, Wagner: Waltherjeva hvalna pesem, Wagner: Isolcina smrt. 21.35 Cas. Dnevne vesti. 21.40 Citraški koncert, izvaja g. Ivan Skalar. 22.30 Plošče. — Zagreb: 13.15 Plošče. 20.30 Prosto za prenos. 22.30 Dnev. in vremenske vesti. — Varšava: 12.05 Plošče. 16.40 Plošče. 18.00 Lahka glasba iz Vilne. 20.30 Koncert. 22.45 Plesna godba. — Dunaj: 16.00 Popoldanski koncert. 17.45 Akademija. 20.00 Cas — Vreme. 20.05 Ogrska nar. glasba. 21.15 Večerni koncert. — Brno: 16.30 Ženska ura. 19.05 Iz Bratislave: Slovaški večer. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. 17.35 Popoldanski koncert. 20.00 Vojaški koncert. — Berlin: 14.00 Kratkocasna ura (plošče). 17.00 Zabavna glasba. 19.00 Slovenska zabavna glasba. 19.30 Popotni vtisi iz Jugoslavije. 20.00 Orkestr. koncert — Nato do 0.30 godba k plesu. — Katowice: 16.20 Plošče. 18.00 Poljuden koncert iz Wilna. 20.30 Večerni koncert iz Varšave. — Toulouse: 12.45 Orkester. 13.15 Španske pesmi. 13.30 Solist. koncert. 20.30 Harmonika. 20.45 Fragmenti iz kom. oper. 21.20 Simfonični orkester. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert. 20.00 Komorna glasba za dva klavirja. 20.45 »Feldmarsch.«. Igra v 1. dej. Fr. Molnar. 21.30 Zabavni koncert. — Praga: 12.20 Koncert. 13.35 Borza. 16.00 Trg. 16.30 Koncert. 19.05 Iz Bratislave: Slovaški večer. 20.30 Iz Brna: Radio-kabaret. 22.20 Plošče. — M. Ostrava: 12.20 Koncert. 19.05 Iz Bratislave: Slovaški večer. 20.30 Iz Brna: Radio-kabaret. — Leipzig: 12.00 Plošče (iz ital. oper). 16.30 Koncert. 20.00 Komorna glasba za pihala. Do 24.00 godba za ples. — Breslau: 16.30 Zabavni koncert. 21.00 Klavir.

Nova radijska sezona se bliža!

Preglejte svoj aparat - njegove

žarnice

zvočnik - anteno! — Nabavite si pripravo za priklopitev na električen tok, ki vam znatno zmanjša obratne stroške! — Če mu manjka eno ali drugo, če ga želite modernizirati ter ga usposobiti za novo radijsko sezono, dostavite ga delavnici

RADIO LJUBLJANA - Miklošičeva 5

Vprašajte po novih izumih za bodočo sezono!

Nace Pik:

Profesorju Kocini se je sanjalo...

Gospod profesor Silvester Kocina je zelo dober človek, vzorno soliden, idealen, učen in sploh... Že dolgo vrsto let razmišlja o tem, zakaj, kdaj in kako je nastala tista zafkljiva zadeva glede profesorске raztresenosti in o pozabljenih dežnikih. »Dasi meri na moj stan, mene se nikakor ne tiče,« je preudarjal. »Še nikoli nisem kje pozabil svojega dežnika. Jaz naj bi pozabil dežnik, ki znam polovico rimskih in grških klasikov na pamet? Jok, bre! To je le šala, ki si jo je izmislil v svoji hudomušnosti kak pokojni Tavčar. Cankar, morda celo Stritar, če ne Kersnik. Kdorkoli, mene se ne tiče. Jaz nimam dežnika.«

Ko je gospod profesor Silvester Kocina tako samega sebe prepričal o svoji in svojega stanu kruto žaljen zbranosti, je polagoma vstal iz udobnega naslonjača in se namenil k počitku. Jedva je napravil nekoliko korakov proti postelji, ga je nekaj siloma zadržalo za ušesa in tisti hip je za njegovim hrbotom zaropotalo in padlo po tleh. S splašnim občutkom je spoznal, da je bil pozabil sneti z ušes — radijevi slušalki... Profesor Kocina je namreč navdušen oboževatelj radia in noben večer ne zamudi programov, ki mu jih potem njegovega ljubega detektorja izvaja v stanovanju ljubljanska radio-postaja.

Zamislil sem se bil, to je. Toda to ni raztresenost. Bog ve, ali je kaj prida škode? Nežje je dvignil detektor, ki je ležal na tleh, in ga pričel skrbno ogledovati.

Na zunaj ni opaziti nič nevarnega; če le kakšnih notranjih poškodb ni dobil aparat pri padcu? — je skrbelo profesorja.

Postavil je detektor na pisalno mizo, vtaknil izdrte banane v spajalne luknjice, pogledal kristal in si naposled v mučni negotovosti zopet nataknil slušalki. »Ku-ku!«, mu je zapelo v ušesa, da se mu je mahoma vrnilo zadovoljno razpoloženje. Previdno je odložil slušalki in odrinil v posteljo, zakaj šlo je že na enajsto uro.

Radio, dežnik, imena pokojnih slovenskih

pesnikov in pisateljev, vse to se je mešalo ubogemu profesorju po glavi, ko je ležal in si prizadeval, da bi spal. Naposled se je pogreznil v nezavest. Imel pa je tisto noč profesor Silvester Kocina sila čudne sanje.

Zdelo se mu je, da je umrl in lahak kot meglica odpul v višave. Šlo je sicer z vrtočlavo naglico, veliko večjo od »Zeppelinov«, toda dolga je bila pot do nebeskih vrat. Ko jih je slednjič le dosegel, nebeska vrata, je boječe potrkal in v neki sladki grozi zadrževal sapo. Ker le ni bilo nikogar, da bi pokojniku odprl, je profesor Kocina sklonil učeno svojo glavo k neznačni spranji v nebeskih vratih, skozi katero se je bleščal ozek žarek slepeče svetlobe, in prisluhnil. Naenkrat pa se je osupe! umaknil korak nazaj. Onkraj vrat je bil namreč začul znane glasove.

»Gospoda, prosim vas, ne gnetite se mi tu ob vratih. Glejte, vsak trenutek potrkna na nebeska vrata kak zemljan in jaz se jedva pririjem s ključki do vrat.«

»Aha, nebeski ključar sv. Peter je nervozen,« je uganil Kocina.

»Novic nam morda prinese zemljani, zanima nas, kaj novega je pač v Ljubljani.«

»Prešeren!«, je radostno pogodil profesor. »Kakor zdravje je domovina moja, ti veš, ljubi sv. Peter, kako mi je bila pri srcu dolina šentflorijanska. Morda prihaja kdo od tam.«

»Glej ga, Janeza z Vrhnike. Še v nebesih ni pozabil na nas!«, je razveselilo profesorja Silvestra.

»Čuli smo trkanje in slutimo, da čaka pred vrati slovenski rodoljub v okovanih čevljih. Dovolj, ključar, da ga sprejememo, ki smo njegovi rojaki.«

»Tale bo pa Tavčar. Sami dragi znanci. Da bi le hitro opravil pred večnim Sodnikom, dovolj imam novic zanje!«, si je mislil Kocina.

Skrtnil je srebrni ključ v zlatih vratih in Silvester Kocina je vstopil. Sv. Peter je pozvonil s srebrnim zvončkom, prihitela sta dva angela in odvedla novodošlega zemljana pred prestol Najvišjega. Ker je bil Kocina dober in vzoren soliden človek, je kmalu opravil in bil uvrščen med nebeske prebivalce. Ker se v nebesih vsakemu izpolni vse, kar zaželi, tudi Kocini ni bila odročena želja, da bi nemudoma govoril s svo-

jimi znanci z zemlje. Ni se utegnil še dobro orijentirati, že je bil obkoljen od njih.

»Pozdravljen, o Silvester Kocina, med nami. Kaj je novega v Ljubljani?«

»Veliko, veliko, gospodje!«, se je vljudno smehljaj srečni profesor in motril povečane obraze svojih znancev.

»Bratje smo in ti si brat med nami. V kraljestvu našega očeta ni gospoda, razen Njega,« je ljubeznivo počelval novica Tavčar.

»Že na zemlji sem trdil, da smo bratje,« je opomnil Cankar.

»Pustimo politiko, bratje! Kocina naj pove novice,« je predlagal Evangelist Krek, ki ga je profesor šele tedaj opazil, ko je spregovoril.

»Pripovedoval bom. Ampak, bratje, dobro sem vam godi tukaj. Samo zdravje vas je. Ti, Cankar si se celo nekoliko zdredil.«

»Pusti to!«, je nekoliko sramežljivo odvrnil Vrhnčan. Povej rajši, kaj pomeni neko čudno brnenje in nerazločni glasovi, ki prihajajo v zadnjem času z zemlje.«

Profesor, brihtna glava, se je takoj domislil in povedal:

»To bo pa radio. Ves kulturni svet pod nami je preprežen z radijem. Kolosalna iznajdba! Škoda, da se nisem poslovil od sveta s slušalkami na ušesih. Tako bi bil vsaj svoj detektor prinesel s seboj in vi bi se čudili. Toda kaj bočete! Bo menda že nekaj res tisto o profesor-ski pozabljenosti, ne zamerite.«

»Poznamo to iznajdbo vsaj približno. Saj se je mnogo zanimivega pisalo in obetalo o njej še za časa našega bivanja na zemlji. Ali imajo Slovenci tudi radio?«, je zanimalo Kreka.

»Tudi, tudi ga imajo. Celotno, veliko radio postaja v Domžalah in oddajno postaja v Ljubljani.«

»To je velikega kulturnega pomena,« je menil Tavčar. Kako pa z radijevim programi?«

»Ljubljanska postaja si prizadeva, da bi njeni radijski programi ustrezali najširšim prosvetnim in kulturnim potrebam našega naroda in našo kulturno stopnjo dostojno opravičili tudi pred inozemstvom. V ta namen prireja »Radio Ljubljana« zanimiva, poljudna in poučna predavanja iz področja gospodarstva, higijene, umetnosti itd. Dalje recitacije vaših del, bratje, zlasti tvoje nesmrtni umotvore, Cankar. Pretežni del radijevih programov pa tvorijo glasbene reprodukcije. Mnogo se

goji slovenska narodna in umetna pesem.«

»Kaj pa za mladino nima radiu ničesar?« je poizvedoval Stritar, ki je stal blizu Levstika.

»O, pač. Slovenska mladina celo sama nastopa v radiju s pesmicami in deklaracijami. Zemljan Milčinski pa je večkrat zabava s svojimi pravljicami.«

»Še kaj več o radiju? Zelo nas zanima, povej!«

»Vreme tudi napoveduje.«

»Pojdite raket žvižgat, lažnjivi prat'karji, vremena vi prerok!...« je pričel deklamirati starosta Prešeren. »Ali kaj uganete?«

»Navadno uganete in poda točno vremensko napoved. Kmetje, turisti in vsi, ki so veliko odvisni od vremena, zelo cenijo radijeve vremenske napovedi. Tudi jaz sem jih cenil, ker nisem imel — dežnika.«

»Še kaj?«

»Še. Dovolite, bratje, da kihnem in se useknem!« Ko je Kocina to opravil, je nadaljeval:

»Tudi gledališke priveditve oddaja »Radio Ljubljana«. Dramo, opero. Dalje službo božjo. Ampak ne velja, da bi bil kdo smao ob radiu pri maši. Radijski prenos službe božje se vrši le radi cerkvene glasbe, ki je v nekaterih ljubljanskih cerkvah res na umetniškem višku. Poleg vsega tega pa navzre radio še borzna in druga gospodarska poročila ter važnejše dnevne novice.«

»Lepe stvari si povedal, Kocina. Slovenci so gotovo nepopisno navdušeni za to veliko iznajdbo. Ali je v Jugoslaviji, razen ljubljanske še kaka druga radio-postaja?«

»V Belgradu in Zagrebu. Tudi ti dve jako uspešno delujeta.«

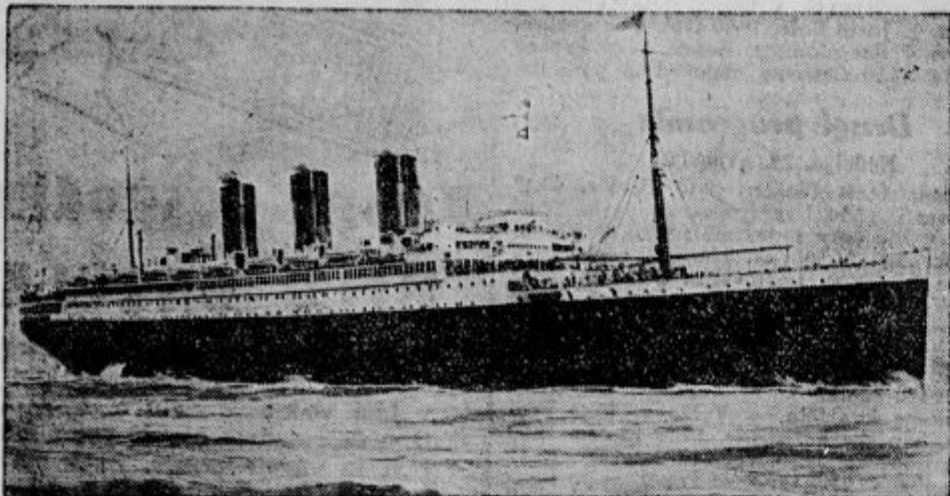
»Kako pa kaj na ljubljanskem magistratu? Kdo gospodari tam in kakšna je občinska politika?« bi bil rad vedel Tavčar. Profesor Kocina je začutil veliko zgrozo, zakaj v takih vprašanjih ni bil nikoli strokovnjak. Iz neprijetnega položaja pa ga je k sreči rešila tolsta muha, ki je bila pribrenčala skozi odprto okno v profesorjevo stanovanje in sedla Silvestru Kocini baš na nos. Tega pa naš profesor nikakor ne trpi. Zato se je — zbudil.

»Glej, glej, česa ti človek vsega ne sanja!« je smehljaje godel in pogledal na uro.

»Čas je, da vstanem in grem na sprehod.«

In je vstal, se oblekel ter šel na sprehod. Na ljubljanskem polju pa je srečal mene in mi pravil, kaj se mu je sanjalo.

Sveta življenje in vrvenje

Oceanski parnik »Paris«, drugo največjo francosko trgovsko ladjo, je v luki Le Havre uničil požar. Parnik je obsegal 34.600 ton.

Kaj je slutil ruski car

Zadnji ruski car Nikolaj II. Romanov, ki je bil tako slep za politično življenje svoje lastne dežele, je imel izredno jasen pogled za neizbežno politično usodo Avstro-Ogrske. O tem pričajo zapiski njegovega zunanega ministra Sazonova, iz katerih prinaša »Neues Wiener Journal« nekaj odstavkov, ki jih v naslednjem posnemamo:

7. januarja 1914.

Danes sem v svojem poročilu Njegovemu Veličanstvu opozoril na vsak dan večje narodne težave v deželah habsburške monarhije. Dunajska vlada kljub madjarski opoziciji neče več videti drugega izhoda nego popolno avtonomijo za Hrvatsko in vsaj polovično ravnopravnost transilvanskih Rumunov z Madjari. Pridobitve balkanskih držav pod vodstvom Rusije silijo pač Avstrijo, da nudi svojim narodnostim več nego zgolj teoretične obljube. Zato je pričakovati, da se znajde dvojna monarhija v kratkem času na križpotju: ali se odloči za temeljito preureditev celokupne države v federacijo posameznih narodnosti, ali pa oktroira nemško in madjarsko hegemonijo nad večino ostalih narodov. Omahovanje med tema dvema skrajnostima povzroča vso dose-danjo negotovost v zunanji in notranji politiki Avstro-Ogrske, v čemer se skrivajo ne-odvno nevarnosti, kar jasno kažejo izkušnje lanskega leta. (Tedad je Avstro-Ogrska na usoden način posegala v razvoj položaja na Balkanu.)

17. aprila 1914.

Danes je Njegovo Veličanstvo tudi z Buchanonom razpravljalo o razmerah v Avstriji. Pri tem se je držal car popolnoma smeri, ki sem jo zavzemal tudi jaz. Naglasil je nasproti britanskemu poslaniku svoje najgloblje prepričanje: »Avstro-Ogrska bo brez dvoma v kratkem razpadla in ni več daleč dan, ko bomo priče ustanovitve neodvisnega ogrskega kraljestva kakor tudi avtonomnega češkega kraljestva. Jugoslovani habsburške monarhije se pridružijo Srbiji, transilvanske Rumune bo anektirala Rumunija, nemške avstr. pokrajine pa se pripojijo Nemčiji. Za Nemčijo se zdi dobiček bistven in jasno razviden: potem ne bo več Avstrije, ki bi jo mogla potegniti v vojni vrtinec na Balkanu.«

10. maja 1914.

Danes sem predložil Njegovemu Veličanstvu veleradostno poročilo francoskega poslanika (Paleologe-a): da je britanska vlada sklenila pooblastiti angleški mornarični generalni štab, da uvede s francoskim mornaričnim atašejem v Londonu pogajanja. Svrha teh pogajanj: ugotoviti tehnične pogoje za sodelovanje tudi pomorskih bojnih sil Anglije, Rusije

in Francije. (Politični in vojaški sporazumi teh treh držav so se bili že preje sklenili.) Sir Edward Grey je bil takoj za tak dogovor »v treh«. Da, pokazal je toliko pripravljenost, da se je nad tem začudil celo Cambon (francoski poslanik v Londonu).

Ko so se pletle vse te politične in vojaške zvez med zapadnimi velesilami in Rusijo, je pa kratkovidno in omejeno avstrijsko-nemško-nacionalno časopisje zbijalo šale na račun Rusije, češ da je ostala z dolgim nosom in da je Anglija vsako zvezo z njo odločno odbila. Kogar bogovi sovražijo, ga oslepe...

Admiral Takaraba, japonski mornariški minister.

Neprijetno srečanje

V Gumbinnenu na Vzhodnem Pruskem se te dni mudi cirkus Alberti. Po neprevidnosti strežaja so lepega dne ušli na prosto trije levi. Upravitelj bližnje graščine je slišal, kako je začela živina prestrašeno mukati. Stopil je na dvorišče, da vidi, kaj se je pripetilo. Tisti trenutek začuti močan udarec v hrbet in ko se hitro okrene, vidi pred seboj velikega leva. Dasi se ni malo ustrašil, vendar ni izgubil hladnokrvnosti. Iz vseh pljuč je zarjul na zver, ki se je ustrašila in začela umikati. Upravitelj je nato skočil v hišo in zaklenil vrata. Skozi okno je nato opazoval, kako so se levi okoli hiše zabavali; slednjič je prihitel cirkuski ravnatelj s svojimi ljudmi, nakar so zverj pol zgrda pol zlepa spravili nazaj v kletko.

Dragulji cesarja Karla

Bivši detektiv angleške državne policije E. T. Woodhall, ki deluje po svetovni vojni kot zaseben detektiv, je pravkar izdal zvezek svojih spominov, v katerem med drugim pripoveduje, kako je izsledil ukradene dragocenosti bivšega avstrijskega cesarja Karla. — Ko je moral Karel v pregnanstvo, je vzel s seboj nekaj dragocenosti habsburške vladarske hiše. Neki ugleden londonski odvetnik je nato dobil nalog, da jih vnovči. Dragocenosti so se hranile v zavarovanih blagajnah neke londonske banke, odkoder so jih pod varnim spremstvom prenašali v odvetnikovo pisarno, kadar se je oglašil kak kupec. Nekega dne so se pa pogajanja tako zavlekla, da je bila banka že zaprta in odvetnik je odpeljal dragulje s seboj v svojo vilo zunaj Londona. Tu je imel ta večer pet gostov. Pogovor je nanesel na padle kronane glave in njihove premoženjske razmere. Tu si odvetnik ni mogel kaj, da ne bi govoril o dragocenostih bivšega cesarja Karla ter je bil celo tako nepreviden, da je odprl železno blagajno in dragulje pokazal. Ko je naslednje jutro blagajno zopet odprl in hotel dragulje vzeti s seboj v mesto — so bili izginili. Prestrašeni odvetnik je hitel k detektivu Woodhallu in mu naročil, naj dragocenosti za vsako ceno izsledi, ne da bi stvar kakorkoli prišla v javnost. Kot tatova sta iz vsega početka prihajala vpoštev le dva človeka: eden izmed peterih gostov, bivši častnik zvenečega imena, ki se je potezal za roko odvetnikove hčerke, in pa domači sluga. Woodhall je kmalu dognal, da je bil omenjeni bivši častnik brez gotovih dohodkov; dalje, da se je izvršil pri neki dami, pri kateri je bil nekaj časa zasebni tajnik, nepojasnen vlom; slednjič je neka indijska princezinja, ko je nekoč plesala s tem častnikom, izgubila dragoceno zapestnico, ki se ni več našla. Vrh vsega je mladi mož takoj naslednji dan po usodni večerji pri odvetniku, odpotoval v Pariz. Woodhall je potoval za njim. S pomočjo pariške policije so mlade- ga človeka pod pretvezo nerednosti v potnem listu aretirali in pri hišni preiskavi našli vse cesarjeve dragocenosti, izvemši niz biservov. Tat je krivdo priznal in povedal, da mu je pri tatvini pomagal hišni sluga — njegov znanec iz nekega zapora. — Woodhall se je nato odpeljal h Karlu v Švico; našel ga je nad zemljevidom in ko mu je izročil dragulje, se je Karl raztreseno zahvalil: »O, hvala!« — Par tednov nato je Karl tvegal svoj brez-uspešni polet na Ogrsko.

„Beli orel“ zopet v Evropi

Te dni se je pripeljal v Pariz veliki poglavar indijanskega plemena Sioux — Beli orel. Mož je star 107 let, pa je prestal viharo ocean-sko vožnjo bolj nego katerikoli drug potnik. »Beli orel« topot ni prvič v Evropi. L. 1887. je bil na jubilejnih slavnostih kraljice Viktorije in se vseh dogodkov še dobro spominja. Na glavi nosi perje orlov, ki jih je v teku 87 let ubil. Na njegovem indijanskem oblačilu se blesti nešteto evropskih in ameriških odlikovanj. Od Abrahama Lincolnla dalje so sprejeli »Belega orla« vsi ameriški predsedniki. L. 1876. je v Washingtonu na slovesen način pokopal svoj »tomahavk« — bojno sekiro — v znamenje večnega miru med Indijanci njegovega plemena in Združenimi državami. — Na vprašanje, kako je dosegel toliko starost ob toliki čilosti, je odgovoril: »Vstajajte zjutraj zarana, živite priprosto življenje in dosegl boste visoko starost. Pijte mnogo sveže vode, kopajte se pogosto v mrzli vodi — vroča ne prija. Jejite mnogo sadja in sočivja, ne kuhajte mesa do mehkega. Predvsem pa si vedno mislite: Živeti hočem dolgo! In živeli boste.« — Na ladji se je »Beli orel« vdeleževal vseh prireditev in je enkrat celo sam plesal indijanske ples. Ob odhodu z ladje so mu potniki zapeli v slovo, nakar je starec po vrsti poljubil vse navzoče dame. — V svetovni vojni je »Beli orel« izgubil mnogo dobrih prijateljev, sedaj vse svoje prizadevanje posveča v ta namen, da bi se ustanovila močna svetovna mirovna liga. Njegova mati je dosegla starost 137 let, njegov oče 147 let; njegov najstarejši sin je sedaj star 77 let, najmlajši pa 45. Vnu-kov ima toliko, da jim niti števila ne ve.

Taksa na župansko čast

V zgornjefalških občinah je v tiru gibanje, ki naj župane opomni, da niso bili izvoljeni zaradi časti, marveč zato, da bi skrbeli za blagor občin. Večina občin v Zgornji Pfalciji je namreč močno zadolžena in to pripisujejo na rovaš brezbriznosti županov. Poslej hočejo odpraviti vse službene doklade za župane, razen tega pa se bo moral vsak županski kandidat obvezati, da bo kot župan vsako leto položil v občinsko blagajno 500 mark za občinske potrebe. Na ta način upajo, da se bodo potegovali za župansko čast samo resni, delavni, pošteni možje.

„Suhi teden“ v Moskvi

V Moskvi delajo velike priprave za takomenovani »suhi teden«, ki se priredi od 15. do 22. septembra t. l. Ves ta teden bo posvečen agitaciji proti alkoholnim pijačam. Po večjih mestih se prirede abstinentske razstave in predavanja, mladina se bo pa vpisovala v »trezne krožke«.

Ameriška letalka Marvel Crosson, ki je ob zadnji ameriški ženski zračni tekmi smrtno ponesrečila. Še pred kratkim je bila postavila nov višinski rekord za ženske z 9229 metrov.

Še ne poznamo vseh gub matere zemlje

Na splošno se smatra, da je zemlja že do zadnjih kottičkov preiskana — vsaj na zemljevidih skoro ni več najti belih lis. In vendar je še mnogo predelov neznanih in nepreiskanih. Tako so šele pred približno dvema leti v Sibiriji odkrili gorovje, katerega vrhovi se dvigajo do 3000 metrov visoko. Zelo malo znan je tudi najsevernejši in najvzhodnejši del Sibirije kakor tudi predeli, ki leže daleč od sibirskih rek. Enako čaka Mongolija temljitega odkritja; raziskovalci bodo v njenih puščavah nedvomno našli na celo vrsto mest, ki jih je zasul pesek. Malo še vemo o severnem in vzhodnem Tibetu. Kakor so znatna in dragocena odkritja Sven Hedina v centralni Aziji, tako je pustil še dovolj prilike za slavo in nova odkritja drugim smelim raziskovalcem. Doselej niti še ni dokazano, ali je Transhimalaja le severni pas Himalaje ali pa je to poseben gorski sestav. Tudi Južna Kitajska je za vestne geografe še po velikem delu nepopisan list. Enako malo sta še raziskana Afganistan in Perzija. Med neznane pokrajine spadajo dalje pustinski predeli med Nilom in Čadskim jezerom, veliki pragozdi centralne Afrike in močvirna ozemlja Ugami v Južni Afriki. Neraziskana je notranjost Bornea in Nove Gvineje, deviška zemlja so eskimski otoki Severne Amerike, deli And in pragozdi Južne Amerike. Da celo v Evropi — na Balkanu in v severni Rusiji — ni še vsaka ped zemlje točno preiskana in na zemljevidih zaznamovana. Da predeli na obeh težajih še davno niso povsem raziskani, je splošno znano.

Ljeningova vdova — častni pionir

Ljeningovo vdovo, gospo Krupsko, je vse-zavezni kongres pionirjev (sovjetskih skavtov) v Moskvi izvolil za častnega člana. V znak tega odlikovanja so ji izročili pionirski znak — ovratnico. — Po objavljenih podatkih šteje pionirska organizacija 1.914.000 članov in posebej 320.000 »Oktobristov«, to je članov, ki so od prvih let v organizaciji.

Pes rešil življenje

V Berlinu je neka gospa pripravljala kosilo, ko ji je ob plinovem ognjišču prišlo slabo ter se je onesveščena zgrudila. Plamen je ugasnil in plin je začel uhajati. V stanovanju ni bilo razen gospe nikogar doma. Le ovčarski pes se je nahajal v kuhinji. Ko je žival začutila plinov duh, se je vznemirila; pograbila je gospodinjo za obleko in jo vlekla proti vratom. Tu je pes začel lajati in cviliti in je gospodinjo stresal za obleko, dokler se ta slednjič ni zavedla in z največjim naporom odprla vrata ter se vlekla na cesto, kjer se je znova onesvestila. Pes je zopet začel lajati in cviliti ter tako opozoril ljudi, ki so se nato zavzeli za gospo.

»Kaj iščete, mladi mož?«
»Oh, oprostite — mislil sem, da ste moj šotor.«

Nastop republikanskega Schutzbunda pri Dunaju. Zgoraj na levi: okrožni načelnik ob nagovoru.

Mirko Kunčič:

Naša putka

Naša putka nese jajčka,
jajčka bela kakor sneg.
Mamica mi jajček skuha,
putka pride, vlijudno pravi:
»Ko-ko-korlek, dober tek!«

Ves drugačen je petelin.
Jajčkov nesti on ne zna;
venomer le po dvorišču
hodi, baha se, kriči:
»Ti, ti, Korlek, kikeri —
si junaka, le poglej me,
videl kdaj že večjega?«

Tak bahač! — Če kdaj lisica
bo mu tolsti vrat zavila,
solza mi za njim nobena
iz oči ne bo kanila.

Kadar pa bo putka umrla,
bomo za pogrebom šli —
mucek, jaz in kužek Muki —
in se bridko jokali...

Rose Fyleman:

Starka

Uboga starka je stopala po podeželski
poti; stopala je s palico v roki, a pod drugo
pazduho je držala svojo culo.

Mimo se je pripeljal pek z lično preple-
skanim vozom, ki se je zibal ropotaje proti
mestu.

»Ali bi me hoteli vzeti na voz?« je vpra-
šala starka.

Pek je odkimal: »Obžalujem, zelo se mi
mudi, ne smem se ustavljati.« In je odropo-
tal naprej.

Toda ni se še bogve koliko oddaljil, ko
se je voz zadaj odprl in hlebčki so se zako-
talili drug za drugim po cesti.

Nekaj ljudi je zavpilo »stoj, stoj«, ali pek
je menil, da tudi ti prosijo, da bi jih sprejel
na voz, pa je pognal konje. Ko je došel v
mesto in videl, da je izgubil vse hlebčke, ni
bil posebno dobre volje — to je jasno.

Starka je krevsala dalje. Zdalci je prihi-
tel za njo voz z mlekom. Posode na vozu so
ropotali in žvenketale.

»Ali bi me hoteli vzeti na voz?« je za-
prosil starka mlekarja.

»Hudo mi je, da ne morem najti prostora
za vas, gospa,« je odvrnil ta. To je bil prazen
izgovor, kajti na vozu bi bilo dovolj prostora,
če bi ga le hotel napraviti.

Pogal je dalje.

Ko je došel domov, je videl, da se mu
je vse mleko skisalo in lahko si mislite, da ni
bil posebno dobre volje.

Starka neznanka je med tem otožna
krevsala dalje.

Potujoč klepar se je pripeljal mimo z
vpreženim oslom.

Ali bi me mogli vzeti na voz?« je zapro-
sila starka tudi njega.

»To pa že,« je odvrnil klepar in pomagal
starki na voz, a sam stopical poleg osla po
cesti. »Dva bi bila nekoliko pretežka zanj,«
je dostavil, »pa meni dé dobro, da si malo
pretegnem noge.«

Spotoma se je starka pomenkovala z njim
in zvedela kmalu, da ima doma bolno ženo.
»Če bi bila le ženka zopet zdrava,« je dejal
klepar, »potem ne bi imel nikake skrbi več.«

Pod mestom je starka stopila z voza. Iz
cule je privlekla nekaj zavojček. »Dajte tole
svoji ženi,« je velela, »to jo ozdravi.« Nato je
izginila. Klepar si je pomel oči in spravi-
l zavojček skrbno v žep.

»Ta starka ni bila navadna ženska,« je
menil sam pri sebi in pospešil vožnjo proti
domu, da bi povedal vse to svoji ženi. Ta je
zaužila starkin lek in ko se je drugo jutro
prebudila, je bila popolnoma zdrava. Odsih-
dob sta živela srečno za vedno.

Kdo pa je bila ta starka in odkod, boste
zdaj vprašali. To ve samo Bog.

Zakaj ljubim svojo mamico?

5.

Mamica mi je najdražji zaklad na svetu.
Tako kakor imam rada njo, ne morem imeti
rada nikogar drugega na vetu. Če mamico
kdaj razžalim in vidim, da je žalostna, se na
tistem zjokam...

Kadar bom velika, bom postala učitelj-
ca. To je moja srčna želja. Ko bom imela
plačo, bom mamici pomagala.

Jakobina Zupančič,
učenka IV. razr. v Štini.

6.

Jaz imam zelo rado piškote, bonbončke in
Zalaznikove torte — vendar imam svojo ma-
mico še rajši. Ti ne veš, Kotičkov striček,
kako dobra je moja mama! Skoraj vse, kar
si želim, mi kupi in mi da večkrat tudi kak-
šen dinar za piškotke ali torto.

Ko bom malo večji, bom šel študirat za
Zalaznika. Najboljše torte na vsem svetu bom
pekel in mamica jih bo lahko pojedla, kolikor
jih bo hotela. Dobro se ji bo godilo pri meni
do smrti. Pa še drugače kaj!

Milanček Kuštrin,
učenec II. razr. v Ljubljani.

7.

»Spoštuj očeta in mater«, pravi prego-
vor. Otrokova prva beseda je »mama«, zato
ljubi njo najbolj. Mati čuva svojega otroka
kot zenico svojega očesa. Joj, koliko noči je
prebдела ona ob moji postelji in koliko solz
je kanilo iz njenih milih oči! Pogled mamin
in očetov je najmilejši. Kako srečni smo ti-
sti, ki imamo še mamico.

Ko bom velika, se hočem učiti gospodinj-
stva. Kadar bo mama radi starosti onemogla,
ji bom jaz gospodinjila. Potrudila se bom, da
ne bo nikdar žalostna zaradi mene in mi ne
bo mogla nikdar očitati nevhvalečnosti. Pro-
sila bom Boga, da jo bo ohranil še mnogo let
zdravo in veselo.

Marica Peneš,
učenka 6. razr. v Kranju.

8.

Jaz svoje mame ne morem več ljubiti na
tem svetu, ker jo je Bog poklical k sebi. Moja
dolžnost je, da izkazuje ljubezem in spošto-
vanje teti in stricu, ki sta me vzela k sebi.

Ko bom velika, bom postala profesorica.
Ta poklic sem si izbrala zato, ker je bil tudi
pokojni očka profesor. Saj si ga, Kotičkov
striček, gotovo poznal.

Ljubezen do umrle mame izkazuje na
ta način, da vsak večer molim zanjo.

Jana Robida,
učenka 4. razr. v Ljubljani.

9.

Mamico imam rada, ker ima tudi ona
mene rada in ker skrbi zame.

Jaz bom postala šivilja ali kaj drugega.
Ako bom šivilja, bom delala mami lepe oble-
ke in ji kupila, kar bo želela.

Ivanka Kemperle,
učenka I. razr. v Trzinu.

10.

Svojo mamico ljubim, ker me priporoča
ljubemu Bogu, da bi postala nekoč srečna.

Ko bom velika je najboljše, če se grem
učit za šolsko sestro. Bogu bom molila v slo-
vo in čast. Ob zadnji uri me bo Bog poklical
k sebi v nebesa. Tam bo veselje in nahajala
se bo tudi radost.

Ko bo mamico zakrila črna zemlja, bom
krasila njen grob s pisanimi cvetkami. Ma-
mica po bogledala iz nebes in bo videla svojo
hčerko, kako kleči ob gomili in plaka in toži,
kako hudo je na svetu brez mame...

Gizela Kovač,
učenka IV. razr. v Ptuj.

11.

Dobrosrčni Kotičkov striček!

Na Tvoja vprašanja ni težko odgovoriti.
Komaj sem zagledala luč sveta, že se je
z ljubečimi očmi zazrla vame moja mamica.
Ko še nisem mogla hoditi, me je nosila v na-
ročju in me čestokrat poljubovala. Žalosten
naj bo tisti, ki matere več nima in srečen in
vesel tisti, ki jo še ima.

Kaj bom postala, ko bom velika? Gotovo
ne kaka mestna gospodična; v potu svojih rok
si bom služila kruh. Najbolj mi ugaja kmetsko
delo, ki sem ga že vajena. Ti ne veš, dragi
Kotičkov striček, kako me veselijo majhni
prešički, telčki itd., ki jih imam doma. Pri-
di me obiskat — pa boš videl!

Ves trud bom mamici poplačala najbolj
tako, da bom ostala poštena in pridna vse
dni. Mamica se bo lahko ponosno pohvalila:
»Glej, glej, saj sem jo lepo vzgojila!« In bo
z mirnim srcem zapustila ta svet.

Minka Oman,
učenka V. razr. v Kranjski gori.

12.

Mojo zlato mamico ljubim, ker me varuje
pred vsako nevarnostjo in se od zore do mra-
ka muči zame. Njeno predobro srce bi storilo
zame vse. Zato sem ji dolžna vračati ljubezem
do hladnega groba, in še po smrti je ne bom
nikdar pozabila.

Če se bom mogla pridno učiti, bom po-
stala učiteljica. Takrat bom mamici pokazala,
kako zna biti otrok hvaležen.

Vidica Koren,
učenka IV. razr. v Framu.

*

Ostale spise objavimo prihodnjič. Nove
odgovore sprejema le še do četrtega, 29. t. m.:
Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec«.

Spisal Mirko Kunčič.

Ponatis prepovedan.

Ilustriral J. P.

85.

Jocek je nekaj časa mirno trpel, da so se
mu smejali v obraz, potem se je razjezil:

»Hej, zijalasta — ali še nikoli niste
videli mladega pobiča na kozi?«

»Ho, ho, ho,« so se še bolj grohotali ljudje
in se tolkli ob kolena.

No, tudi Jocek ni mogel dolgo zadrževati
dobre volje; začel se je smejati še on...

86.

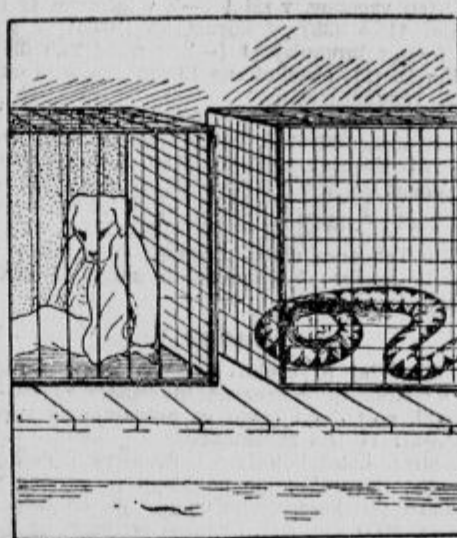
Ko so ljudje do silega napasli oči na naših
treh romarčkih, se je Jocek preril do odra in
prosil možica-bobnarja:

»Joj, boter, pustite me zastoj noter! Rad
bi si ogledal človeka-pesjana in ženo-kačo.«
»Boter Zastojkar je že zdavnaj umrl!« ga
je zavrnil možic.

»Jaz plačam za pobiča!« je zaklical iz mno-
žice dobrodušen možakar s sivo brado.

Jocek se mu je lepo zahvalil, skočil s kože
in stopil v šotor.

87.

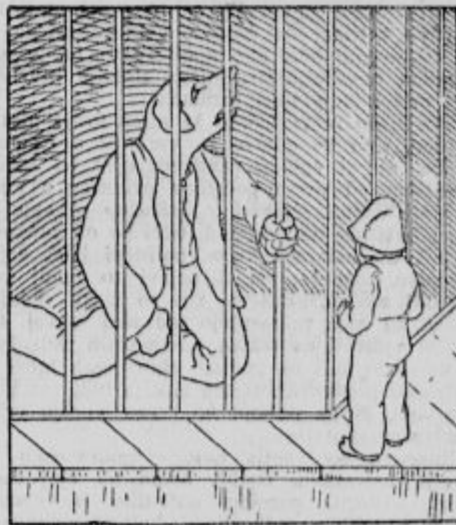

Dve kletki sta stali tam; v prvi je nemo
čepel človek-pesjan, v drugi je ležala, zvita v
klopčič, žena-kača. Jocek je stopil najprej do
prve kletke.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov,
solčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

88.

Človek s pasjo glavo se je vzpel pokoncu,
turobno zalajal in ga presunljivo pogledal z
žalostnimi očmi.

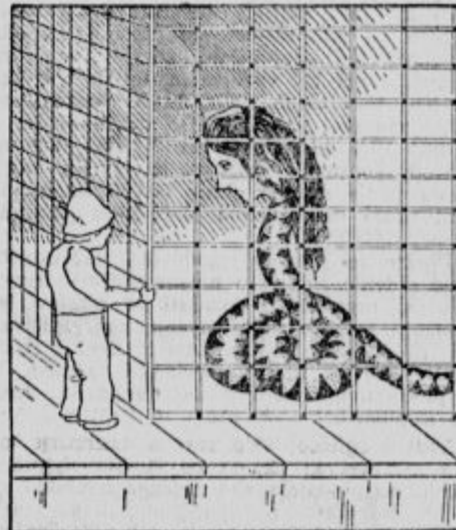
Jokcu se je močno zasmilil, in vprašal ga
je v živalski govorici:

»Revež, ali ti je hudo?«

Človek-pesjan je iznova turobno zalajal in
ga žalostno pogledal...

»Čudno,« je Jocek zmajal z glavo; »vse
živali me razumejo in lahko govore z menoj —
ta pesjan ne more.«

89.

Stopil je do druge kletke. Žena s človeško
glavo in kačjim telesom je dvignila obraz, bo-
lestno vztrepetala in kakor pesjan uprla vanj
svoje tihe, žalostne oči.

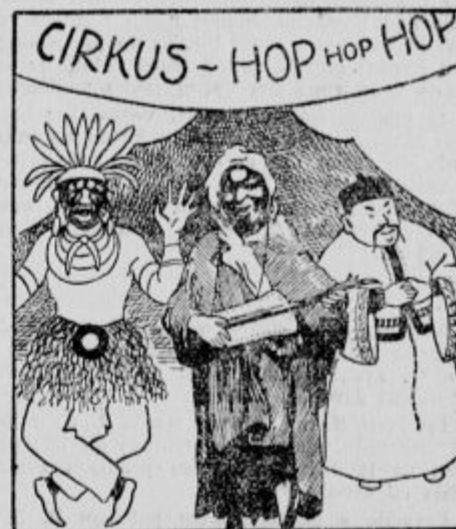
Jocek je usmiljeno pobaral tudi njo:

»Revica, ali ti je hudo?«

Žena-kača je iznova vztrepetala in ga po-
gledala neskončno žalostno...

»Ta ne razume ne človeške, ne živalske go-
vorice,« je dognal Jocek in zamišljen odšel iz
šotora.

90.

Skočil je na kozo, vzel v naročje muca in
jezdil dalje skozi živahno se prerivajočo mno-
žico. Pred vsakim vhomom je videl kaj poseb-
nega in čudovitega.

Najbolj mu je ugajal šotor z ogromno,
okroglo streho in napisom v kričavih barvah:
»Cirkus Hophophop«. Pred vhomom so stali
trije nenavadni možje: Indijanec, zamorec in
kitajec.

GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI

ima stalno na zalogi:

vse vrste **umetnih gnojil**, Tomažev žlindro, rudninski in kostni superfosfat,
kalijevo sol, čilski soliter, apneni dušik, mešano gnojilo in nitro-foskal; na-
dalje vseh vrst **poriland cementa**.

Bogata zaloga **špecerijskega in kolonijalnega blaga**, vse vrste **mizoski**
izdelki, **semenska črna in siva ajda**, **poljedelski stroji**, **limone**.

Gospodarstvo

Zadružna razstava

Namen zadružne razstave v česu jesenske prireditve na ljubljanskem velesejmu je v prvi vrsti, da pokaže zadrugarjem iz vseh delov države, ki se bodo udeležili kongresa Glavne zadružne zveze, razvoj in stanje slovenskega zadružništva. Vendar pa nikakor ne bo brez pomena za slovensko zadružništvo samo. Saj se tu prvič nudi zadružništvu prilika, da pokaže sadove svojega že skoro 40 letnega dela, ako upoštevamo, da je šele v zadnjem desetletju prejšnjega stoletja zadružni pokret prišel do prvega razmaha.

Slovensko zadružništvo še nima svoje pisane zgodovine, zato bo gotovo za vsakega zadrugarja zanimivo, da si ogleda razstavo, kjer bo razvoj zadružništva od prvih početkov prikazan z mnogimi statističnimi slikami. Zadružno gibanje je bilo pri nas, kot tudi drugod, odvisno od zunanjih faktorjev. Gospodarska kriza, politični boji, vojne in povojne razmere, vsi ti pojavi so imeli svoj vpliv tudi na zadružništvo, kar se zrcali sedaj v številkah, ki nam prikazujejo zadružni razvoj. Isti pojavi so vplivali na razvoj posameznih zadružnih zvez, ki so to tudi na podlagi statističnih tabel in slik skušale ponazoriti. Iz teh slik je tudi razvidno veliko delo, ki ga posamezne zveze morajo vršiti kot zadružne centre.

Razstava bo nudila mnogo zgodovinsko zanimivega materiala. Dobili bomo na njej stare letopise, poslovna poročila statistike, ki spadajo danes že k velikim redkostim v kolikor sploh niso popolnoma pozabljene. Izpolnjujejo ta del razstave slike mož, ki so vtirali zadružništvo pot v našem narodu. Na prvem mestu je omeniti dr. Kreka, ki je sodeloval pri ustanovitvi cele vrste naših zadrug, potem prideta brata Vošnjaka, ki sta bila pri nas prva pionirja zadružnega pokreta.

Zadružništvo je pri nas kot gospodarski faktor velikega pomena. Smo narod gospodarsko šibkih slojev, zato je razumljivo, da predstavlja zadružna našo gospodarsko organizacijo. Vendar do sedaj še ni nihče pokazal s številkami, kakšno mesto zavzema zadružništvo v slovenskem narodnem gospodarstvu sploh. Zato bo za marsikaterega novost, ko bo izvedel n. pr. da je nad dve petini vseh naših hranilnih vlog v kreditnih zadrugah, ostalo pa odpade na mestne hranilnice in banke. Ker so kreditne zadruge denarni zavodi našega kmetijstva, je zato zasledovanje raznih gospodarskih pojavov pri posejilcih, ki kažejo n. pr. razvoj zadolževanja ali varčevanja, toliko bolj zanimivo. Nad 10% vsega sladkorja so konsumentom dobavile zadruge, kmetovalci so dobili potem z drug nad 16% umetnih gnojil. Kakšno delo morajo vršiti konzumne zadruge, se razvidi tudi iz tega, da imajo skupno okrog 50.000 članov, kar pomeni skoro eno četrtino slovenskih gospodinjstev.

Dočim je mogoče zgodovino zadružništva, njegovo sedanje stanje in njegov vpliv v trgovini in kreditni organizaciji pokazati na razstavi le s slikami, je mogoče udejstvovanje zadružništva v produkciji pokazati bolj nazorno in sicer z izdelki samimi. Tako bo tudi na zadružni razstavi. Večina produktivnih zadrug bo razstavila vzorce svojih izdelkov.

Najbolj odlično bodo seveda zastopane mlekarske zadruge, ki jih je po številu največ. Iz tehničnih ozirov mlekarske zadruge ne bodo razstavile v zadružnem paviljonu, ampak na kmetijski razstavi, vendar pa bo to del zadružne razstave. V mlečni industriji imajo zadruge odločilen vpliv in mlekarske razstave, ki se že par let vrstijo, to tudi potrjujejo.

Če pogledamo kakšne vrste izdelkov bodo razstavile produktivne zadruge, vidimo, da so zastopane skoraj vse panoge naše industrije in obrti. Na prvem mestu so tu seveda zadruge, ki predstavljajo organizacijo naših tipičnih domačih obrti in industrij. Tu so zastopani slamnikiarji iz Mengša, žebjarska obrt iz Kropce, čipkarstvo, sodarstvo in razne produktivne delavske zadruge, kot čevljarke, knjigovodske itd. Ime marsikatero zadruge, ki bo razstavila na zadružni razstavi je v trgovskem svetu in med kupci dobro znano.

Razstavo bo izpolnjevala mnogo fotografij. To so predvsem slike zadružnih domov, ki so si jih zadruge postavile. Stanovanjske zadruge bodo razstavile slike cele vrste hiš, ki so jih pomagale svojim članom graditi. Iz teh bomo videli, da delo, ki so ga te zadruge izvršile, ni ravno majhno.

Ni mogoče izbrpno navesti vsega, kar bo zadružna razstava pokazala. Gotovo je, da bo odkrila zanimiv in važen del našega gospodarstva in da bo nudila vsakemu, ki se bavi z gospodarskimi vprašanji, posebno pa vsakemu zadrugarju, mnogo zanimivega gradiva. Zato je pač potrebno, da si jo vsak ogleda.

Konkurz je razglašen o imovini Novaka Janka, zasebnega uradnika v Ljubljani, prvi zbor upnikov 27. avg., oglasiti se je do 30. septembra, ugotovitveni narok 9. oktobra.

Ljudevit Marx, tovarna lakov, d. d. v Domalah ima občni zbor 13. septembra ob 15.; poleg bilanco za 1928 in volitev se predlaga zvišanje kapitala od 4 na 8 milj. Din.

Poročilo o gospodarskem položaju B. in H. ter o delu Trgovske in obrtniške zbornice in Sarajeva za 1928 smo prejeli. Kakor prejšnja leta se tudi letos poročilo odlikuje s preglednostjo in obravnava izbrpno gospodarske položaja Bosne in Hercegovine, ilustrirajoč ga z mnogimi statistikami. Tiskano je deloma v cirilici, deloma v latinici.

Organizacija konsoma potom zadružništva se pri nas lepo razvija. Statistični podatki na zadružni razstavi bodo dali sliko o stanju te organizacije. Samo v konzumnih, zadrugah, včlanjenih pri Zadružni zvezi v Ljubljani je organiziranih nad 28.000 gospodinjstev, približno toliko jih je pa še v ostalih zadrugah. To pomeni, da se nad ena četrtina slovenskih gospodinjstev poslužuje konsomov za nabavo svojih potrebščin. Razstava se vrši v okvirju velesejmske prireditve »Ljubljana v jeseni« od 31. avgusta do 9. septembra.

Borza

24. avgusta 1929.

Devizni promet je bil ta teden znašal na ljubljanski borzi 20.98 milj. Din napram 13.9, 14.8, 13.4 in 15.5 milj. Din v prejšnjih tednih. Tečaj izkazuje v splošnem nazadujočo tendenco v zvezi s mednarodno oslavitvijo. Tako so koncem tedna notirali (v oklepajih tečaj v ponedeljek): Berlin 1356 (1357), Curih 1095.90 (isto), Dunaj 802.19 (802.52), London 276.03 bl. (276.22), Newyork 56.82 bl. (56.87 bl.), Praga 168.60 (isto), Pariz 222.85 bl. (223.01 bl.) in Trst 297.92 (297.85 bl.).

Privatno blago je bilo zaključeno v običajnih devizah; večino potrebe pa je krila Narodna banka.

Na tržišču vrednostnih papirjev vlada že dalj časa običajno mrtvilo. Tečaj so v glavnem neizpremenjeni. Pač pa je zabeležiti nadaljen padec Slavonije. Ni še dolgo časa, ko so bile zamenjane v razmerju 40:1; nominale je sedaj 200; pa je od četrtka na petek padel tečaj od 120 bl. na 105 bl. Zadnja bilanca za 1928 izkazuje 15.3 milj. Din prebitka na blagu in 78.000 Din čistega dobička pri kapitalu 6 milj. Din (pred sanacijo 60 milj. Din). Izguba v letih 1926 in 1927 je znašala celih 88 milj. Din.

DENAR

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.70, Budimpešta 90.60, Bukarest 3.0825, Dunaj 73.15, London 25.18625, Madrid 76.40, Newyork 519.55, Pariz 20.33625, Praga 15.38, Sofija 3.77, Trst 27.18, Varšava 58.275.

Žito

Položaj na pšeničnem trgu je v poslednjem času oslabil. V Bački velja pšenica 202.50—205, na posameznih postajah tudi manj. Naši mlini se vzdržujejo večjega nakupovanja nemara radi slabe prodaje moke, in cene pšenice diktirajo izvozniki. Naravno je v takih okoliščinah, da izrabljajo vsako najmanjše nazadovanje žitaskih notacij za pritisk na cene. Danes je težko tvegati prognozo glede cene, vendar splošno odločno prevladuje mnenje, da se sedanje cene ne bodo mogle držati delj kot do začetka ali do srede septembra, razen če bi preko morja nastopilo povsem nepričakovano močno nazadovanje cene. Pri notaciji 138 centov ab Čikago velja ameriška pšenica okroglo 5 dolarjev za 100 kg, oziroma čez 280 Din v našem denarju. K temu je prišle tovarnino, tako da velja prekomorska pšenica okroglo 300 Din za 100 kg. Pri nas notira podravski in podunavski pšenica največ 212.50 franko brod, potiska pšenica, torej najboljša provenienca, pa okroglo 220. Naše najboljša blago velja tedaj ab Braila 240, ab Dunaj 250 Din. Tovarnina iz Hamburga v konzumne kraje pa odgovarja prilično tovarnini z Dunaja v konzumne kraje. Naše cene so tedaj močno pod svetovno pariteto in čeprav bi ameriške notacije nazadovale še za celih 20 točk, bi mi mogli še vedno z lahkoto vztrajati pri sedanjih cenah. Izvozniki bi še vedno prišli na svoj račun. Da naše cene vključ tem okoliščinam tako nizke, krivo dejstvo, da je pri nas izredno jaka ponudba, ki se pojavi vsako leto neposredno po mlavnici — kakor tudi obšutno pomanjkanje šlepor, ki sili izvoznike podaljševati že obstoječe sklape ali pa vskladiščiti blago, ker jim pač nedostaja prostora na brodih. Tudi pomanjkanje denarja je obšutno. Celot izvozniki se tedaj vzdržujejo nakupovanja ter sprejemajo za prompt le tako blago, ki je posebno poceni. Kakor hitro pa bo odjenjala velika ponudba »slabe roke« (kajti »čvrsta roka« čaka s prodajanjem pšenice navadno do pomladi) in če bo v septembru večje število šlepor na razpolago, se utegne povpraševanje znatno dvigniti. Tedaj se bo nemara začelo tudi intenzivnejše nakupovanje s strani domačih mlinov in večje povpraševanje mora nujno vplivati v tem smislu, da cena naraste. V tem naziranj nas potrjuje še dejstvo, da se nudi n. pr. promptno blago kaj rado po 202.50, da je pa iskana pšenica za dobavo v septembru, dispoziacija do 20. 9. 1929 v kupčevi izbi, po 212.50 in da se dovoljujejo za ta termin celo še višje cene. — Koruza, oves, rž in ječmen so neizpremenjeni, enako pšenični mlevski izdelki. Promet je srednji.

Na ljubljanski borzi je bilo ta teden zaključeno: 3 vagoni pšenice in 1 vagon rži, dočim je bilo prejšnji teden zaključenih osem vagonov pšenice. Promet somborske borze je znašal ta teden 760 vagonov žita in moke napram 669 vagonom v prejšnjem tednu. Novosadska borza beleži ta teden 763.5 (prejšnji 403) vagona prometa, od tega v pšenici 444 (200) vagonov, v rži 1 (—), v ječmenu 42 (—), v ovsu 116.5 (39), v koruzi 92 (104.5), v fižolu 21.5 (—), v krompirju 1 (—), v moki 25.5 (34) in otrobih 16 (1); eksekutivno 13 ton repice in 40 ton moke. Tendence slaba. Novi Sad. Pšenica: bč. nova 200—205, ban. 195—200, sr. 180—185, ladja Tisa 210—215. Oves: 165—175. Koruza: 192.50—197.50. Ječmen: 150 do 155. Moka: 00 in 0 g 302.50—307.50, št. 2 282.50 do 287.50, št. 5 262.50—287.50, št. 6 237.50—242.50, št. 7 207.50—212.50, št. 8 130—135. Fižol: beli 305 do 370. Tendence slaba. Promet: 49 vagonov pšenice, 11 koruze, 5 ječmena, 6 moke, 1 otrobov. Skupaj: 72 vagonov.

Sadje

Mandelni in orehi. Letošnja letina mandelnov v Dalmaciji je izborna in stanejo 33—36 Din kg nakl. post. Novi orehi se prodajajo po zelo visoki ceni: 11 Din za oktober.

Slive. Letos beležimo v Bosni prav dobro letino sliv. Povpraševanje po blagu je izredno veliko, zlasti po svežem. Računajo, da bo izvoženih letos ca. 3000 vag. sliv. Cene so čvrste in so za nove suhe poskočile za 1—1½ Din napram lani. Najboljše blago notira nad 11 Din fko Brčko. — Že dalj časa se opaža tendenca, da se vedno bolj izvažajo suhe slive. Tako je izvoz suhih sliv nazadovao po poročilu sarajevske Trgovske in obrtniške zbornice od 1926 na 1928 od 1009 vagonov na 539 vagonov, v istem času pa je izvoz svežih sirovih sliv narasel od 414 na 1235 vagonov. Vzrok za to je iskati v dejstvu, da je mogoče za svežo slivo doseči 25% višje cene kakor za suho.

Riž. V zadnjih 10 dneh je cena italijanskemu rižu popustila za 20 centesimov. Ponuja pa se tudi že novo blago za konec septembra po 139 lir Postojna trs.

Rozine in fige. Na trg so prišle nove rozine in fige. Kvaliteta novih rozin je dobra in Grčija beleži dobro letino. Pričakovati je znižanja cen. Zaenkrat so sedanje cene še višje. V Ljubljani notirajo: rozine najcenejša kvaliteta 12 Din in dalje, fige pa 7.50 Din.

Mariborski trg. Na sobotni trg v Mariboru so pripeljali slaninariji na 19 vovoz 36 zaklanih svinj in 3 tele; kmetje pa so pripeljali 16 vovoz sadja, 12 vovoz krompirja, 18 vovoz čebule in kumarce, 14 vovoz sena in 4 vovoz slame. Cene so bile sledeče: špeh 15—30, teleta 16 Din za kg; krompir 0.80—1.25, čebula 2.50—3 Din za kg, kumarce 0.10—0.75 Din za kg, novi fižol 2.50 Din; česen 14—15. Sadje: jabolka 3—7, hruške 3—6, slive 3—8, breskve 14 do 16, grozdje 10—16 in med 20—25 Din za kg.

Kmetijstvo

Letošnje premovanje konj v ljubljanski oblasti

Letošnje premovanje plemenskih konj v ljubljanski oblasti priredi oblastna samouprava (oblastni odbor) s sodelovanjem konjerejskega društva, kakor smo zvedeli v sledečih krajih:

1. V četrtek 29. avgusta ob 8 v St. Vidu nad Ljubljano.
2. V petek 30. avgusta ob 8 na Igu.
3. V nedeljo 1. septembra ob 8.30 v Šent Jerneju.
4. V ponedeljek 2. septembra ob osmih v Brezicah.
5. V torek 3. septembra ob 8 v Kranju.
6. Vsredo 4. septembra ob 9 v Lescah.
7. V četrtek 5. septembra ob 8 v Mengšu.
8. V petek 6. septembra ob 8.30 v Vel. Loki.

Kakor smo doznali, pridejo v poštev za premovanje le konji, ki ustrezajo značilnemu tipu dotičnega plemenskega okoliša. Lastniki plemenskih konj morajo premovalni komisiji dokazati potom plemenilnega lista, da je konj potomec oblastnega, odnosno licenciranega žrebca. Izjema je dovoljena le pri plemenskih kobilah, če dokaže posestnik, da je kobila že tri leta v njegovi lasti.

Pri premovanju se bo predvsem vpoštevalo one plemenske konje, ki so najbolj sposobni, izboljšati konjerejo dotičnega okoliša. Prednost imajo oni konji, ki dokažejo tudi potomstvo po materi.

Ogledovanje in premovanje se bo vršilo za sledeče skupine:

I. skupina: Žrebetne kobile in sicer pri mrzlokrvnem plemenu od njih četrtega leta, pri toplokrvnih pa od petega leta starosti dalje. Prednost imajo ob enaki kakovosti mlajše, oziroma one z dobrim zarodom.

II. skupina: Triletna nepripuščena ali štiritelne pripuščene žrebice toplokrvnih plemen, ter tri- in štiritelne pripuščene žrebice mrzlokrvnih psem.

III. skupina: Dveletne žrebice in dveletni žrebički, ako obetajo postati dobro plemo.

IV. skupina: Enoletne žrebice in žrebički, ki obetajo postati dobri za plemo in dokažejo tudi materin rod potom plemenilnega lista.

Živinski potni list je treba za vsakega konja prinesiti s seboj.

RAZSTAVA POLJEDELSKIH STROJEV IN ORODJA.

Ze lanskega leta jesenska razstava na ljubljanskem velesejmu je prikazala obsežno razstavo poljedelskih strojev in orodja. Letošnja razstava kmetijskih strojev na velesejmski prireditvi »Ljubljana v jeseni« od 31. avgusta do 9. septembra pa bo tudi izpomantna. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dragega in za vse vrste gospodarstva. Nudena bo velika izbira poljedelskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki bodo obsegali približno 2000 kvad. metrov razstavnega prostora, bo v obratu. Razstave se udeležijo domače tvrdke in one iz inozemstva, zlasti Čehoslovaške, Avstrije, Nemčije, Madjarske, Francije, Amerike, Švedske in Danske.

Poljedelske stroje razstavi 12 tvrdk, poljedelsko orodje 16 tvrdk, male bencinske motorje za pogon strojev 3 tvrdke, stroje za mlekarstvo 4 tvrdke.

Vsak imetnik velesejmske legitimacije, ki stane 30 Din, ima pravico do polovične vožnje po železnici. Naročite legitimacije pri razprodajalci ali direktno pri velesejmskem uradu v Ljubljani. Dopolnena zadostuje. Zamorete pa kupiti tudi navadne vstopnice za enkratni vstop po 10 Din.

Kmetovalce opozarjamo, da so razstavljeni na velesejmu najrazličnejši predmeti, ki jih vedno rabijo in si jih najceneje nabavijo na velesejmu.

POMLADANSKA ČEBULA.

Ker navadna čebula večkrat slabo prezimi in ni več pomlad tako okusna, se priporoča setev pomladanske bele čebule, ki je najranjaja in nam daje prvo zeleno mlado čebulo ter meseca aprila in maja docela zrelo prvo čebulo, katera ima velikost gosjega jajca.

Sej seme do začetka septembra na prosto, presadi sadike oktobra 10 cm vsakebi ter v vrstah, oddaljenih po 25 cm na zato pripravljeno zemljo. Rastline prav dobro prezimijo, če jih pokriješ nalahko z listjem ali smrečjem.

Ko se zbudi narava, začno čebule poganjati in postanejo aprila ali maja, kakor so pač okoliščine, dovolj velike, da jih poruješ. Pomladna čebula je izvrstna za ne preostro podnebje. Tudi je zelo priporočljiva vrsta za pomladno setev.

Strojno delo v vojvodinskem kmetijstvu. Kakor poroča zagrebški »Morgenblatt«, se vedno bolj razširja strojno delo v vojvodinskem kmetijstvu. Dočim so še pred nedavnim imeli samo veliki obrtni traktorje, kmetje pa večinoma le manjše stroje, je letos videti v vseh vaseh Slavonije, Srema in Vojvodine tudi pri malih kmetih traktorje. Več kmetov skupaj kupi traktor, ki stane ca. 200 tisoč Din, pa ga trgovci in tvornice prodajajo na petletni kredit, kar znese letno nad 40.000 Din; seveda te vsote en sam kmet ne zmora. Tu bi lahko še veliko dobrega storila zadružna organizacija.

Deželni pridelki

Fižol. Nova letina je že v kozoleh. Prihodnji teden bo prinesel razjasnitve položaja in prve cene. Zaenkrat omenjamo, da je v teku zadnjih 10 dni popustila engros cena baškega belega fižola od 4 na 3.75 Din.

Krompir. Letina je v Sloveniji prav dobra in ponudba znatna. Vagonsko blago stane 0.80 Din beli in rani roza-krompir, računa pa se, da bo znašala cena pri kmetu 0.50—0.60 Din.

Čebula. Cene čebule so se od zadnjega našega poročila pocenile in notira sedaj 1 Din napram 1—1.20 Din pred 10 dnevi.

Zelje. Veletrgovinska cena za zelje v glavah je letos 0.50 Din za kg, dočim je znašala ob tem času lani 1.50 Din; kisto zelje stane na debelo 2 Din kg napram 3 Din lani. Blaga je dosti na ponudbo.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 16. septembra 1929:

- 1000 m jeklenih brezivnih cev 13.5 mm
- 1000 m N. G. A. žice 2.5 mm
- 1000 m N. G. A. žice 1.5 mm
- 50 kmd. vodotesnih sklepov
- 200 kmd. vodotesnih sklepov
- 1000 kmd. distančnih spenk

Ponudbo je predložiti najkasneje do 16. IX. 1929, katera mora biti kolkovana s 5 Din. Natančnejši dobavni pogoji se dobe pri podpisani. Iz pisarne direkcije državnega rudnika Velenje, št. 8135/IL.

Gospodarski uspeh

DIKTATOR — MODA.

Upravnik mase neke fahitne modne firme je dejal: »Če bi bil jaz diktator, bi prepovedal modo; več napravil škode kolikor pa napravil koristi z večjimi potrebami.«

Moda navaja v zapravljanje: če pride kak predmet v modo, začena tovarnar kupovati sirovine, nove stroje, trgovci si nabavljajo velike zaloge tako veletrgovci kakor detajlisti. Toda čez noč je moda prenehala in pojavi se nov predmet: sirovine se ne dajo več porabiti kakor tudi ne stroji, zaloge pri trgovcih pa izgube svojo vrednost. Zato so tudi modni predmeti dražji, ker vsak trgovec gleda, da si zasluži kaj pri tako velikem riziku. Seveda konkurenca v stroki ne dopušta visokih cen, toda vkljub temu se riziko pozna. V Ameriki se organizacije modne trgovine že pečajo z mislijo, kako stabilizirati okus in tem preprečiti hitro izmenjavo mode. Potrebne so tudi boljše in hitreje informacije o bodoči modi. S tem bi se ohranile velike vrednosti, ki propadajo pri današnjem hitrem menjavanju mode.

OBROKI.

Ce v Ameriki kupec, ki kupi kako blago na obroke, točno ne plačuje, dobiva najprvo skozi pet tednov po 1 opomin. Potem šele pošljejo inkasanta.

Ce pa tudi inkasat ne doseže ničesar, dobi dolžnik pismo od pravnega zastopnika prodajalca, ki zagrozi s tožbo. Ce pa tudi to ne pomaga, odvzame prodajalec blago.

V splošnem pa nobena tvrdka svojega blaga ne vzame nazaj pred 10—12 tedni po prekoračenju plačilnega roka, kajti končno hoče tvrdka prodati, ne pa zopet nazaj dobi blaga.

GRADI HIŠO, DA PRODA POHIŠTVO.

To je kratko povedana misel, na katero je prišel nek trgovec s pohištvom v Chicagi pa se mu je dobro obnesla. Ne prodaja pa samo pohištva, ampak tudi hišo, sploh vse razen parcele.

Ce ima kak odjemalec parcelo, mu predloži vse načrte, slike in modele hiše, ki se naj zgradi. Kupec samo naroči. S tem si prihrani trud pri gradbi hiše, ki mu jo pod nadzorstvom trgovca gradi stavbna družba.

Hiše daje trgovec po pavšalni ceni. Kupec dobi kredit in plača stroške za zgradbo in opravo hiše v 5 enakih obrokih v petih letih.

Ceprav to dela šele leto dni, je zgradil že mnogo hiš, ki so prodane torej skoro kakor vsako drugo blago. S tem je postala tvrdka znana in njen promet je občutno narasel.

ZMANJSANJE ZALOG.

Zalogo so skrb vsakega trgovca: vsak vidi, da so zaloge velike, celo prevelike, da je v njih imobiliziranega preveč kapitala, da se prepočasi praznijo.

Vedno poskuša znižati jih, pa mu to ni mogoče. Pa se čez dalj časa zopet spomni, da so zaloge prevelike in kaj naredi: razprodaja jih pod vsako ceno, ker drugače se jih ne more iznebiti. Take tvrdke kvirajo trg.

A vendar se dajo zaloge omejiti: je več načinov, kako. N. pr. večja previdnost pri nakupu zaloge, poskabi in kaj naredi: razprodaja jih pod vsako ceno, ker drugače se jih ne more iznebiti. Take tvrdke kvirajo trg.

A vendar se dajo zaloge omejiti: je več načinov, kako. N. pr. večja previdnost pri nakupu zaloge, poskabi in kaj naredi: razprodaja jih pod vsako ceno, ker drugače se jih ne more iznebiti. Take tvrdke kvirajo trg.

PROSPEKT.

Kdaj je prospekt uspešen? Na to odgovarja nek angleški pisatelj sledeče:

Ni vse, kar daje prospektu zagotovilo uspeha, v ujetju pogleda s pametno razvrstitvijo slike, pač pa je važno pri dobrem propagandnem pismu stališče, s katerega je pisano.

Polovica prospektov je napisana s stališča prodajalca in ne s stališča kupca. Ali bo prospekt pri osebi, kateri je namenjen uspešen? ali bo izjavila, da jo zanima? Ce je to doseženo, je prospekt uspešen. Ce pa tega ni, je lahko narejen po vseh pravilih te umetnosti, pa vendar je sestavljalec pozabil na to, da gleda kupec, oziroma čitatelj na vse skupaj s svojega stališča, ki je bistveno različno od stališča prodajalca.

„SPECTRUM“ d.d.

tvornica ogledal in brušenega stekla

Ljubljana VII

Celovška cesta 51. — Telefon 2343.

Zagreb, Osijek. Središnja: ZAGREB

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušena, prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklevanje v mod. Fina, navadna ogledala.

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinjšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatike. Ceniki franco. Prodaja na obroke. „Tribuna“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Mengeška godba naznanja tužno vest, da je njen dobrotnik, gospod

Milan Jenčič

posestnik in veletrgovec

danes, dne 24. avgusta ob 13¼ preminul.

V Mengšu, dne 24. avg. 1929.

MENGEŠKA GODBA.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglaševalca plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon štev. 2328.

Službe iscejo

Službo organista
in cerkvenika išče m. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 8941.

Odvetniška uradnica
z večletno prakso, pridna in zanesljiva, želi spreminiti mesto s 1. oktobrom ali pozneje. Gre tudi kot blagajničarka. - Naslov v upravi Slovenca pod »Vestna« št. 9095.

Prodajalka
Slovenka, izučena mešane stroke, sedaj nameščena v trgovini suhomesnate robe, želi prenesti mesto, po možnosti Maribor ali Celje. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9094.

Knjižgovodja
korespondent, stroje pisec, išče službo. Dopisi na upravo »Slovenca« pod »Vestna« 29.

Absolventinja
meščanske šole, z lepo pisavo, išče primerne službe v pisarno. Naslov v upravi Slov. Maribor.

Službodobe

Uradnik
aktivni, vdovec, 50 let star, z enim 10 letnim otrokom, sprejme samostojno gospodinjstvo, ki bi bila zmožna vložiti kavcijo. - Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, upravi »Slovenca« pod »Vzgojiteljica« 30.000.

Samostojno kuharico
z daljšimi spričevali za trgovsko hišo izven Ljubljane, in pestunjo k 10-meseč. otroku, ki je bila že v enaki službi - iščem za Ljubljano. Ponudbe z navedbo prejšnjega službovanja je poslati pod značko »Zanesljiva« št. 9135.

Več mizarjev
prvovrstnih, za furnirano pohištvo - sprejme A. Amann, tovarna pohištva v Trzinu.

Sodarski vajenec
kmetijskih staršev - se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Strniša, sodarstvo, Selo-Moste pri Ljubljani.

Učenca
sprejme trgovina železnice v Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi Slov. št. 9072.

Eksportni akademik
išče službe s takojšnjim nastopom. Ponudbe pod »Eksportni akademik« na upravo »Slov.« št. 9088.

Čevljarški pomočnik
dobro izvežban, se sprejme na stalno mesto. Hrana in stanovanje v hiši. Travnik Franc, Trebnje.

Potnika
za prodajo šivalnih strojev sprejemam takoj. Prednost imajo šivilje, krojači in čevljarji, ki razumejo uporabo stroja. Čevljarji pozor! Stroj za šivanje podplatov dobite pri meni že od 3700 Din. - L. Rebolj, Kranj.

Pekarna
išče pošteno, od 14 do 16 let staro dekletko za prodajo kruha v trgovini. Vsa oskrba v hiši. - Naslov: Franc Vodopivec, pekarna, Krško.

Pletiljo
izurjeno, katere res kaj zna, sprejemam. Nastop s 1. septembrom. Plača 40 do 50 Din dnevno. Ponudbe na upravo lista pod »Na deželo« št. 9150.

Služkinjo
ki je vajena prašičev - sprejemam na deželo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9215.

Pisar, praktikantino
trgovskega vajenca, sprejemam v Ljubljani. Naslov v upravi pod št. 9211.

Vajenka
zdrava, krepka, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme v boljšo delikatno in slaščičarno. - Naslov v upravi lista pod št. 9200.

Pekovskega učenca
sprejemam. Hrana in stan pri mojstru. - Drugo po dogovoru. - Karel Belo, Rožna dolina pri Ljublj.

Išče se učenca
za modno trgovino. - G. Čadež - Mestni trg.

Pekovski vajenec
se sprejme z vso oskrbo. - Alojzij Pečnik, Selnica ob Dravi.

Boljšo dekle
kot sobarica, katere dobro bori lika, samo z dobrimi spričevali, v starosti od 30 do 35 let, se sprejme. Ponudbe pod »Sobarica«.

Kolarskega vajenca
tako sprejemam. Hrana in stanovanje v hiši. Andrej Prešeren, Radovljica.

Prodajalka
vajenka špicerijske stroke, starejša, priprosta, z daljšo prakso na deželi, se sprejme. Potrebno nekaj kavcije ali garancije, ker prevzame podružnico blizu Ljubljane. Stanovanje poleg trgovine, vzame lahko mater ali sorodnike k sebi, da ne stane sama. Zasluzek dober. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Podružnica«.

Zobotehnika
le prvovrstno moč sprejemam takoj. Ponudbe na upravo lista pod značko: »Zobozdravnik«.

Krepkega vajenca
ki je završil meščansko šolo, sprejme takoj trgovina z mešanim blagom na deželi. Hrana in stanovanje, event. tudi obdelava v hiši. Naslov se izve v oglaš. oddel. »Slovenca« pod št. 9063.

Vzgojiteljica se išče
k 6 letnemu dečku brez matere. Zahteva se popolno znanje nemščine, starost 18-25 let, poštena in naobrazbena. Plača 400 Din mesečno in vsa oskrba. Reflektantije naj se javijo takoj na naslov: V. Ribar, upr. bel. kol., Bačka.

Mizarški vajenec
se sprejme. Ludvik Jaklič Gospodarska c. 18, Ljubljana.

Vajenka
poštenih staršev in z dobrim šolskim spričevalom, sprejemam takoj za čevljarstvo obrt. Prednost ima tisti, ki se je kaj učil. Ivan Kočvar, čevljar, Sešče, p. Sv. Pavel pri Preboldu, Sav. dolina.

Učenko
poštenih staršev, dobro računarico, sprejemam v speker. trgovino na deželi. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 9082.

Trgovska učenca
Učenca s tremi meščanskimi razredi se sprejme za trgovino. Poštenost predpogoji. Naslov v upravi lista pod 9073.

Šivilje
izurjene prikojevalke - sprejemam v stalno službo. F. Kos, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Pomočnika
za kovanje konj in voz, zdravega in spretnega ter vajenca, zdravega, poštenih staršev z vso oskrbo v hiši, sprejme - Josip Flander, kovaški mojster, Železniki nad Šk. Loko.

Mizar, pomočnika
in krepkega vajenca - sprejemam. - Anton Zakrajšek, mizar, mojster, Srobotnik 9, p. V. Lašče.

Gradben. poslovodjo
popolno verziran, v vseh v stroko spadajočih poslih iščem za Hrvatski Gorski kotar. - Ponudbe na Maria Zucchiatti, Lokve, Hrvat. Gorski kotar.

Mesarski pomočnik
zanesljiv, se sprejme, - vprašaj Maribor, Poljska ulica 12.

Izurjeno pletiljo
išče m. Stanovanje in hrana v hiši. Nastop takoj ali 1. sept. Vprašanja na: N. Krovinič, Karlovac.

Samostojno kuharico
zdravo, pridno in snažno, sprejme trgov. hiša v mestu na deželi. Oseba 14. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb in plačilnih zahtevkov ter priložno sliko poslati upravi pod: Belokrajina št. 8986.

Trgov. pomočnika
mešane stroke, perfektnega manufakturista in računarja z znanjem hrvaščine, sprejemam. S šoferskim izpitom imajo prednost. Ponudbe s sliko in prepisi spričeval ter plačilnimi zahtevki je poslati na Jurej Šterk, Vinica pri Črnomlju.

Pekovski vajenec
se sprejme z vso oskrbo. Alojzij Pečnik, Selnica ob Dravi.

Dobavitelja
mlečnih izdelkov za mlekarino iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Smetana, sir«.

Čevljar, pomočnika
sprejemam v stalno delo. Hrana in stanovanje v hiši. - Ambroz, Zagradec pri Stični.

Mizarški pomočnik
za pohištveno politirano delo se sprejme pri Ivan Mrhar, Stanežič pri št. Vidu nad Ljubljano.

Tesarji!
Več tesarjev se sprejme. Jeranova ulica št. 19.

Kroj. pomočnika
in vajenca sprejemam. - Fran Balon, modno krojaštvo, Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Sedlarski vajenec
se takoj sprejme z vso oskrbo po dogovoru. - Franc Iskra, sedlar in tapetnik, Vič št. 16 pri Ljubljani.

Inštrumentarko
izučeno - sprejemam za zobozdravništvo. Naslov v upravi »Slov.« št. 9145.

Zastopnike
za koledarje in druge predmete takoj sprejme Josip Lindič, Ljubljana.

Samostoj. knjižgovodjo
z večlet. prakso in prvovrstnimi spričevali sprejme s 1. oktobrom večje podjetje v Ljubljani. Reflektira se samo na pridnega, zanesljivega, treznega, neoporočenega človeka. Ponudbe z dokazili stavljenih pogojev do 10. septembra pod značko »Knjižgovodja« na upravo »Slovenca«.

Dekle
za vse hišno delo, pridno in pošteno, se išče za Zemun. Dr. Puljo, Rogaska Slatina, Aleksandrov dom 23.

Dijaki
Dva dijaka se sprejmeta na hrano in stanovanje v Mariboru, Kosecova ulica 49. Soba s posebnim vzhodom in električna luč.

Hrana in stanovanje
pri nemški družini za dijaka meščanske ali srednje šole. Učna pomoč v vseh predmetih. Maribor, Smetanova 46/II.

Humanistu - dijaku
višjih razred. dam brezplačno razno sobo z jutrnim zajetjem pomoč sinu-tretnemu. Ponudbe pod »Dobro dijak in dober človek« na upravo.

Pristno angleško sukno
se dobi po ceni vedno v TEKSTILNEM BAZARJU Maribor - Vetrinjska ulica 15

Dijakinja
se sprejme na stanovanje z vso oskrbo. Na razpolago je tudi glasovir. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 8963.

Dijaka (-injo)
z vso oskrbo - sprejme na stanovanje v centru mesta. - Naslov pove uprava »Slov.« št. 9194.

Dijak
srednješolac iz boljše hiše se sprejme na stanovanje k rodbini, kjer bo dobro oskrbovan. Naslov: P. Dunajska cesta št. 67, I. nadst., naspr. mitnice, postajališče avtobusa.

Dijakinja
najraje iz trgovske šole, se sprejme z vso oskrbo v sredini mesta. - Naslov v upravi »Slov.« št. 9189.

Dijake
od kršč. družin sprejemam na stanovanje in hrano. Strogo nadzorstvo. Sever, Florijanska ul. 9/I.

Dva srednješolca
sprejemam na stanovanje v sredini mesta event. tudi na hrano. Naslov v upravi »Slov.« št. 8991.

Dijaka
nižjih razredov se sprejme v popolno oskrbo in vestno nadzorstvo k posredni družini. - Naslov v oglaš. odd. Slov. št. 8829.

Dijaka
prvo- ali drugošolca, iz boljše rodbine, sprejme na hrano in stanovanje, strogo nadzorstvo - profesor v Mariboru. Naslov v upravi Slovenca.

Dijakinjo
sprejme ugledna rodbina v Mariboru v dobro oskrbo. Klavir. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Mistova ulica«.

Dijaka
iz dobre hiše sprejme v popolno oskrbo in vestno nadzorstvo profesor v Mariboru. Solčna lega, vrt in glasovir na razpolago. - Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

V Mariboru
se sprejmejo dve ali tri dijakinje na hrano in stanovanje v Maistrovi ulici, v bližini žensk. učiteljske in trg. akademije. Lepa solčna soba, električna razsvetljava. Poizve se v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Eden ali dva dijaka
nižješolca, se sprejmeta na stanovanje pod ugodnimi pogoji. Električna razsvetljava. - Naslov v upravi »Slov.« št. 9171.

Nižješolca
sprejme učiteljska rodbina v Mariboru na stanovanje in hrano. Strogo nadzorstvo, klavir, po potrebi pomoč pri učenju. Naslov pove uprava »Slovenca« v Mariboru.

Kislo zelje
novo, prvovrstno, v vsaki množini, dobavlja po zelo nizki ceni. - J. Oražem, trgovina kislega zelja, Moste pri Ljubljani.

Prodaj
stavbne parcele pri Stadionu ob Dunajski cesti v Ljubljani. Jerko, Črnuče.

Ant. Rud. Legat-ov
cnoletni trgovski tečaj v Mariboru (odobren od Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu)

Učni predmeti:
Enostavno, dvostavno in ameriško knjigovodstvo
Trgovsko računstvo
Slovenska korespondenca
Lepopisje
Slovenski jezik
Nemški jezik
Italijanski jezik
Nemška stenograf.

Začetek dne 2. septembra 1929
Lastni internat in lastni šolski buffet. - Letni izpiti in izprijedevala pod državnim nadzorstvom. Prospekti in vpisovanja v trgovini trdnice

Ant. Rud. Le at & Co. Maribor
Slovenska ulica 7. Telefon 180

Bencin motor
36 akumul., pod ugodnimi pogoji napredaj v Smartern ob Savi 16. - Natančna pojasnila daje »Vincentinum«, Ljubljana.

Pozor žganjekuhil!
Sadje za žganje prodam poceni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hruške in slive«.

Avtomobili
se prodajo po ugodni ceni Puch tipa VIII, 38 HP, 6-sedežni Wanderer, 3-sedežni Kleeblatt Perl, 14 HP, 3-sedežni »Fiat« XV, brzotovorni, 2 tonski, dobro ohranjeni za takojšnjo uporabo, Perl 2-sedežni, nov. - Vprašati pri Josipu Stupica, Ljubljana, Slomškova 6.

Sadne maline
od 100 Din dalje prodaja takoj Brezalkoholna produkcija v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Naročite takoj, da ne bo prepozno, ker je skoraj vsa zaloga že razprodana.

Portal in izložba
za trgovino, 3,10 m širok, 3,20 m visok in 1 m globok, v sredini vhod na obeh straneh izložbe, s tremi roletami in senčnikom, skoraj nov, iz mecesnovnega lesa, z zrcalnimi stekli, se vsled prezidave takoj ceno prodaja. - Vpraša se v trgovini A. Zibert, Prešernova ulica.

Oprava za trgovino
nova, se takoj ugodno prodaja. - Poizve se pri gdu. Sušteršiču, Menges (pri cerkvi).

Modele
za gladko cementno opeko prodam poceni. - Mežnar F., Ihan, pošta Domžale.

Hrastove plohe
ca. 20 m², debelina 30, 45, 50, 70, 80 mm, dolžina od 2 do 4 m, na prodaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9177.

Več postelj
z zimnicami, otroška postelja in več miz na prodaj. Lipuc, Reber 3/I.

Brunice
na drobno in debelo, po najnižji dnevni ceni, se dobijo v trgovini Vlado Turk, Strelška ulica. - Dobava sukcesivna, kon-

Pokrajn. razglednice
izdeluje poceni in dobro fotoatelj Meyer, Maribor, Gosposka ulica 39.

Bencin motor
malo rabljen, 16 HP, zn. Langen & Wolf, prodam po zelo ugodni ceni. Jos. Oražem, Moste pri Ljublj.

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. Zorman

Malinovec
z najfinjšim sladkorjem vkuban, brez vsake kemične primesi, garantirano naraven se dobi v lekarni

dr. B. Piccoli - Ljubljana
1kg 20 Din

Stari trg 32, Ljubljana.
Pri večjem odjemu cenije. - Razpošilja se po pošti in železnici.

Jabolka
otresena, za mošt, dobavi Kmetijska zadruga v Ptuj.

Tvrda A. VOLK
Ljubljana, Resljeva cesta 24 nudi nalcene vse vrste ošesleno moko in druge mlevske izdelke.

Pubasto perje
kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemiška čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Ročni voziček
dvo- ali štirikolesni, prodam. Stožice št. 67.

Proda se
kompletna postelja, zofa, dvokolesni voz. - Florijanska ulica 5.

Kupino
Tovorni avto

dve tonski, prav malo rabljen, znamke Austro Fiat ali Saurer, kupim. - Ponudbe na upravo Slovenca pod št. 9099.

Staro zidno opeko
štedilnik za vzidati, dvojno okno in vrata kupim v Ljubljani. - Naslov v upravi pod št. 9212.

Francis turbino
z ležečo osjo, dobro ohranjeno, na vodni padec 380-400 cm za vodno množino 900-1100 sek. lit., kupim. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« pod »Turbina« št. 8776.

Kupim
dvokrilna steklena vrata in rabljene električ. svetilke. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod Jožef.

Parno lokomobilo
dobro ohranjeno, ca. 20 m² kuril. ploskve, ca. 4 atm., iščemo za takojšnje plačilo. - Ponudbe naj se pošljejo s popolnim prepisom certifikata in z navedbo cene na Graščino Boštanj ob Savi.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Slive
za žganje, kupi večje vagonke količine - proti akreditivnemu plačilu tvrdka Molan, Celje.

Jabolka
namizna ter tresena za mošt, kupi franko vagon tvrdka Molan, Celje.

Stanovanja
Odda se stanovanje dve sobi, kuhinja in prikl. Mesečno 600 do 700 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9108.

Išče se prazna soba
s štedilnikom ali ga stranka sama lahko notri postavi, najraje v stari hiši. Ponudbe na upravo lista pod »Prazna soba«.

Odda se stanovanje
kakemu vpkojencu brez družine. Luč in voda v stanovanju. Cena po dogovoru. Zraven lahko dobi službo v lesni trgovini. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9077.

Soba
z dvema posteljama za dijake, s hrano, oddam. Naslov v upravi št. 9056.

Stanovanje
dveh sob, kuhinje in prikl. z elektr. razsvetljavo, se takoj odda. - Rožna dolina, c. IX/18.

Opremljena soba
s posebnim vzhodom, se odda s 1. septembrom na Dunajski cesti št. 67, I. nadst., nasproti mitnice, postajališče avtobusa.

Stanovanje
2 sobi, kuhinja, ob Dunajski cesti, Stožice 92, se odda.

Na stanovanje
vzamem poceni gospodali gospodično. - Gerbičeva ulica 1, I. nadst.

Pouk

Soferska šola
prva oblast. koncesijon., Čamerik, Ljubljana (Jugovavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Vnajem
Dobro idočo gostilno na prometnem kraju vzameta v najem dve gospodični, ki posedujeta osebno pravico. - Naslov v upravi »Slov.« št. 9085.

Hotel z restavracijo
v središču Bleda se odda strokovnjaku s primerno kavcijo v najem oziroma tudi prodaja. Ponudbe pod »Agilens« upravi »Slovenca« do 30. avgusta 8375.

Vinska trgovina
nad 30 let obstoječa in dobro idoča, se zaradi boleznij in visoke starosti lastnika takoj odda v najem z vsem inventarjem in vsemi poslovnimi prostori. - Ljubljana, Sp. Šiška, Gasilska cesta 3.

Lokal
oddam za 400 Din na mesec. - Ponudbe pod »Lokal 400« na upravo Slov.

Zasluzek
Za pokr. razstavo nudim agilnim prodajalcem (kam) velik zaslužek. - Ponudbe uprav pod »Razstava«.

Glasba
Glasovirje poceni!

Prvi mariborski prodajni in izposojevalni zavod glasovirjev Th. Bäuerle, Gosposka ulica 56, ustanovljen 1850, prodaja zaradi velikega pomanjkanja prostora glasovirje po globoko znižanih cenah, tudi na majhne mesečne obroke.

Harmonij
dobro ohranjen, kupim. - Svelc, št. Peter pri Novem mestu.

Orgle in harmonije
izdeluje in popravila po nizki ceni. Anton Dornič, orglar, Radovljica, Slovenija.

Klavir
kratek, črn in zelo dobro ohranjen, ceno napredaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9167.

Klavirji!
Strokovnjaško popravilo klavirjev in harmonijev, kakor tudi čisto ugleševanje najceneje izgotavlja tovarna klavirjev Warbnek, Ljubljana, v bližini univerze.

Poizvedbe
Mlad lovski pes

brak - jazbečar, rujave barve, z belo liso na prsih, ki slisi na ime Aso, se je zatekel. Najditej naj ga proti nagradi vrne v trgovini ELITE, Prešernova ulica 9.

Objave
Svarilo!

Izjavljam, da so razširjene govorice o moji osebi in moji soprogi zlobna laž ter bom v bodoče proti vsakemu, ki bi jih razširal, postopal sodnim potom. Jesenice, 25. avgusta 1929. Lojze Rabič, učitelj.

Gospodična

pridna in poštena, zmožna vseh pisarn. del, išče primerne službe v mestu ali na deželi. - Ponudbe pod »Pridnost« na upravo »Slov.« pod št. 9118.

Obrt

Avtokaroserije

izdeluje solidno in po zmerni ceni Ferdo Laznik, stroj. kolarstvo, Radeče.

Krasne tlakove

(mozaične plošče) izdeluje L. Gostinčar, cementarna, P. Dol pri Ljubljani.

Urarska popravila

izvršuje najpreciznejše in najceneje Franc Wölfling, urar, Gosposvetska c. 12.

Posestva

Parcelo

od 400 m² dalje, ali pa hišo za ca. 250.000 Din, v mestu, kupim. Cenjene ponudbe pod »Neposredno«.

Majhna hiša

z dvema sobama, blizu kolodvora, takoj poceni naprodaj. - Naslov pove uprava »Slov.« št. 9172.

Realitetna pisarna

Sv. Petra cesta 24,

nudi veliko izbiro posestev, trgovsk-gostilniških hiš, vil, parcel na Kranjskem, Štajerskem, v Dalmaciji in Beogradu. Krasno graščinsko posestvo v bližini Ljubljane. Vile na Bledu. Oddaja stanovanja, lokale, na razpolago krasen brivski lokal.

Krasna hiša

masivno zgrajena, enonadstropna, z 12 sobami in stranskimi prostori poleg posebnega manjšega poslopja, z dvoriščem in vrtom, garažo in modernim avto, sredi mesta Celje, zelo primeren za zdravnika, zobozdravnika ali trgovca, 2 minuti od kolodvora, se proda radi odpotovanja najceneje za 555.000 Din. Posredovalci izključeni. Ponudbe pod »Übersiedlung« št. 8866 na upravo tega lista.

Kupim

ali vzamem v najem gostilno ali trgovino. Poštni predal 20, Ljutomer.

Hiša, gostilna

in trafika, gospodarsko poslopje in tri orale njeve, se proda z inventarjem za 140.000 Din. Tudi lepo kmet. posestvo, 17 oralov, hiša, gosp. poslopje, zidano, cena 140 tisoč Din. - Breznik Karol, Celje, Dolgopolje 1.

Kupim

vinograd z gosp. poslopjem hišo na Štajerskem. - Slivar, Ljutomer.

„POSEST“

Realitetna pisarna, družba z o. z.

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 7

PRODA:

Vilo, enonadstr., 5 sob, kuhinja, kopalnica, vse pritlikline, 500 m² vrta, pri obrtni šoli, 290.000 D. Hišo, enonadstr., trg. lokal, eno trisobno, dve dvosobni stanovanji, mesto, 130.000 Din. Hišo, novozidano, vili slično, eno trisobno, tri enosobna stanovanja, vse pritlikline, 600 m² zemljišča, pri šišenskem kolodvoru, 160.000 Din.

Hišo, visokoprtil., novozidano, podkleteno, dve sobi, kuhinja, pritlikline, 600 m² vrta, Šiška, 92.000 dinarjev. Hišo, prenovljeno, tri stanovanja, gospodar. poslopje, 200 m² vrta, pri Škofljici, 40.000 Din.

Hišo, visokoprtil., dve sobi, kuhinja, pritlikline, nekaj zemljišča, okolica Medvod, 28.000 Din. Hišo, visokoprtil., dve sobi, kuhinja, pritlikline, vpeljana elektrika, vodovod, nekaj vrta, Gorenjsko, 50.000 Din.

Hišo, pritlično, tri sobe, hlev, 1000 m² vrta, ¼ ure od Ljubljane, 80 tisoč dinarjev.

Hišo, enonadstr., mizar. delavnica, tri sobe, kuhinja, pritlikline, vrt, pri Medvodah, 35.000 Din. Poleg tega večje številno hiš, vil, trgovskih, gostilniških objektov, v Ljubljani, na deželi, kmet. poslasta, industrije itd., parcele v mestu in predmestjih, po najugodnejših cenah.

Trgovino

gostilno s posestvom ali brez, dobro vpeljano, kupim. Plačam takoj. Ponudbe na Ant. Kužnik, Št. Lovrenc, Velika Loka, Dolenjsko.

Posestvo

blizu Rimskih Toplic v hribu, 35 oralov, redi se 5 do 6 glav živine, sadonosnik, lep bukov gozd, 20 mernikov posetve, z vsem gospodar. orodjem takoj prodam. Cena 65 tisoč dinarjev. - I. Florjanc, Poljanska c. 33, Lj.

Proda se posestvo

posebno pripravno za mesarstvo — vsled smrti lastnika — v Udmatu pri Ljubljani, par minut od postaje električne železnice, na najprometnejšem kraju, ob glavni cesti, obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopja ter 1000 m² vrta. Pri hiši je mesnica, mesarski lokal, ledenica in hlev. - Vpraša se v trgovini A. Žibert, Prešernova ulica.

Gostilno

pri tovarni in post. proda za 105.000 Din Zagorski v Mariboru, Tatenbahova ulica 19.

Posestvo

17 oralov, rodovitno, pri Mariboru, proda Zagorski, Maribor, Tatenbahova ulica 19.

Denar

Najugodnejše posojilo mogoče vsakomur potom organizacije »Brezobrestno posojilo«. - Pojasnila: »Mojmir«, kreditna stavbna zadruga, Maribor. (5 Din priložiti.)

Posojila!

Dobro stoječ trgovec želi 30.000 Din posojila proti garanciji za dobo 6 mesecev; ostalo po dogovoru. - Pisma prosim na upravo »Slov.« št. 9079.

20% kron-ske bone

kupuje proti gotovemu plačilu Pučka štediona, Osijek, Desatičina 27.

Posojilo

z 10% obrestovanjem. Na bremen prostem posestvu s trgovino pri popolni varnosti 240.000 Din za 5letno dobo in 10% obrestmi ali proti mesečnemu odplačevanju po 2000 Din, se išče. Prijazne ponudbe pod »Schergerstell 240.000« na upravo lista pod št. 8867.

Razno

Vegeterijanci

cele Jugoslavije! Inozemski bratje Vas kličejo na združenje. Prijavite natančne naslove: Uredništvu »Domačija«, Maribor, Koroska 10. (Priložite znamko!)

Najhitreje

najceneje zidanje zlasti za več naročnikov. Lahko samo — izdelovanje. Ponudbe pod »Preizkušeni beton« na »Mojmir«, kreditna stavbna zadruga, Maribor. (5 Din priložiti.)

Učiteljica

daje ure v nemščini za osnov. in meščansko šolo ter za nižjo gimnazijo. Več se izve — ustmeno ali pismeno: Ljubljana, Domobrankska 5, prtlj., d.

Dežnik zastoj

Vam je, ako impregnirate Vašo obleko z Antipluvialom, nevidno in neškodljivo. Blago postane nepremočljivo. Vposlijte za vzorec in navodilo 7 Din. Razpošiljalnica Ptuj.

Vse na obroke

Kolesa za gospode in dame, motorna kolesa, silvalne stroje za krojače, šivilje in privatnike, žepne ure za gospode in dame, stenske in budilke, ter razne vrste gramofone prodajamo na dolgoročne male obroke vsakomur. - Pošljite natančni naslov pod šifro »Na obroke 9937« na upravo in mi Vam pošljemo takoj našega zastopnika na dom.

Nova

Wanderer kolesa

prodajamo po nižji ceni. Pavel Stele, družba z o. z. v Ljubljani.

Otomane

spalne divane, modroce, zložljive postelje, kupite najceneje pri tapetniku Franc Jager - Ljubljana, Sv. Petra nasip 29.

Moderno kopališče

v Mariboru, Ob bregu 23, se je odprlo. Kadne in solne kopeli, masaža za dame ob torkih, sredah, četrtkih in sobotah, za gospode ob ponedeljkih in petkih, odprto od 8 do 19. - Za obilen obisk se priporoča

Julija Kefer.

Pohištvo

na obroke, novo, za spalne in jedilne sobe, kuhinjo itd., iz vsakovrstnega trdega lesa, nudimo na dolgoročne do triletno mesečne in tedenske majhne obroke vsakomur, tudi delavcem. Pošljite natančen naslov na upravo pod št. 7740/29 in mi Vam pošljemo takoj našega zastopnika na dom.

Kurja otesa

Najboljše sredstvo proti kurjim otesom!

Varstvena znamka v zalogi v lekarnah in drogerijah ali naravnost iz tovarne in glavne za logo M. Hrnjak, Lj. karnar, Sisak.

Sadje in zelenjad

vsake vrste vkuhavajte samo v originalnih Weckovih pripravah za vkuhanje. Zahtevajte samo Wecka pri vseh trgovcih. Tovarniška zaloga FRUCTUS, LJUBLJANA, Krekov trg 10. Zastopstvo v Mariboru: Carl Lotz in Pinter & Lenard; Celje: Josip Jagodič.

Oblastveno koncesijonirana

šoferska šola I. Gaberščik

bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Prihodnji redni tečaj prične 1. sept. Poučujem tudi privatno.

žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in dr. tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Pljuča!

Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) - Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina.

POHIŠTVO

moderne spalnice, kuhinjske opreme iz trdega ali mehkega lesa, fino izdelano, priporočam cenjenemu občinstvu. Zaloga pohištva FRANC VELKAVRH mizarstvo Vižmarje, (pod klancem) p. št. Vid nad Ljubljano. P. r. ča. z. najtop. za cenjena pohištva, ki jih izvršuje točno po želji in vzoru. Cene nizke. Delo solidno.

Pohištvo

Spalnice iz vseh vrst lesa, kuhinje in drugo pohištvo dobite najceneje pri

IVAN NAPAST

Vižmarje št. 9, čez žel. progo, levo od Marijine kapele, št. Vid n. Ljublj. Delo solidno. Ogled tudi ob nedeljah. Avto zveza.

Več dobrih zidarjev

sprejme podjetje INŽ DUKIČ IN DRUG, zdravilišče

Golnik

na Gorenjskem — Delo bo trajalo do zime

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prebrivki vesti, da nas je naša nad vse ljubljena, dobra in skrbna soproga, mamica, hči in sestra, gospa

Ilonka Zorman

soproga preglednika finančne kontrole

dne 23. avgusta 1929 ob 14 po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, šele 28 let stara, boguvdano za vedno zapustila.

Pogreb nepozabne bo v nedeljo, dne 25. avgusta t. l. ob 14.30 iz mrtvašnice javne bolnice v Mariboru na pobreško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 26. avg. ob 7 v magdalenski župni cerkvi v Mariboru.

Gornja Radgona-Maribor-Tezno,

dne 24. avgusta 1929.

Anton Zorman, soprog,

Tončka, hčerka ter ostali sorodniki.

Zahvala

Za izraženo sočutje ob izgubi naše ljubljene hčere, sestre in tete, gospe

Marije Krajnc roj. Bizjak

se zahvaljujemo vsem najsrčneje, posebno preč. duhovščini, domačim gospodom in iz sosednjih župnij, predvsem pa preč. gospodu župniku Preskarju za ganljiv govor ob odprtem grobu, pevskemu zboru za pretresljivo petje, gasilec iz Smartnega in Paške vasi in vsem prijateljem in znancom za mnogoštevilno spremstvo na zadnji poti.

Smartno ob Paki, 23. avgusta 1929.

Žalujoči ostali.

Odvetnik dr. Fran Irgolič v Mariboru

je preselil svojo prisarno iz dosedanjih prostorov v Cvetlični ulici št. 13/II na Aleksandrovo cesto št. 48/I. pri glavnem kolodvoru v hišo mizarkega mojstra Kompara, prej veletrgovina Gaspari-Faninger.

Umrli nam je v cvetu mladosti naš preljubljeni sin, brat, svak in stric, gospod

RASTI AHLIN

trg. družabnik

dne 24. t. m. po daljši bolezni, previden s tolažili svete vere, svete vere.

Pogreb bo v ponedeljek 26. avgusta 1929 ob 4 popoldne od doma žalosti, Celovška cesta 56 na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 24. avgusta 1929.

ZALUJOČI OSTALI.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš predobri, skrbni oče, stari oče in tast, gospod

Marko Matija Gorup

paznik v pok.

dne 24. t. m. po daljši bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 25. avgusta 1929 ob 5 popoldne izpred hiše žalosti Viharjeva ulica št. 3 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v cerkvi sv. Petra v ponedeljek, dne 26. t. m. ob 8 zjutraj.

V Ljubljani, dne 24. avgusta 1929.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod.

Kupim stalno

kostanjev taninski les

smrekove skorje cele in drobljene, rabljene sode od strojnega in jedilnega olja po najugodnejših cenah. Takojšnje plačilo.

FRANC OSET, SV. PETER V SAV. DOL.

ZA STAVBE

po nižjanih cenah vsakovrstnih suh, tesan in žagan les. Vsaka množina v zalogi. Zaganje, odpadki od lesa. — Dostava tudi na stavbo

FRAN ŠUŠTAR - lesna industrija in trgovina parna žaga, - LJUBLJANA - Dolenjska c. 12

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša circa pol odstotka obresti, se ne odtegne vlagateljem. Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Kredi i v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na poslasta itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

V neizmerni tugi in žalosti naznanjamo, da nas je danes za vedno zapustil previden s svetotajstvi za umirajoče naš nad vse ljubljani in nepozabni soprog, najskrbnejši oče in brat, gospod

Milan Jencič

posestnik in tovarnar v Mengšu

Nepozabnega položimo k večnemu počitku v ponedeljek, dne 26. t. m. ob 16 na farno pokopališče sv. Mihaela v Mengšu.

Mengeš, dne 24. avgusta 1929.

MARIJA roj. JANKOVIČ, soproga, INKA, MILAN, STAHI, otroci.

MARIJA, MARCELJ, FRANC in ANTON, sestre in bratje

in vsi ostali sorodniki.

»Java« pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna. — Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! — Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridejana lepa skodelica za kavo. — Kdor pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 gr »Java« pšenične kave poštne prosto. — Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika. — Priloga kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ulica 11/a.

Prave gojzerice
lovske in sportne čevlje
ima v zalogi in izdeluje po meri
zalozkar, Gospodstva 8

Vsako množino

jabolk in hrušk ali izgotovljenega
jabolčnega in hruševnega soka

kupi tovarna ARKO. Istotako se iščejo dobavitelji. Potrebne cisterne na razpolago. Obširne ponudbe z navedbo cene franko vagon na

Vladimir Arko, Zagreb I., Poštni predal 41

Bolni živci!

Mimo toliko muk, kolikor je dni v letu, mora iti nervozen človek; zakaj slabi in izčrpani živci grenijo življenje in povzročajo mnogo gorja. Trganje in bodljaji, omotica, strahovitost, onemoglost ali obojestranski glavobol, šumenje v ušesih, migljanje pred očmi, motnje v prebavi, nespečnost, potenje, trganje v mišicah, nesposobnost za delo in mnogi drugi pojavi, to so redno posledica slabih, utrujenih, bolnih živcev.

Kako se rešite te nadloge?

Moja, ravnokar izšla knjiga razpravlja o nekem sredstvu, ki je postalo vir blaginje za človeštvo. Podpira na prav čudežen način delavnost telesnih organov, ojačuje hrtenjačo in možgane kakor tudi mišice, ude, daje moči in voljo za življenje.

V boju za zdrave živce

dela to sredstvo čisto čudeže, vodi hranilive snovi do najskrajnejših delov tvorjenja krvi, oživlja, kr-pi, ohranja človeka mladega in svežega. Velja, da se sami prepričate, da ne objubljam nič neresničnega; vsakemu, ki mi piše, bom v tekoših dveh tednih poslal povsem zastonj in franco malo škatljico za poskušnjo kakor tudi knjigo nekega zdravnika z mnogostransko in dolgotrajno izkušnjo, ki je sam trpel te bolečine.

Sporočite mi vaš točni naslov in takoj vam pošljem zastonj, kar sem obljubil.

ERNST PASTERNAK, BERLIN S. O.
Michaelkirchplatz Nr. 13. Odd. 318

Najpopolnejši „STOEWER“ šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavit stroj, oglejte si to izrednost pri trvdki

L. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6.

Brezplačen pouk 15 let jamstva Telefon štev. 2980

Vinski kamen 10 dobrih zidarjev

kupuje po najboljši ceni se takoj sprejme. — Stalno delo do zime, po večini pod streho. Zgradba Hotela »Črni orel« v Mariboru. Stavb. podjetja Kiffmann - Nassimbeni.

Gospodarji!

Živinorejci!

Pozor! Ne razbijajte si glave z razmišljanjem, kako bi pridobili čim več smetane in masla, kako bi na lahek način prišli do večjega in lažjega zaslužka, kajti to vprašanje je rešeno!

Rešil ga je pravi švedski posnemalnik

BALTIC

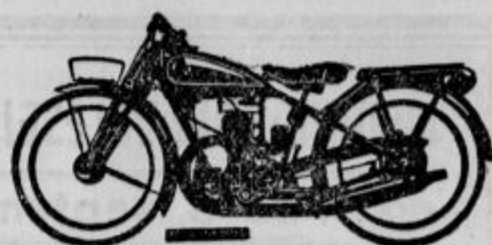
Pristni pravi švedski »Baltic« posnemalnik je lahko vporabljen, natančen, zanesljiv, ne rabi nobenega popravila, garantiran, in — kar je najvažnejše — najboljši in najcenejši.

Te dni Vas obišče naš zastopnik »Baltic« posnemalnikov, za katerega prihranite Vaše naročilo.

Veletrgovina železnine

D. RAKUSCH, CELJE

Pozor! »Baltic« posnemalnik na obroke!

Motorno kolo „PUCH“

nova tipa 250 ccm dobite pri trvdki

A. Ussar

trgovina s šivalnimi stroji, kolesi in motorji
Maribor, Gospodska ulica 20

Najvarneje in najbolje naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

Registrovani zadrugi z neomejeno zavezo v Celju, — — v lastni hiši, Cankarjeva ulica 4 (poleg davkarje)

Stanje hranilnih vlog nad Din 70.000.000.— Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Posojilnica je kot kmetška zadruha prosta reninega davka

KUPON ZA UGANKE
v
ILUSTRIRANEM SLOVENCU

VSESTRANSKO izobrazbo in zabavo prinaša dober radioparar, zato mora priti v vsako hišo. Zahtevajte še danes veliki ilustrovani cenik od veletrgovine Sternecki z več tisoč slikami, katerega dobite popolnoma brezplačno. Imeli boste priliko izorati si res provrsten aparat po najnižji ceni. Neodgovarjanje se zumeja ali pa vrne denar. Cez Din 500.— poštnine prosto pošiljanje. Veletrgovina R. Sternecki, Celje, štev. 18. Slov.

Ludovic Halévy:

Župnik Konstantin

(Nadaljevanje.)

>Jean Reynaud.<

>Jean Reynaud! Pač, pač. Torej, dober dan, gospod Reynaud! Toda odkrito Vam povem, da Vas bom, ko si bova po osmih dneh gotovo že stara prijatelja, nazivala vedno le gospod Jean.< Dokler še ni bilo Bettine, si je Jean mislil: »Lepša je vendarle gospa Scott!< Ko pa mu je Bettina položila malo roko na laket in obrnila k njemu svoj lep obraz, si je rekel: »Pa je vendar lepša miss Bettina!< In zopet je zašel v svoje dvome, ko je sedel med obema sestrama. Če je pogledal na desno, je zaslužil od te strani nevarnost, da se zaljubi; če pa je pogledal na levo, je nevarnost takoj menjala svoj prostor in se tudi preselila na levo.

Razgovor se je pričel lahko, živahno in zaupljivo. Obe sestri sta bili očarani, zakaj izprehajali sta se v parku. Obljubili sta si, da bosta napravili drugega dne daljši izprehod na konju po gozdu. Jahati na konju je bila njuna strast, njuna norost. Pa bila je to tudi Jeanova strast, in sicer tako močna, da sta ga prosili po poteku četrte ure, da bi se tudi on udeležil tega izprehoda. Seveda je Jean sprejel ponudbo z veseljem. Kajti nihče ni poznal boljše okoliščine kakor on: saj je bil to njegov domači kraj. Tako srečen bi bil, če jima bi smel izkazati čast in jima razkazati vse male, čarobne koticke, ki bi jih brez njega nikoli ne našli.

>Ali jahate vsak dan?< ga je vprašala Bettina.

>Vsak dan, in sicer celo po dvakrat. Zjutraj službeno; zvečer pa po zabavi.<

>Zgodaj zjutraj?<

>Ob pol šestih.<

>Ob pol šestih že? Vsako jutro?<

>Da, razen ob nedeljah.<

>Kedaj pa vendar vstajate?<

>Ob pol petih.<

>Kako, kaj je takrat že dan?<

>O! že velik dan!<

Ob pol petih vstajati? To je obče obče vredno!... Mi ob uri, ko ga Vi že pričnete, prav pogosto dan končavamo. Ali ljubite svoj poklic?<

>Zelo, gospodična. To je človeku tako po godu, če ima svoj cilj pred seboj čisto jasno, z jasno začetnimi in določenimi dolžnostmi!<

>Toda niste sami svoj gospodar, ga je prekinila gospa Scott, »vedno morate ubogati druge!...<

>Ravno to je tisto, kar mi je najbolj všeč. Samo oni, ki se nauči pokorščine, se nauči tudi poveljevanja.<

>A, kako prav imate v tem, kar nam pripovedujete.<

>Da, brez dvoma, se je oglašil župnik, »toda treba je omeniti še nekaj, o čemer Vam ni Jean nič povedal, namreč to, da je on najodličnejši oficir svojega polka. Takšna je ta stvar...<

>Toda, boter, lepo Vas prosim...<

Navzlic Jeanovemu zoperstavljanju pa se je spustil župnik v slavošpeve svojega botrančka, dokler ga ni prekinila Bettina:

>Ni potrebno, gospod župnik, kar nič ne pripovedujte!... Že vse vemo, kar nam hočete povedati. Bili smo namreč že tako indiskretni, da smo se sami nekoliko poučili o gospodu. Oh! skoro bi bila rekla o gospodu

Jeanu, ... o gospodu Reynaudu. In pojasnila so bila občudovanja vredna!<

>Zelo sem radoveden in želel bi jih izvedeti, je rekel Jean.

>Nič, nič, ničesar ne boste izvedeli. Nočem, da bi Vam rdečica zalila obraz, ker bi prav gotovo postali rdeči.<

Potem se je obrnila k župniku:

>Pa tudi o Vas, gospod župnik, smo prejeli obvestila. Mislim, da ste pravi svetnik.<

>Oh! kar se pa tega tiče, je vse res!< je vzkliknil Jean.

Sedaj pa je bil župnik na vrsti, da zajezi Jeanovo zgovornost. Večerja se je bližala koncu. Staremu župniku ni potekla brez razburjenja. Zakaj ponovno so mu ponudili umetno izdelane in komplicirane jedi, katerih se je lotil samo s tresočo roko; bal se je namreč razdirati lepe reči: Gradovi tresočega se sadnega soka, piramide gomoljik; cele trdnjave iz kreme, stolpi peciva in gore sladolede. Sicer pa je jedel župnik Konstantin z velikim tekotom in se ni ustrašil dveh treh kupic šampanca. Ni ravno sovražil dobre jedi. Ni popolnosti na tem svetu in če bi res bila, kakor se trdi, poglavitni greh sladkosnednost, bi moral priti marsikateri vrl župnik v pekel!

Kavo so pili na terasi pred gradom; od daleč se je čul nekoliko počen glas ure v starem vaškem zvoniku, ki je naznanjala devet. Park se je pokrnil z dolgimi nejasnimi in valovitimi črtami. Počasi se je dvigala luna izza vršičkov visokih dreves.

Bettina je prišla za škatljico s cigarami, ki je ležala na mizi.

>Ali kadite?< je vprašala Jeana.

>Kadim, gospodična.<

>Poslužite se torej, gospod Jean, poslužite se! Toda ne, poslušajte me najprej!<

In ko mu je ponudila iz škatljice cigaro, je pričela polglasno:

>Dela se noč, lahko torej po mili volji zardite. Zato Vam hočem sedaj povedati tisto, česar Vam nisem ravnokar hotela razodeti pri mizi. Neki stari notar v Souvigny-u, ki je bil Vaš varuh, je obiskal mojo sestro v Parizu radi izplačila kupne vsote. Pravil nam je, kaj ste storili po smrti svojega očeta, ko ste bili še majhen otrok, kaj ste vse storili za ono ubogo mater in za ubogo deklico. Zelo sva bili ganjeni, sestra in jaz.<

>Da, gospod, je nadaljevala gospa Scott, »in radi tega sva Vas sprejeli danes s tolikim zadovoljstvom. Bodite prepričani, da ne bi sprejeli vsakega tako. Toda dobro, vzemite si cigaro; sestra čaka!<

Niti besedice ni mogel Jean odgovoriti, zakaj Bettina je stala pred njim s škatljico v rokah, upirajoč svoje oči odkrito v njegov obraz. Zelo stvarno in živo je uživala radost, ki se prav lahko označi s sledečim stavkom:

>Zdi se mi, da vidim pred seboj vrlga dečka.<

>In sedaj, je dejala gospa Scott, »usedimo se semkaj v tej čarobni noči... Pijte kavo, kadite!...<

>In predvsem nikar ne govorimo, Suzie, nikar se ne razgovarjamo. Ta velika tišina po deželi je oboževanja vredna po tem pariškem hrupu. Ostanimo tu, ne da bi kaj govorili. Glejmo nebo, luno in zvezde!<

Z velikim veseljem so sledili vsi štirje temu malemu načrtu. Suzie in Bettina mirni, počiti in v popolni odpovedi njihovega še večernejšega življenja sta ljubili to deželo, ki ju je sprejela in ju hoče obdržati.

(Nadaljevanje vsako prihodnjo nedeljo.)

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI od 1. do 8. septembra 1929

svetovni velesejem na katerem
so zastopani narodi in države

Znižana vožnja

za brzovlake in navadne
vlake: Jugoslavija 25%, Čeho-
slovaška 33%, Avstrija 25%.
Pojasnila in legitimacije daje:

Čehoslovaški konzulat, Ljubljana
Aloma Comp., Ljubljana, Aleksandrova 2

Prostovoljna dražba

V konkurznem postopanju o imovini tvrdke A. Perc se vrši dne 2. septembra 1929 v Mariboru, Slomškov trg, prostovoljna dražba blagovne zaloge, obstoječe iz različnih glasbenih instrumentov, kakor gosel, mandolin, gitar, flaut, harmonik, 1 basa, trobent, ustnih harmonik itd., nadalje večje množine glasbenih instrumentnih del, strun, trgovske opreme, delavniške opreme, popravilnega orodja itd. Z dražbo se začne ob 9 dopoldne.

Podrobnejši pogoji se lahko vpogledajo pri podpisnem konkurznem upravitelju med uradnimi urami.

DR. FRANC BRANDSTETTER,
odvetnik v Mariboru, Aleksandrova cesta 14,
kot konkurzni upravitelj.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše

pri stari, priznani tvrdki H. SUTTNER,
LJUBLJANA, Prešernova ulica 4 (poleg
franciškanske cerkve) — Največja in naj-
solidnejša razpošiljalnica. Razpošilja v vse
kraje tu- in inozemstva.

Zahtevajte brezplačni cenik

H. Suttner, Ljubljana 2

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici,
znamk IKO, OMIKO, AXO.

Črna srebrno jedilno orodje s 50 letno
pismeno tovarniško garancijo.

„ISOL“ izborna učinkovita in naj-
zanesljivejša sredstva za
izolacijo zidovja proti vlagi
in vodnemu pritisku za
izsušitev vlažnih sten, tal
i. t. d. Dobro se v trgovinah z materialnim blagom
barvami, lesnino itd. Glavna zaloge za Jugoslavijo:
LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA
LJUBLJANA, BLEIWEISOVA CESTA ŠT. 18

Spodnještajerska ljudska posojinica v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno
stroko spadajoče posle

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne od-
teguje vlagateljem rentnega davka

Halo! Ogledala Halo!

brušena in nebrušena, v vseh velikostih in oblikah,
iz prvovrstnega kristalnega stekla, 5—8 mm debe-
lega, kakor tudi navadna »fine« ogledala, 2 mm de-
bela ter raznovrstno steklo (zrcalno 6—8 mm, nad-
močno 8—10 mm, tanko 4—5 in pol mm debeline,
specialno, alabaster, ledenasto), nadalje upognjene
šipe, šipe za izložbe, vstevljanje v medenino, gra-
viranje raznih ornamentov, tudi po načrtih, mon-
tiranje auto šip ter popravila starih, pokvarjenih
ogledal, izvršuje po najnižjih cenah

„Kristal“ d. d.

tovarne ogledal in brušenega stekla

Maribor

Koroška cesta št. 32
Tel. interur. 2132

Ljubljana VII

Sp. Šiška, Medvedova 38
Tel. interur. 3075

Zahtevajte ponudbe!

POLIRJA

z večletno prakso iščem za takojšen nastop.
Zglasiti se je s spričevali pri tvrdki
ANGELO BATELLINO - stavbenik
LJUBLJANA VII. -- KNEZOVA UL. 32/I
dnevno od 13 do 14 ure ali pismeno, isti naslov

Kupujem stalno
kostanjev taninski les
in smrekovo škorjo

v rolah po najugodnejših cenah

Telefon 136 Ernest Marinc, Celje

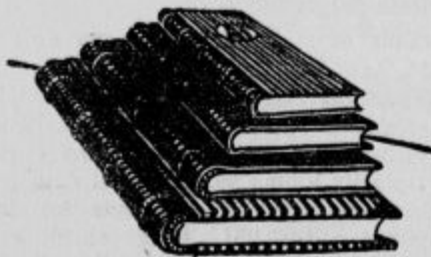

Zanesljivo zdravilo za nego las je no-
voiznajdena francoska

„MICHEL“

pomada
kadar 95% plešasti človek zopet dobi
nazaj svoje izgubljene lase, tedaj je oni
ki mu izpadajo lasje ali se mu izpadli
do polovice, uverjen, da se mu zopet
povrnejo lasje in ozdravi lasno tkivo.
odstrani pa perhaj, svrbež in vse one
boli valed katerih lasje izpadajo ali
osive. Pošilje po povzetju „MICHEL“.
Vasina 3, Beograd. — Prodaja tudi le-
karna Delini. Knez Mihajlova 1. Doze
katerim osebam zadošča 60 gr. drugim pa 160 gr. kakor
je komu več ali manj obolelo lasno tkivo. Nekatera oseba
porabi 160 gr. pa jej ne zraste takih lasje, kot jih je imela,
tedaj pošljemo na svoje stroške še 160 gr. omenjenega
zdravila. Ako pa oseba, ki je porabila 160 gr. nima prav
nikakega uspeha, jej vrnemo poslani denar. — V vsaki
dozi je priloženo navodilo o uporabi in garancija za
uspeh. — Poština gre na naše stroške.

Vsakoorsne trgovske knjige,
štrace, mape, note, herbarije,
odjemalne knjižice, bloke, zvezke
i. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah!
Na debelo! — Na drobno!

ANTON JANEŽIČ
Ljubljana, Florjanska ul. 14
Knjigoveznica in črtalnica trgovskih knjig.

REMINGTON

Prvi ameriški pisalni stroj.

Najbolj razširjen! Najbolj trpežen! Najnovejši modeli!

Glavno zastopstvo za Slovenijo smo poverili tvrdki

A. PRELOG

Wolfova ul. 1. Ljubljana Marjin trg 8.

TELEFON 3. 4. 5. 6.

Remington
Division of
Remington-Rand-New-York

Remington je dosegel številko 5.600.000! — Pišite tudi Vi na Remington! — Pišite, telefonirajte za pro-
spekte in neobvezno predvajanje.

Najboljši v materialu in najlepši v
opremi so šivalni stroji, kolesa
„Gritzer“ in „Adler“ za
domačo obrt in industrijo

Pouk vezanja brezplačen

Le pri

JOS. PETELINC

Ljubljana

poleg Prešernovega
spomenika ob vodi
Večletna garancija!
Zahtevajte ponudbe.

Nova otvoritev brivnice!

V Gornji Radgoni v novi občinski hiši
otvorim dne 24. avgusta 1929 novi moderni,
HIGIJENSKI BRIVSKI SALON. Potrudil
se bom p. n. občinstvo v vsakem oziru naj-
boljše postreči z mojo večnostjo. Zlasti se
priporočam cenj. občinstvu Gornje Radgone
in okolice za obilen obisk.

Z odličnim spoštovanjem **Motoh Franjo**, brivec.

GRAZER MESSE

31. Aug. — 8. Sept. 1929

Zdravi
človek

Mega do-
mače živali

Telostni
šport na
štajerskem

Razstava
tujkega
prometa

Zdravstvena nega
ljudi in živali

VELIKO ZABAVIŠČE

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

Brzjavni naslov: Gospobanka

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 360.000.000.—

Podružnice:

**Bled, Celje, Diakovo, Kočevje, Kranj,
Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Sibenik.**

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Prodaja obveznic 7% drž. invest.
posojila ter 2 1/2% vojne odškod-
nine in vseh vrst vrednostnih
papirjev tudi na obroke pod
ugodnimi pogoji.